

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Moralia in expositione Iob, p. V. VI. (libb. 23-29) - Cod.
Aug. perg. 4**

Gregor <I., Papst>

[S.l.], 801-815

Ultima pars

[urn:nbn:de:bsz:31-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97739)

197R

INCPIT

EXPOSI

TIO BEATI

IOBAMO

RAMIARE

IORI PER

LONTEM

PLATIO

NEM

SUMPTA

LIBRIOT

TO ENRR

TE VITMA:

POST
 DAMNA
 RERUM
 POST FU
 NERA PICNORVM
 POST UULNERA
 CORPORIS POST
 VERBA MALE SUA
 DENTIS VXORIS
 POST CONTUME
 LIOSA DICTA CON
 SOLANTIUM
 POST SUSCEPTA
 FORTITER IACULA

197^v
TOT DOLORUM. DE
TANTA UIRTE CON
STANTIE. LAUDANDUS
A IUDICE BEATUS IOB
FUERAT. SED SI IAM
DE PRESENTI SEculo
ESSET EUOCANDUS,
MT postquam hic ad
huc duplicia receptu
rus est. postquam
saluti pristinae resti
tuitur. ut rebus red
ditis diutius utatur.
NE per elationis glie
dium ipsa illum sua
uictoria stemat.
Debet omnipotens deus
increpare per distric
tam iustitiam. quem
seruat ueritatem.
Quid enim peius ple
rumque animam
quam conscia uisus
interficit. que illam
dum consideratione
sua inflat. & pleni
tudine ueritatis euacuat.

ET dum se uidebat in
premia sufficere sug
gerit. eam ameliora
tionis intentione
distendit. Iustus igitur
Iob ante flagella
exagit. sed iustior
post flagella permansit.
& laudatus antea di
uoce. post modum
creuit & uerbere.
Profecto uelut tuba
ductilis & percussione
producta. in laudem
dei tanto eleuatus est.
quanto maiore est
castigatione percussus.
Sed humiliandus erat
iste. qui prostratus
ulceribus sic uisibus
stibat. Humilian
dus erat. Ne tam
robustissimum pectus
elationis tela confo
derent. Quod con
stibat certe. quia
& illa tam uulnera

Non uicissent,
Requisendus nimirum
fuit homo cuius debu-
isset comparatione
superari. Sed quid
quod de eo uoce dñi
dicitur. **V**idisti ser-
uum meum iob quod
non sit ei similis super
terram. Cuius
ergo comparatione
poterat uinci de quo
dō at testante dicitur
quia nullius hominis
comparatione posse
aequari. Quid itaq;
agendum est. Nisi
ut & persona sua ipse
dñs suas illi uirtutes
narrat & dicat ei
Numquid producis lu-
ciferum in tempore
suo & uesperum
sup filios terre consur-
gere facis. & iterū
Numquid aperte sunt
tibi porte mortis.

798R
" & ostia tenebrosa ui-
" disti. Uel certe num
" quid post ostium tuum
" precepisti diluculo
" & ostendisti aurore
" locum suum. Quis
" uero istic. Nisi dñs
" potest. & tamen
interrogatur homo
ut cognoscat quia ista
non potest. Quatenus
uir qui tam immensis
uirtutibus creuit &
nullius hominis exem-
plo uincitur ne extol-
li debeat dī compara-
tione superetur.
Sed o quam potenter
erigitur qui tam
sublimiter humiliat.
Quante est homi-
nis uictoria & dī com-
paratione perdidisse.
Quanto hominibus
maior est qui testi-
monis conuincitur
dō minoris.

Multum quippe potens
est qui tedi interro
gatione ostenditur
quic potens non est,
Sed quia uo obscura
nimis dissestenda duci
mur. uel eiusdem
textus iam uerba
ueniamus.

**RESPONDENS AUTEM
DñS IOB DE TURBI
NE DIXIT.**

NOTANDUM uideo
quia si sano atq;
incolomi loque
ratur & tranquilli
tate dominica locu
tio facta diceretur,
Sed quic flagellato
loquitur de turbine
locutus fuisse descri
bitur. **A**lter enim
dñs se suis lo
quitur cum eos in
trifecus per conpunc
tionē prouehit.
Alter cum per distric

tionē ne extollantur
premit. Per blan
dam enim locutionē
dñi. Amanda dulce
do eius ostenditur.

Per terribilem uero
potestas eius inuenit
monstratur.

In illa per succedat
anime ut proficiat.
In ista seprimatur
que proficit. In illa
discit quod appetat.
In ista quod inueniat.

Per illam dicit. Lauda
& lætare filia sion
quia ecce ego uenio
& habitabo in medio

Per istam dicitur.
Dñs in tempestate &
in turbine uia eius.

Blandus quippe est
qui ut in medio inha
bitat uenit.

Cum uero se pretempe
tē & turbine insinuat
Nimirum que

tinge corda parbat.
Atq; ad edomandam
elationem se exercit
quendo potens & ter
ribilis innotescit.

Sciendum preterea
est quia in duobus
modis locutio diuina
distinguitur. Aut
per semetipsum namq;
dñs loquitur. Aut
per uocaturam ange
licam eius uerba
formantur.

Sed cum per semetipsum
loquitur. Sola nob
is interne inspira
tionis aperitur.

Cum per semetipsum lo
quitur. de uerbo eius
sine uerbis ac sillabis
cor docetur. Quia
uirtus eius in minima
quocumque subleuatio
ne cognoscitur. ad
quam mens plena
suspenditur. uacua

199R
grauatur. **P**onitur
enim quoddam est.
quod omnem animam
quam replet leuet.

In corporeum lumen
est. quod & interiora
replet & repleta
exterius circum scribat.

Sine strepitu sermo
est. qui & auditum
aperit & habere
sonitum nescit.

Quod enim de uocentia
sai sps scriptum est.

" Factus est repente de
" caelo sonus. tamquam
" uoluentis sps uehe
" mentis. & repleuit
" totam domum. ubi
" erant sedentes. &
" apparuerunt illis.
" dispersite lingue
" quasi ignis. Sediteq;
" super singulos eorum.

Per ignem quidem
dñs apparuit. sed
per semetipsum.

locutionē interioris fecit.
 Et neque ignis dicitur neque
 ille sonitus fuit. Sed
 per hoc quod exterioris
 exhibuit. Expressit hoc
 quod interioris gessit.
 Quia enim discipulos &
 zelo succensos & uerbo
 eruditos intus sedeli-
 dit. foras linguas ignis
 necesse ostendit.
 In significatione igitur
 uel mota sunt elemen-
 ta. Ut ignem & soni-
 tum sentirent corpora.
 Igne uero inuisibili &
 uoce sine sonitu doce-
 rentur corda. foras
 ergo fuit ignis qui ap-
 paruit. Sed intus qui
 scientiam dedit.
 Et cum regine candace
 eunuchus currui prae-
 dens iter carperet.
 Atque esaiam in manibus
 non intellegens haberet.
 In corde nimirum

philippo spiritus dixerat.
 Adiunge te ad currum.
 Et cum ad euocandum
 patrum. Timens dominum
 cornelius milites dire-
 xisset. In mente procul
 dubio ab spiritu patrum
 audiuit. Ecce tres
 uiri quaerunt te. Sur-
 ge itaque discende & uade
 cum eis. Spiritus enim
 domini quasi. Quaedam
 nobis uerba dicere
 est. occulta uel ea
 quae agenda sunt in-
 timare. & cor homi-
 nis ignarum non ad-
 hibito strepitu. & tar-
 ditate sermonis. peri-
 tum repente de abscon-
 ditis reddere.
 Nam quia auditus ea
 quae uerse fiunt. non
 simul omnia dicta
 comprehendit. quip-
 pe qui & causas per-
 uerba. ^{et particulas uerborum} syllabas

200^R

precipit, Iesus autem
 noster. In eo quod se
 dirigit. totum subito
 & simul adprehendit,
 Dī locutio ad nos intrin
 secus facta videtur
 potius quam auditur,
 Quic dum semetipsum
 sine mora sermonis
 insinuat. Repentina
 luce nra ignoratæ
 tenebras inlustrat,
 Unde & baruch nerie
 filius. cum requisitus
 exponeret quem ad
 modum uerba hiesie
 miæ prophætantis
 audisset. ait
 Ex ore suo loquebatur
 quasi legens. & ego
 scribebam, Qui enim
 legens loquitur. alio
 intendit. sed alio uer
 bum facit. quia quod
 uidet dicit, Prophe
 tæ ergo dī. quia eius
 uerba uident potius

in corde quam audiunt
 quasi legentes locuntur,
 Cum uero per angelum
 uoluntate suam dñs
 indicat. Aliquando
 eam uerbis. Aliquan
 do rebus demonstrat,
 Aliquando simul uerbis
 & rebus. Aliquando
 imaginib; cordis ocu
 lis ostensis. Aliquan
 do imaginib; & ante
 corporeos oculos ad
 tempus exaere adsup
 tis. Aliquando celesti
 b; substantiis. Aliquan
 do terrenis. Aliquan
 do simul terrenis &
 celestibus,
 Nonnumquam uero
 & iam per angelum hu
 manis cordibus ita
 loquitur. Ut ipse
 quoq; angelus mentis
 obtutib; presentetur,
 Uerbis namq; per ange
 lum loquitur dñs.

200^v
Cum nil in imagine
ostenditur. sed supne
uerba locutionis au
diuntur. Sicut dicen
te dño, Pater clari
fica filiū tuū. Ut fili
us tuus clarificet te.
Prognus responditur.
Clarificaui & iterum
clarificabo. Neq;
enim dñs quisine tem
pore ui impulsione
ingine clamat. In tem
pore per suam sub
stantiā illam uocem
edidit. quam ceterum
scriptā tempore per
humana uerba distinxit.
Sed nimirum deceler
tab; loquens uerba
sua quæ audiri ab ho
minib; uoluit. Ratio
nali cōiectura admi
nistrante formauit.
Aliquando reb; pange
los loquitur dñs.
Cum nil uerbo dicit.

sed ea quæ futura
sunt. cōsumptæ de ele
mentis imagine nun
tiantur. Sicut hieze
chiel nil uerborū
audiens. electri specie
in medio ignis uidit.
Ut uidelicet dum solam
speciem aspiceret. que
essent innouissimis
uentura sentiret.
Electrum quippe &
auri argentiq; metal
lo miscetur. In qua
p̄mixtione argentum
quidem clarius reddita
sed tamen fulgor auris
temperatur.
Quid ergo in electro
Nisi mediator est dñi
& hominum demonst
ratur. Quidum
semetipsum nobis & di
uina atq; humana
natura composuit.
& humanam p̄ deita
tē clariore reddiort.

& diuinam per huma-
nitatem nr̄is aspec-
tib; temperauit ,

Quod enim uirtutem
diuinitatis eius . tot
miraculis ^{humanitas} fulsit . &
auro cœuit argentū .

Et quod p̄carnē d̄i cog-
noscī potuit . quodq;
p̄carnē tot aduersa
tolerauit . quasi &
argento . temperatū
est aurum .

Quod bene & in medio
ignis ostenditur .
quia incarnationis
eius mysterium . sub
sequenti iudicii flam-
ma contactur .

Scriptum quippe est .
Pater non iudicat quē
quam . Sed omne
iudicium dedit filio .

Aliquando p̄ angelos .
uerbis simul & reb;
loquitur d̄i . Cum
quibusda motibus

insinuat . hoc quod ser-
monib; narrat .

Nec; enim adam post
culpam . indiuitatis
substantia uidere
dñm potuit . Sed in
crepationis uerba p̄
angelum audiuit . de
quo scriptum est .

“ Cum audisset uocem
“ dñi d̄i deambulantis
“ in paradysō . ad aurā
“ post meridiē . abscon-
“ dit se inter ligna pa-
“ radysi . Quid est
enim quod post pec-
catū hominis in para-
dysō dñs non iam stat .
Sed de ambulat . Nisi
quod inruente culpa .
se a corde hominis
amotum demonstrat .

Quid est quod ad aurā
post meridiem . nisi
quod lux feruentior
ueritatis abscesserat .
& peccatrice animā

culpe sue frigora
constringebant,

Incerpauit ergo adam
deambulans. ut & cir-
mentibus nequitiam suam
non solum sermonibus
sed & iam rebus aperiret.
Quatenus peccator homo.
& per uerba quod fece-
rat audiret. & per
deambulationem amisso
certitudinis statu in-
constituentiam cerneret.
& per auram feruore
caritatis expulso. tor-
porem suum animum ad-
uerteret. & per de-
clinationem solis cog-
nosceret. quod ad te-
nebras propinquaret.
Aliquando imaginibus
cordis oculis ostensis.
per angelos loquitur
deus. Sicut iacob sub
nixam celo scalam
dormiens uidit.
Sicut periturus linteum

repalibus ac quadru-
pedibus plenum. Inge-
tati raptus aspexit.
Qui nisi incorporeis
hæc oculis cerneret.
ingetati non fuisset.
Sicut paulo in uisione
noctis uir machedo
apparuit. qui tran-
sire eum machedo-
nia rogauit. Ali-
quando imaginibus
& ante corporeos
oculos ad tempus
excitare adsumptis.
per angelos loquitur deus.
Sicut abraham. non
solum tres uiros
uidere potuit. sed
& iam habitaculo
terreno suscipere.
non solum suscipere.
sed eorum usibus
& iam cibos cohibere.
Nisi enim angeli quæ-
dam nobis interna
nuntiantes. ad tem-
pus excitate corpora

sumerent. Exteriorib;
 profecto nr̄is opatib;
 non apparerent. nec
 cibos cum abraham
 caperent. Nisi prop
 ter nos solidum aliquo
 ex caelesti elemento
 gestarent. Nec mi
 rum quod illi ipsi qui
 suscepti sunt. modo
 angeli. modo dñs uo
 catur. Quia ange
 lorum uocabulo ex
 primitur. qui exteri
 us ministrabant.
 Et appellatione dñi
 ostenditur. qui eis
 interioris praeerat.
 Ut phox presidentis
 imperii. & pillud
 clarescere officium
 ministrantum.
Aliquando celestibus
 substantiis p angelos
 loquitur dñs. Sicut in
 baptisato dño scriptū
 est. quia de nube uox

sonuit dicens. **H**ic est filius meus dilec
 tus. In quo mihi compla
 cuit. **A**liquando
 terrenis substantiis
 p angelos loquitur dñs.
 Sicut cum balaam cor
 ripuit. In ore asinae
 humana uerba formauit.
Aliquando simul terre
 nis & caelestib; substan
 tiis p angelos loquitur
 dñs. Sicut ad moysen
 in monte. cum iussio
 nis suae uerba edidit.
 Igneum rubumq; socia
 uit. Atq; aliud superi
 us. Aliud inferius iunxit.
Quod tamen tunc
 solum agitur. cum ex
 ipsa aliquid coniunc
 tione signatur.
Nam per succensum
 rubum moysen allo
 quens. quid aliud osten
 dit. Nisi quod eius
 populi ductor fieret.

qui & legis flammā p
 cipere & tamen peccatū
 spina nequaquam ui
 tate. Vel quod ex illo
 populo exire quibus
 ne detactis carnis nre
 peccatis quasi rubi spi
 nas acciperet. & in
 consumptā humanita
 tis nre substantiam
 & iam in ipsa diuinitatis
 flamma seruari.
Nonnumquam uero
 humanis cordibus & ia
 per angelos dī secreta
 eorum presentia uir
 tute sue aspirationis
 infundit. Unde
 zacharias ait
 " Dixit ad me angelus
 " qui loquebatur in me.
 Dum ad se quidem sed
 tamen in se loqui an
 gelum dicit. Liquido
 ostendit quod is qui
 ad ipsum uerba face
 rit per corpoream

speciem extra non
 errat. Unde & paulo
 post subdit
 " Et ecce angelus qui lo
 " quebatur in me egre
 " diebatur. Sæpe eni
 non exterius apparent
 sed sicut sunt angelici
 sp̄s uoluntate di pro
 phetarum sensib; inno
 tescent. Atq; tūc eos
 ad sublimia subleuant
 & queq; in se; futura
 sunt in causis origina
 lib; presentia demon
 strant. Humanum
 namq; cor ipso carnis
 corruptibilis pondere
 grauati hanc ipsā
 corporeā suam
 quasi obicem sustineri
 interna non penetrat
 & graue exterius lac
 qua leuantē manū
 interius non habet.
 Unde fit sicut dictum
 est ut propheta sum

sensib; ipsa ut est sub
 tilitas angelice iustu
 tis appareat. eosq;
 mens quo subtili spū
 tangitur. leuatur.
 Et noniam pigra tor
 pensq; in ima laceat.
 Sed repleta intus
 afflatib; ad superna
 conscendat. atque
 inde quasi de quoda
 serum uestice que in
 tra se uentura sunt
 uideat. Sed ne quis
 in prædicatōis zac
 charie uerbis. angelū
 designato nomine
 uel patrem. uel filiū.
 uel spm scm putet.
 Si textum scripture
 sacre considerat. quod
 sentit uelociter
 emendat. Quæ nū
 quam patrem. num
 quam spm scm. & non
 nisi pro incarnationis
 suæ prædicatōne

203R
 filium angelū uocat.
 Unde & in eiusdem zac
 charie uerbis aperte
 ostenditur. quod in
 illo uere angelus. idest.
 creatura loqueretur
 cum dicitur. Et ecce
 angelus qui loquebat
 in me. egrediebatur.
 Statimq; subiungitur.
 Et alius angelus egre
 diebatur in occursum
 eius. & dixit ad eum.
 Loquere ad puerum
 istum dicens. Absq;
 muro habitabitur
 hierusalem. Non ē
 lacq; dñ. angelus qui
 mittitur. cui uerba
 ab angelo quæ dicere
 debeat iubentur.
 Sed quia in conspectu
 conditoris. Angelica
 ministeria ordinata
 graduum positione
 distincta sunt. Ut &
 pro communi felicitate

beatitudinis opificem
 suum simul uidentes
 gauderent. & tamen
 pro dispositione ueritatis
 alii alii subministrant.
 Ad prophetam angelum
 angelus mittit. & quem
 secum de celo gaudere
 communiter conspiciet.
 & docet & dirigit.
 Quia eum & per superiorum
 scientiam uirtute
 cognitionis & per
 praestantioris gratia
 culmine potestatis
 excedit. Hæc igitur
 dicta sunt. ut quibus
 modis loquatur deus
 hominibus monstraret.
 Cum uero beato iob
 respondisse deus de
 turbine dicitur.
 Utrum per semetipsum
 an ei per angelum
 sit locutus ambigitur.
 Potuerunt quippe

per angelum commo-
 tiones aeris fieri. &
 hæc ei quæ subiuncta
 sunt per eum uerba
 mandari. Rursum
 potuit & exterius
 angelus inturbine
 aerem excitare. &
 tamen interius per
 semetipsum deus uim
 suæ sententiæ cordi
 eius sine uerbis inso-
 nare. Ut credatur
 quod dicitur dominica
 quæ secuntur ipse
 iam per uerba protulit
 qui repletus deo hæc
 sine uerbis audiuit.
 Itaque dicitur.

**QUIS EST ISTIE INUOL-
 UENS SENTENTIAS
 SERMONIB; IN PERIT**

Sicut et superiore
 parte iam diximus
 prima exprobratio
 est talis interroga-
 tio qua dicitur.

Quis est iste. Helium
 enim arroganter lo-
 cutus fuerat. **E**rgo
 est iste nondicimus.
 Nisi de eo utique quem
 nescimus. Scire autem
 dei adprobare est.
 Nescire reprobare.
Unde quibusdam quos
 reprobat dicit.
Nescio unde sitis.
Discedite a me omnes
 operarii iniquitatis.
Quid est ergo de hoc
 arrogante sequente.
 quis est iste. Nisi apte
 dicere. Ego arrogan-
 tes nescio. Id est eorum
 vitam. Insipientie
 mee arte non adpro-
 bo. quia dum laudi-
 bus humanis inflantur.
 a vera gloria eterne
 retributionis Inanes
 cunt. **I**n eo uero
 quod ait. Sententias.
 & non addidit quales

204R
 bonas utique accepimus.
Quas quidem imperitis
 asserit sermonibus in-
 uolutas. quia cum
 uerbis iactantiae fue-
 rant prolatae.
Imperitiae quippe uitium
 est. Rectum non secte
 sapere. Id est caeleste
 donum. ad appetitum
 terrene licudis incli-
 nare. Sicut enim
 saepe contingit. ut
 & bona male. & ma-
 la bene proferantur.
Ita helium arrogans
 sectae non secte pro-
 tulit. quia humiles
 in dei defensione senten-
 tias. non humiliter
 dixit. **U**nde & eos qui
 intra ecclesiam
 catholicam inani
 gloriae student. non
 in merito typum
 tenent. qui dum se
 praeteris peritos

cedunt. diuino iudi-
cio. de imperitia reclar-

guuntur. Quia sicut
ait apostolus

Siquis se existimat sci-
re aliquid. nondum
cognouit quem admo-
dum oporteat eum
scire. Quia enim
prima stulticia ange-
li. elatio cordis fuit.
uera sapientia effici-
tur hominis. humili-
tatis sue estimationis.

Quam quisquis uel mag-
na sapiendo deserit.
eo ipso uehementer
desipit. quos em & ipse
nescit. Unde heliu
& sententias protulit
& imperitis sermonib.
inuolutas. Quia & de
dō rectum quod dice-
re nouerat. & ta-
men de sem & ipso dic-
ta illius elatio stul-
ta fatuabat.

Hoc tacej: despecto ad
erudiendum iob uer-
ba uertuntur ac dicit

ACCINGE. SICUT UIR
LUOBOS TUOS.

SCRIPURA SACRA
Suiros uocare con-
suevit. qui nimirum
uias dñi fortib; & non
dissolutis gressibus
secuntur. Unde &

ppsalmistam dicitur
" Viriliter agite. & con-
fortetur cor uñm.

" Unde & paulus ait.

" Remissas manus & dis-
soluta genua erigite.

" Unde sapientia inpro-
uerbis dicit.

" **Q**uiri ad uos clamito
Ac si aperte diceret.

Ego non fæminis. sed
uiris loquor. Quia
hii qui fluxa mente
sunt. mea uerba per-
pere nequaquam
possunt.

Lumbos uero accingere est. uel in opere luxoriam. uel in cogitatione refrenare. Delectatio namq; carnis in lumbis est. Unde & scis praedicatoribus dicitur. Sint lumbi ur̄i p̄ cincti & lucerne ardentes. Per lumbos enim luxoria. per lucernas autem bonorum operum claritas designatur. Iubentur ergo lumbos accingere & lucernas tenere. Ac si aperte audiant. Prius in uobis metipsis luxoriam restringite. & tunc de uobis alii bonorum operum exempla monstrate. Sed cum beatum iob tanta praeditu castitate nouerimus. quur ei post tot

flagella dicitur ^{205R}
 Accinge sicut uir lumbos tuos. Id est sicut fortis restringe luxoriam. Nisi quia alia est carnis luxoria qua castitate corrumpimus. Alia uero luxoria cordis est. qua de castitate gloriamur. Dicitur ergo ei. Accinge sicut uir lumbos tuos. Ut qui prius luxoriam corruptionis uicerat. Nunc luxoriam restringit elationis. Ne de patientia uel castitate supbiens. tanto peius intus ante oculos di luxoriosus existeret. quanto magis ante oculos hominum & patientis & castus appareret. Unde bene p̄ moysen dicitur. Cirkumcidite p̄putia

cordis uiri. Idest
postquam luxoria
acame & tinguat
& iam superflua aco
gitatione. reserate.
Se qui tur.

INTERROGABO TE
ET RESPONDE MIHI.

TRIBUS MODIS NOS
CONDITOR INTERROGARE
CONSUET.

Cum aut flagelli distric
tione nos percutit.
& quanta nobis insit
uel desit patientia
ostendit. Aut que
dam que nolumus.
precipit. & nrām
nobis oboedientiam
pate facit. Aut
aliqua nobis occulta
aperit. & aliqua
abscondit. & mensu
ram nobis nrē humi
litas innotescit.

Flagello namq; inter
rogat cum mentem

bene sibi per tranquil
litate subditam afflic
tionibus pulsat.

Sicut isdem. iob & lau
datur ac testatione
iudicis. & tamen ictibus
conceditur percussoris.

Ut eius patientia tanto
uerius claresceret.
quanto inquisita duri
us fuisset. Precipi
endo autem dura nos
interrogat. Sicut
abraham terrā suā
iubetur egredi. & per
gere quo nesciebat.
In monte unicum filium
ducere. & quem ad
consolationē senex
acceperat immolare.

Cui nimirum coninter
rogationē bene respon
denti. Idest. iussione
oboedientia dicitur.

„ Nunc cognoui quia
„ times dñm. Vel sicut
scriptum est.

Temptat uos dñs dñs ur̄.
utriat si diligitis eum.

Temptate quippe dñi ē
magnis nos iussionib;

interrogare. Scite
quoq; eius est nr̄cm

obedienciā nosse nos
facere.

Aperiendo
uero nobis quaedam

atq; claudendo nos
interrogat dñs. Sicut

per psalmistā dicit̄,
palpebre eius interro

gant filios hominū,
palpebris quippe apertis

cernimus. clausis
nil uidemus.

Quid ergo palpebras dñi
Nisi eius iudicia accē

sumus. quae iuxta
aliquid eluduntur

hominib; & iuxta
aliquid referantur.

Ut homines qui senesci
unt sibi & ipsis in

notescant. Quate
nus dum quaedam

intelligendo comprae
hendunt. quaedam

uero cognoscere om
nino non possunt.

eorum corda sese
latenter inquirant.

si illos diuina iudicia
uel clausa non stimu

lant uel aperte non
inflant. Hac enim

paulus interrogatio
ne probatus est. qui

post p̄ceptū inter
nam sapientiam

post aperte claustra
paradyssi. Post ascen

sum caeli tertii. Post
sup̄ne locutionis mys

teria. adhuc dicit̄,
Ego me non arbitror

conprehendisse.

Et rursum, Ego sum
minimus apostolorū.

qui non sum dignus
uocari apostolus.

Et rursum, Non quia
sufficienter sumus.

206^v
" cogitare aliquo anob. "
" quasi & nobis. sed sup
" ficientia nra & dō est.
" **A**perit ergo palpebris
" dī interrogatus pau
" lus. Recte respondit.
" **Q**ui & superna secreta
" attingit & tamen in
" humilitate cordis
" sublimiter stetit.
" **Q**ui rursus cum secreta
" dī iudicia de repulsiō
" ne iudeorum. & gen
" tium uocatione discu
" teret. Atq; uo ea per
" uenire non possit
" quasi clausis palpe
" bris dī interrogatus ē.
" **S**ed rectum uidde
" responsum reddidit
" qui dō se in ipsa sua
" ignorantia. scienter
" inclinante dicens.
" **Q**uod altitudo diuitiarū
" sapientie & scientie
" dī. quam inconpre
" hensibilia sunt iudicia

ei. & inuestigabiles
uie eius. Quis enim
cognouit sensum dñi
aut quis consiliarius
eius fuit. **E**cce enim
abscondit mysteria
quasi clausis palpebris
inquisitus. placita ac
secta respondit.
Qui secreta aditum pulsant
quia per cognitionem
intromittit ad interiora
non ualuit. pconfer
sionē ante ianuam hu
milis stetit. **N**e quod
intus compræhere
non potuit. foris ti
mendo laudauit.
Unde nunc quoq; beatus
iob post interrogatio
nē uerberis. discutitur
interrogatione festino
nis. ut quæ sint supna
consideret. **Q**ue dum
minime comprehen
dit ad semetipsum
seleat. & quam sit

iuxta nihilum insup
 nostrum comparatio
 ne cognoscat. Audiatur
 tacq; Interrogabo
 te & responde mihi.
 Ac si apertus dicatur,
 Verbis meis ad sublimia
 considerata te exci
 to. & dum ea quae
 super te sunt nescite
 te perspicis. tibi
 in & ipsi te notiosum
 reddo. Tunc enim
 mihi uere respondes.
 si que ignoras intel
 legis. Sequitur

UBI ERAS QUANDO
PONEBA FUNDAM
ENTA TERRE Indica
 mihi si habes intelle
 gentiam. quis posuit
 mensuras eius si nosti.
 uel quis tetendit sup
 eam lineam. Super
 quo bases illius soli
 date sunt.

Ecce quasi omnia

demundi origine ^{207R}
 narratione historica
 contaxuntur. sepe
 uero subiungitur
 quod non demundi
 sed de ecclesiae dicti
 conditione uideatur.

Nam dicitur
Aut quis dixit
Lapideum angulare
eius

PER hoc enim quod
 non in mundi origine
 factum est. & illud
 superius ostenditur.
 quia demundi origine
 dictum non est.

Idcirco namq; rebus
 plenis ac patentibus
 obscura quedam ac
 dissona permiscentur.
 ut per hoc quod ab
 intellectu littere dis
 crepat. & illud in qui
 ratur mystice quod
 dictum iuxta litteram
 sonat. Nam quia

Sicut alius apertis
 reb; alia clausa cog
 noscimus. Ita alius
 clausis compellimur.
 & illa altiore intel
 lectu pulsare. que
 aperta credebamus.
 dicat ergo
 " Ubi eras quando pone
 bam fundamenta
 terre, In scriptura
 quid aliud fundamen
 tic quam prædicato
 res accepimus. Quos
 dum primos dñs in sc̄a
 ecclesia posuit. tota
 in eis sequentis fabri
 ce structura surrex̄.
 Unde & sacerdos cum
 tabernaculum ingre
 ditur. duodecim lapi
 des portare inpectore
 iubetur. Quia uideli
 cet semetipsum pronob̄
 sacrificiū offerens
 pontifex noster. dum
 forter in ipso & cordio

prædicatores exhibuit.
 Duodecim lapides sub
 capite in prima sui
 corporis parte postauit.
 S̄ci Jacq; apostoli. & pro
 prima ostensione
 ornamenti. lapides
 sunt inpectore. & pro
 prima soliditate ædi
 ficii in solo fundamenta
 Unde dauid propheta.
 cum sc̄am ecclesia
 in sublimib; apostolo
 rum mentib; poni
 ædificariq; conspice
 re. dixit. Funda
 menta eius in mon
 tib; sc̄is. Cum uero
 in sacro eloquio. non
 fundamenta. sed sin
 gulari numero fun
 damentū dicitur.
 Nullus alius nisi ipse
 dñs designatur. per
 cuius diuinitatis poter
 tia. nutantia infir
 mitatis nr̄e corda

solidantur. De quo
& paulus ait.

Fundamentum aliud
nemo potest ponere
præter id quod positum
est: qui est x̄p̄s ih̄s.

Ipse quippe fundamen-
tum fundamentorum
est: qui & origo est
inchoantium & constan-
tia robustorum.

Quia igitur fundamen-
ta n̄ra sunt hi qui ha-
cuitatum n̄rarum
pondera portauērunt.
Ne beatus iob in super-
bia de uirtutū suarū
potentia subleuetur.
In ipsa dominici pri-
ma parte sermonis
descōrum prædicato-
rum commemoratio-
ne discutitur.

Ut quanto illos admira-
biles uenire conspice-
re. Tanto meorum
comparatione dese-

uilius æstimare. ^{20PR}

Quod idcirco ad nō
iam quasi præteritū
describitur: quia
quidquid foras futu-
rum est in opere
intus iam factum ē
in præddestinatione.

Dicitur itaq; ei:
" Ubi eras quando pone-
bam fundamenta
terre. " Ac si aperte
dicentur: Uirtutē
fortium. " considera-
meq; eorū ante
secula auctorem pen-
sa. & cum eos quos
intempore condidi
mirabiles suspicis.
ppende quantum mihi
subdi debeas. quem
auctorem mirabiliū
sine tempore esse
cognoscis. Sequitur.

JNDICA MIHI SI HA-
BES INTELLIGENTIĀ.
" quis posuit mensuras

208^v
" eius sinostj uelquis
" tetendit super lineam,
MENSURARUM LINEARUM
intererrarum partio
ne tenduntur: ut di
mensionis æquitas
& ipsa linearum ten
sione teneatur
JNcat ne autem dñs
ad ecclesiam ueniens
mensuras terre linear
mensus est: quia fines
ecclesie occultis iudi
cii subtilitate distinxit.
Huius terre occul
te mensuræ uel lineæ
tendebantur: quan
do prædicatores sc̃i
agente sp̃u in aliis
partib; mundi uoca
bantur: ut uent ad
alias uero partes
arcebantur: ne acce
derent. Paulus
namque apostolus
cum machedoniam
prædicare neglexerat.

puisum illi apparuit
uir machedo quidice
rat. Transiens in ma
chedonia adiuua nos
At contra sicut scrip
ta est, Temptabant
apostoli in bythinia
& non permisit eos sp̃s ih̃u
Dum ergo prædicatores
sc̃i & uocantur ad
machedonia & ab
asia prohibentur. Ista
occultarum mensu
rarum linea illic duc
ta est: hinc reducta,
Illuc tenditur ut mache
donia intra sc̃e eccle
siae spatia colligatur
hinc adtrahitur: ut
extra fines fidei asia
relinquatur. Erant
quippe tunc in ea qui
colligendi non erant
quib; iuxta meritum
suum perditis. iam
nunc asia intra mensu
ras ecclesie dō largietur

209R

suscepta est, Intra
has ergo mensuras
sunt omnes electi.

Extra has omnes repro
bi & iam si intra fidei
limitem esse uideantur,

Unde & in apocalypsi
scriptum est. Atrium
quod foris templum
est eice foras. nec
intraeris eum.

Quid enim atrium qua
latitudine significat
uite presentis.

Et recte foris templum
sunt qui per atrium
designantur. atque
ideo ingrediendi non
sunt. quia angusta
portae est. quae ducit
ad uitam. Et lati
tudo uite prauorum.
non admittitur ad
mensuras & regulas
electorum. Iste spiri
talis linea occulto
iudicio tendebantur.

“ Quando cuidam dicenti
“ magister sequar te.
“ quocumq; ieris.

“ Eiusdem magistri
“ uoce responsu est.

“ Vulpes foueas habent.
“ & uolucres caeli nidor.
“ filius autem hominis
“ non habet ubi caput
“ suum reclinet.

Iste mensurae & lineae
tendebantur cuidam
dicenti, Domine per

“ mitte me primum
“ iste & sepelire patrem
“ meum, Eiusdem
“ magistri uoce respon

“ sum est, Sine ut
“ mortui sepeliant
“ mortuos suos. Tu au

“ uide ad uentura regni
“ di, Ecce alius secu
“ turum se promittit
“ & repellitur. Alius
“ relaxandum se postu
“ lat & reclinatur.

Unde hoc nisi quia

209^v

sup occultae cordis spa
 tic. supernorum iudi
 ciorum lineae tende
 bantur, Ut & hunc
 intus inconprehensi
 biles mensurae constrin
 gerent & ille foras
 non iuste remaneret,
 Sed cum nullus nesciat
 quic dñs has occultorū
 iudiciorum lineas
 tendat. quur ad iob
 dicitur, **J**ndica mihi
 si habes intelligentiā.
 quis posuit mensuras
 eius sinistri. uel quis
 tetendit super eam
 lineam, **A**n idcirco
 requiritur ut quod
 nosse. sed tamen
 praetermittere pote
 rat. memoratur,
 quatenus pondus secre
 torum dñi sollicitur
 pensat. Dispositionē
 uidelicet hominis non
 inhumanis uiribus.

sed in manu consistere
 conditoris. Ut dum
 considerat inuisibiliter
 istic quis agat. suae
 uirtuti nil tribuat.
Nec iam de se aliquid
 audeat. Cum dñi iudi
 cia occulta formidat
 Sed perpendens desup
 mensuras & lineas
 inconprehensibiliter
 tensas. Sit tanto
 magis inhumilitate
 formidinis. quanto
 magis pendere uideat
 omnia impotestate
 mensuris. Sequitur
**SUPER QUO BASES
 ILLIUS SOLIDAE SUNT**
Quid aliud huius
 terrae bases. quam
 scē ecclesiae doctores
 accipimus, **I**n basib;
 quippe columnae.
 In columnis autem
 totus fabricae pondus
 erigitur. Non ergo

210 R

inmerito doctores
 sc̄i basium nomine
 designantur. quia
 dum sc̄ta predicant
 & predicationis suae
 uiuendo concordant
 omne pondus eccle
 siae fixa moru suoru
 grauitate sustentant
 asperas uel infidelib;
 temptationes ferunt.

Etqueq; in preceptis di
 uelut difficilia a fide
 lib; formidantur
 & exemplis operum faci
 lia ostendunt.

Unde & bene cum inty
 po ecclesie taberna
 culum figeretur ad
 moysen dicitur.

Facies columnas quat
 tuor. & bases eorum
 uestitae argento.

In argento enim. quid
 aliud. quam claritas
 diuini sermonis ac
 cipitur. Sicut scriptu e.

” Eloquia dñi eloquia
 ” casta argentum igne
 ” examinatum terre.

Bases ergo argento
 uestite. quattuor co
 lumnas tabernaculi
 sustinent. quia pre
 dicatores ecclesie
 diuino eloquio deco
 rati. & incunctis se
 & exemplum prebent.
 quattuor euange
 listarum dictae. &
 ore & operib; postant.

Possunt per bases & ia
 prophete signari.
 quidam primi aperte
 de dominica in casta
 tione locuti sunt
 quasi quieslam bases
 eos conspiciamus a fun
 damento surgere
 & sup posite fabricae
 pondera sustinere.

Unde ad moysen rursu
 dñs cum tabernaculi
 tabulas erigi pcepit.

extremis temporibus
subsecquentes basium
appellatione signifi-
ca dicat. **S**up quo
bases illius. **S**olidate
sunt. **S**ub audis. **N**isi
super me. quicuncta
mirabiliter teneo
& bonis exterioribus
intus principaliter
originem præsto.

Qui enim sibi quod bonum
est tribuit. **S**olida
bases non est. **Q**uia
cum fundamento non
innitatur. ipso suo
pondere in ima præ-
cipitatur. **S**ed cum
tatem multa. **D**eser-
ecclesie constructione
referantur. **A**udi-
se mens apparet. **I**n-
mice nationes qua
uirtute coniuncte
sunt. **I**dest diuersa
huius domus ædificia
qua sibi arte concor-

dent. **S**equitur.

AUT QUI SIDIUIT
LAPIDEAM ANGULA-
REAM EIUS

Jaco per diuinam gra-
tiam omnibus liquet
quem scriptura sacra
angulare lapidem
uocat. **I**llum profecto
quidam in se hinc iu-
daicum. **I**llinc genti-
lem populum suscepit.
in una ecclesie fabri-
ca quasi duos parietes
iungit. illum de quo
scriptum est. **F**ecit
utraq; unum.

Qui angulare se lapide.
Non solum in inferiori-
bus sed & in supernis ex-
hibuit. **Q**uia & inter-
sic plebi israelitice
nationesq; gentium
& utraq; simul angelis
sociavit in celo.
Eo quippe nato. clama-
uerunt angeli in terra.

Pax hominib; bone uo-
luntatis. In ortu enī
regis nequaquam pro
magno offerent homi-
nib; pacis gaudia. Si
discordiam non habe-
rent.

De hoc lapide
pprophetiam dicitur.

” Lapideum quem repro-
bauerunt edificantes

” hic factus est in caput

” anguli. Huius lapi-
dis typum hieronias
rē tenuit. quem ma-
theus. dum quater de-

nas generationes de-

scriberet. secundo nu-

merauit. quem enī

finē secunde. ipsum

rursum initio tertie
generationis inseruit.

Ipse namq; in babilo-
niā cum israhelica

plebe migratus est.

quidum ab aliis. ad

alia ducitur. proutri-

usq; parietis laterem

non in merito secundo

numeratur. Cuius

migrationis flexu

angularem lapidem

signat. Ubi enim

ordo a rectitudine flect-

itur ut eat in diuersū

tamquam angulū fac-

Recte ergo numerari

bis potuit. quia per

utrumq; parietem

quasi duo in se latera

ostendit. Unde &

eius bene imaginem

tenuit. qui in iudea

ortus gentilitatem

colligens. quasi ab

hierosolymis babilo-

niā uenit. atq; hanc

in semetipso fidei fabri-

eam. prius discordie

studio scissam arte

caritatis intexuit.

Sed hæc quæ designifi-

catione scæ ecclesie

dicta sunt. placet

ut breuiata replicatio

moraliter differant,
 Dignum namq; est utp
 ea que beato iob dici
 cognoscimus. ad cor
 da nra seuochemur.

Quia uerba di tunc
 mens uerius intellegit.
 Cum in eis sem& ipsam
 quaerit. Ecce eni dicit.

**UBI ERAS QUANDO
 PONEBAM FUNDA
 MENTA TERRAE,**

Si peccatoris animo
 puluis est quia in
 superficie attollit.
 & temptationis aura
 raptatur. Unde
 scriptum est.

Non sic impi non sic
 sed tamen quam puluis
 quem proici& uentus
 a facie terre. Nil
 obstat intellegi anima
 iusti. de qua scriptu e.

Terra enim saepe ueni
 entem sup se bibens
 imbrem & generans

herbam opportunam
 illis a quib; colitur. ac
 cepit benedictionem.

Sed huius terre funda
 mentum iactur. quan
 do in occultis cordis
 prima soliditatis cau
 sa diuinus timor in
 spiratur. Iste necdum
 credit aeterna quae
 audit. huic cum fides
 datur. ad aedificium
 subsequenter operis.
 iam fundamentum
 ponitur. Ille aeterna
 iam credit. nec tamen
 meuit. uenturi iudi
 ciu terrose despicit.
 peccatis se carnis &
 spr inuoluit audenter.

Huic repente futuroru
 timor infunditur.
 ut bone uite surgat
 aedificium iam funda
 menta constuuntur.

Posito itaq; prospere
 formidinis fundamento.

Cum uirtutum fabri
ca in altum ducitur
Necesse est ut unus
quisq; proficiens uites
suas caute mediatur

Ut cum diuina construc
tione magnus esse
iam cepit. semetip
sum respiciat sine
cessatione quid fuit
quatenus cotendens
humiliter quod per
meritum inuentus ē
Nequaquam sibi arro
get quod per gratiam
factus est. Unde
& nunc beatus Job
per supernam uocem
ad semetipsum reduci
tur. & ne de uirtu
tibus gloriari audeat.
de ante acta uita
memoratur ei; dicit.
" Ubi eras quando pone
bam fundamenta
terre. Ac si iustifi
cato peccatori.

aperte ueritas dicat
Uirtutes a me accep
tas tibi non tribuas.

Noli contra me de meo
munere & tolli.

Recole ubi te inueni
quando in te prima
fundamentum uirtu
tum posui. Recole
ubi te inueni. quando
meo te timore soli
davi. Ut ergo ego
in te non destruam
quod construxi. ipse
non cesses considera
re quod sepperi.

Quem enim ueritas
Nisi aut inflat
aut in excessibus inue
nit. Sed post hæc
bene. Possimus
seruare quod sumus
Si numquam neglegi
mus pensare quod
fuimus. Non num
quam tamen clan
destina elatio.

213 R

& iam sollicitis sub
 ripere cordibus solent
 ut bonorum cogitatio
 licet subtilis hac pressa
 cum ualoe in uirtutibus
 crescit. Oblita infir
 mitatis proprie nequa
 quam ad memoriam
 reuocet quid in uirtutibus
 fuerit. Unde & om
 nipotens deus quia auge
 ri infirmitate & iam
 de se medius salutaris cons
 picit. Mensuram ipsis
 in uirtutibus imponit
 ut habeamus que
 dam uirtutum bona
 quatenusquam que
 siuimus ut queramus
 quaedam nec tamen
 habere ualeamus.
 Quatenus mensura
 dum haec non potest
 habere quod habet
 & per ea que sunt
 considerentur illa
 que desunt & per ea

que utiliter desunt
 seruentur humiliter
 bona que sunt
 Unde & directe prohibuit
 terra. Id est iuste
 anime dispensatione
 subiungitur. Indica
 mihi si habes intelle
 gentiam quis posuit
 mensuras eius si nosti
 uel quis tetendit sup
 eam lineam.
 Quis enim nisi conditor
 noster huius terrae
 mensuras ponit qui
 in testi iudicii seculo
 moderamine. Alii
 sermonem sapientie
 Alii sermonem scientie
 Alii plenam fidem
 Alii gratiam sanitatum
 Alii operationem uirtutum
 Alii prophetiam
 Alii discretionem spirituum
 Alii genera linguarum
 Alii interpretationem
 sermonum tribuit.

hinc apparet & illa re intellogat de se in se ipse non habere quod

Quatenus in uno eodemq;
spū. Iste uerbo sapientie
polleat. N& tamen
sermone scientie. Id est
doctrinae fulciatur.

Quia sentire atq; inue-
nire sufficit. & iam
quod per di^{recti} studium
non comprehendit.

Ille sermone scientie
fulgeat. N& tamen
in uerbo sapientie
conualescat. quia &
sufficit & plere quan-
tū didicit. & tamen
ad sentendum & semē
ipso subtile aliquo
non adsurgit.

Iste per fidem & elemen-
tis imperat. N& ta-
men per sanctorum
gratiam infirmita-
tes corporum curat.

Ille orationis ope
morbus subtrahit.
N& tamen a sent
terre uerbo pluuias

reddit. Iste opera-
tione uirtutum ad p-
sentē uitam & iam
mortuos reuocat.
& tamen prophēcie
gratiā non habens
quae sibi uentura sunt
ignorat. Ille uentura
queq; uelut praesentia
ad tendit. & tamen
in nulla signorum
operatione se exercit.

Iste per discretionem
spūm in factis sup-
pliciter mentes conspi-
cit. Sed tamen diuer-
si generis linguas
nescit. Ille diuersi
generis linguas & a-
minat. Sed tamen
in reb; similib; dissimi-
lia corda non pensat.

Alius in una lingua quā-
noui sermonum
pondera interpre-
tando prudenter dis-
cutit. & tamen

Reliquis bonis que non habet patienter careat,

Sic itaque creator noster ac dispositor cunctis moderatur. Ut qui extolli poterat & dono quod habet humiliatur & uirtute quicquam non habet. Sic cunctis moderatur. ut cum impensam gratiam unum quemque subleuat & iam pro dispari alteri alterum subdat.

Et meliorem quisque dono alio eum quisibi subicitur adtendat. ac licet se preire & alius sentiat. eidem tamen quem superat. se in alius post ponat.

Sic cuncta moderatur. ut dum singula queque sunt omnium interposita quedam caritatis necessitudine. fiant omnia singulorum.

Et unus quisque sic quod non accepit in altero possideat. Ut ipse alteri possidendum quod accepit humiliter impendat.

Hinc enim per paulum dicitur.

” **U**nus quisque sicut accepit gratiam in alteri ut illam administret. Sicut boni dispensatores multi formis gratie dei.

Tunc namque bene multi formis gratia dispensatur. quando acceptum donum. & eius qui hoc non habet creditur. quando propter eum cui impenditur. datum putatur.

Hinc per paulum dicitur.

” **P**er caritatem seruite inuicem. Tunc enim nos caritatis alius culpe liberor reddet. cum uicissim nos

nro p amosum resu
 tio subicit. Cum &
 aliena bona nra cre
 dimus. & nra alius qua
 si sua offerentes & hi
 bemus. Hinc rursu
 per paulum dicitur
 " Nam & corpus non est
 " unum membrum
 " sed multa. Si dixerit
 " per. qm non sum
 " manus. non sum de
 " corpore. non ideo n
 " est de corpore. ^{ht} Si totu
 " corpus oculus. ubi au
 " ditur. Si totum audi
 " tur. ubi odoratur.
 " Spaulo post. Quod
 " si essent omnia unum
 " membrum. ubi corp
 " Nunc autem multae
 " quidem membra
 " unum uero corpus.
 Quid enim sca ecclesia.
 Nisi superni sui capitis
 corpus est. In qua
 alius. alia uidendo.

oculus. Alius. recta
 operando manus.
 Alius. adiuncta dis
 currendo. per
 Alius. praceptoru uoce
 intellegendo. auris.
 Alius. maloru felore.
 bonorumq; flagran
 tia discessendo. naris
 Qui corporalium more
 membrorum. dum
 uicissim sibi accepta
 officia inpendunt.
 unum de sem& ipsis
 omnib; corpus reddunt
 Et cum diuersa incari
 tate per agunt. diuer
 sum esse phibent. ubi
 continentur.
 Si autem unum quid
 cuncta agerent. cor
 pus utiq; quod & mul
 tis continetur non
 essent. Quia uide
 licet multipliciter con
 pactum non existere.
 Si hoc concors membro

hp. et si dixerit auris qm nsum oculum non sum de corpore. non ideo non est de corpore

215R

diuersitas non teneret.
Quia ergo scis membris
 ecclesie uirtutū dona
 dñs diuidit terre
 mensuras ponit.
Unde iterū paulus dicit.
Unicuiq; sicut diuisor
 mensuram fidei.
Et rursum. Ex quo
 totum corpus compac
 tum & conexum per
 omnem iuncturam
 subministrationis
 secundum operationē
 In mensura unius cu
 iusq; membri aug
 mentum corporis facit
 in ædificationem sui
 in caritate. Sed cum
 miro consilio auctor
 ac dispositor noster
 huic illa largitur que
 alii denegat. Alii hæc
 denegat que isti ler
 gitur. **M**ensuras
 sibi positas egredi
 nitur quisquis

posse plus quam acce
 perit conatur. Ut for
 tasse is cui tantummo
 do datum est præcep
 torū occulta differere
 temptet & iam mira
 culis coruscare.
Aut is quem superne
 uirtutis donum ad
 sola miracula robo
 rat & iam diuine legis
 pandere occulta con
 tendat. In præcipiti
 enim pedem porrigit.
 qui mensurarū suarū
 limitem non adtendit.
Et plerumq; amittit
 & quod poterat qui
 audacter ea ad que
 pertingere non ualēt
 arripere festinat.
Nam & membrorum
 nrōrū tunc bene
 ministeris utimur.
 cum sua eis officia
 distincte seruamus.
Lucem quippe oculis

215^v
cessimus. Uocem uero
auribus audimus,
Siquis autem mutato
ordine uoci oculos
luci aures adcommodat
huic utraq; incassum
patent. Siquis odo-
res uelit. Ore discer-
nere saporis nase
gustare utriusque
sensus sibi ministerium
quia peruertit Interimit
Quum enim propriis usibus
hæc non aptentur &
sua officia deserunt
& ad extranea non ad-
surgunt. Bene itaq;
dauid intra acceptas
& diuina largitate
mensuras pedem cor-
dis precesserat cum
dicebat. Neq; ambu-
laui in magnis. Neq;
in mirabilibus super me.
Super se quippe in mira-
bilibus ambulat & si
apparere magnus.

ultraquam poterat
quereret. Super se
namq; in mirabilibus
attollitur. qui & in his
atq; non sufficit uideri
conatur. Bene in
trichas mensuras
& iam in ipsa paulus
predicationis suæ se-
latitudine constabat
cum diceret. Non eni-
audeo aliquid loqui
eorum. quæ per me
non efficit xps.

Tunc autem recte accep-
ta mensura seruatur.
Cum ante posita ocu-
lis uirorum spiritalium
uitæ respicitur.
Unde & sequitur.
**VEL QUISTENDIT
SUPER EAM LINEAM**
Super hanc eniam
terram lineæ tendi-
tur. quando electæ
unicuique anime ad
sumendam uiuendi

regulam patrum
 precedentium exem
 pla monstrantur
 ut & illorum uitae con
 sideret quid in suis
 actibus seruet quate
 nus respecto iusti limi
 tis tramite nec infra
 minima negligens
 deficiat. nec ultraq
 maxima superbient
 tendat. Nec minus
 conetur & plere quae
 sufficit. nec plus
 arripiat quam acce
 pit. ne aut ad mensu
 ram quam debet non
 perueniat. aut ean
 dem mensuram dese
 rent. extra limitem
 cadat. **Angustie**
 quippe portae est
 quae ducit ad uitam.
 Et ille hanc ingreditur.
 qui in cunctis quae
 agit discretionis sub
 tilitate. propter

hanc sollicite coartat.
 Nam qui per uolunta
 tes proprias secura
 mente se dilatat
 anguste sibi portae
 aditum damnat.
 Ut ergo huius terre
 mensura seruetur
 Sup eam diuinitatis
 linea tenditur
 Quia ut nostra opera
 uel minora profici
 ant. uel maiora
 moderentur. per sa
 cra eloquia subtilis
 ante nos sanctorum uita
 expanditur. Et quid
 nobis quantumque
 agendum sit. osten
 sa illorum discretionem
 definitur. Ecce ali
 quis uel damna rerum
 uel afflictionem
 corporis metuens.
 minas terrene poten
 tiae pertimescit. &
 contra uim resistentium

216^v
ueritatē defendere
non praesumit.

Hinc patet quia in
more angustū respicit.
ostensa exemplorum
suorum linea aduir
tutis latitudinē tendit.

Jpre quippe flagella
tur a principibus popu
li. cum iocisto se rela
xari conspiceret. ut
a predicatione cessaret
cum prohiberetur lo
qui in posterum nequa
quam saltem in pre
sens cessit. Nam
respondens protinus

” dixit. **O**boedire
” oportet dō magis quā
” hominibus. **E**t rur
” sum. Non enim pos
” sumus quae uidimus
” & audiuimus non loqui.

At ille dudum debilis
& praesentia damnā
formidans. Dum
exempla timentis forti

tudinis contemplatur.
In auctoritate uerbi
iam patet lineam sequit.
Jam nil aduersitatis
metuit. iam resisten
tes dō potestates saeculi
& iam corporis lace
ratione contemnit.

Sed tamen quanto uis
persequentium patien
do fortiter destruit.
quanto inter aduersa
nullis terroribus cedit.
tanto plerumque
& in his & iam que inter
fideles positus sense
rit se ceteris prepo
nit. sua magis consi
lia eligit. & sibi potius
quam aliis credit.

Hinc nimisum. dum
iniustis obiectonibus
non cedens. in uirtute
se exercit. & iam recta
aliorum consilia non
recipiens pedem extra
limitem tendit.

Hunc p̄rus intra
 mensure lineam seuo
 cat. qui post quam
 libertate uocis. aucto
 ritate principum
 pressit. p̄ humilitate
 cordis de non ciscum
 cidendis genib; paulo
 consilium audiuit.
Sic enim sem̄ ipsum
 contra aduersarios
 & auctoritate cura
 bat erigere. Ut tamen
 sibi sem̄ ipsi non cre
 deret. in his qua non
 recte sentiret. Ut &
 libertate fortitudinis
 tumentis potestates
 excederet. & humili
 tate mansuetudinis
 obaediencia in recto
 consilio. & iam mino
 rib; fratrib; exhiberet.
 & modo per sem̄ ip
 sum aliis. modo & sibi
 sem̄ ipsi cum aliis ob
 uiaret. In factis

igitur p̄ri. quae di
 ante oculos nros. auc
 toritatis & humilita
 tis linea tenditur. ad
 mens nra aut per
 timore ad mensuram
 non pueniat. aut p
 tumorem limitem &
 cedat. Dicitur est
 quomodo linea tendi
 tur ne p̄ alterius actio
 nis fortitudinē. ad
 alterius cause utqu
 transeat. Dicatur
 nunc quem uicmodu
 in una eademq; uir
 tute discretionis
 lineam deserimus.
 Si hanc & aliquando
 agere & aliquando
 post ponere nesciamr.
Non enim res eadem
 semp est uirtus. quia
 per momenta tempo
 rum. saepe merita
 mutantur actionu.
Unde fit. ut cum quid

contemplari
 ortate uerba
 in lineam seuo
 aduersitate
 lam resiste
 p̄tates se
 rporis lace
 contemnit
 quanto uir
 si patien
 destruit.
 ter uerba
 rorib; cebr
 erumque
 iam que in
 oras rem
 eris p̄re
 magis co
 t. & sibi po
 us credit
 rum. dum
 obediencia
 ens. in uirtu
 & iam re
 consilia
 pedem &
 tendit

bene agimus. plerūq;
 melius ab eius actione
 cessemus. & laudabi-
 lius ad tempus deserat
 quod in suo tempore
 laudabiliter mens
 tenebat. Nam si
 prorsus bonis minimis
 quibus actus proficimus.
 Nec acmen intermis-
 sis interimus. maiora
 laborum mala pro-
 ximis imminere. ne-
 cessario nos uirtutum
 augmenta seponimus.
 ne infirmioribus proxi-
 mis fidei discrimen
 generemus. Ne tan-
 to iam quod agimus
 uirtus non sit. quan-
 to per occasione sui
 in alienis cordibus.
 fundamenta uirtutum
 destruit. Quam
 discretio lineam bene
 ante intuentium oculos
 paulus tendit. qui &

gentiles ad libertate
 fidei uenientes circum-
 cidit prohibuit.
 Et acmen bystris atq;
 Iconium transiens
 ipse timotheum qui
 gentile patre editus
 fuerat circumcidit.
 Videns enim quod nisi
 se mandata littere
 seruare ostenderet.
 iudeorum rabiem. & iam
 in his qui sibi tunc
 comites aderant & ci-
 tate. assertionis sue
 uim post posuit. & sine
 damno fidei seruans
 quae a persecutionis
 immanitate custodi-
 uit. fecit quod fieri
 fidei amore prohibuit.
 Sed a fidei recessit
 ministerio. quod quasi
 non fideliter fecit.
 Plerumq; enim uirtus
 cum discretio intermit-
 titur. plus tenetur.

. tenetur amittitur. Cum discretio

Næ mirum si in incorporeis intellegimus quod agi & incorporeis rebus uidemus.

Ex studio namq; a seur distenditur. ut in suo tempore cum utilitate tendatur.

Quisi otium relaxatio nis non accipit. ferien di uirtutem ipso usu tensionis perdit.

Sic aliquando in excessi statione uirtutis cum per discretionẽ præter mittitur. reseruat.

Ut tanto post uicta ualenter feriat. quanto a percussione interim prudenter cessat.

Subtilis igitur discretio nis sup hanc terrã linea tenditur. quando ostensis unicuique animæ & exemplis præcedentũ patrum.

^{218R}
& utiliter co opera tione uirtutis accendit. & nonnumquam uti lius temperatur.

Sed cum parumper ab opere zeli fortitudo se ponitur. alta consideratione opus est. ne forte nequaquam communis boni consilio. sed timore proprio. uel cuiuslibet ambitionis studio a uirtutis exercitatione cesset.

Quod nimis cum agitur. iam non dispensationi sed culpe seruitur. Unde curandum sollicitè est. ut cum quis susceptum negotium cum uirtutis cessatione dispensat. semetipsum prius in radicem cordis inspiciat. ne si bi per hoc aliquid auarus

appetât sibi per hoc
 soli timidus parcat.
 Et eo fiat prauum quod
 in opere sequitur quod
 non & recta cogita
 tionis intentione ge
 neratur. Unde bene
 in euangelio ueritas
 " dicit. Lucerna cor
 " poris tui est oculus
 " tuus. Si oculus tuus
 " simplex fuerit totum
 " corpus tuum lucidum erit.
 " Si autem oculus tuus
 " nequam fuerit totum
 " corpus tuum tenebro
 " sum erit. Quid enim
 per oculum & primi
 tur. Nisi opus suum
 præueniens cordis
 intentio. quæ prius
 quæm se in actione
 & exeat. hoc iam quod
 appetit contemplat.
 Et quid appellatione
 corporis designatur.
 Nisi unce quæq; actio

quæ intentionem suam
 quæsi intuentem oculum
 sequitur. Lucerna
 itaq; corporis est ocu
 lus. quia per bonæ
 intentionis radium
 merita inlustrantur
 actionis. Etsi ocu
 lus tuus simplex fue
 rit totum corpus
 tuum lucidum erit.
 Quia si recte intendimus
 per simplicitatem
 cogitationis. bonum
 opus efficitur. Etiam
 si minus bonum esse
 uideatur. Etsi ocu
 lus tuus nequam fue
 rit totum corpus
 tuum tenebrosum erit.
 Quia cum peruersa in
 tentione quid uel nec
 tum agitur. & si splen
 dere coram hominibus
 cernitur. apud & a
 men acumen intus
 iudicis obscuratur.

... rabin
 ... quod in
 ... sunt
 ... quare
 ... quod be
 ... cretum
 ... tione fu
 ... pra ma
 ... esse &
 ... non
 ... E
 ... ubi
 ... dionis
 ... quæ
 ... off
 ... sine
 ... am
 ... igitur
 ... opera
 ... nra pe
 ... ut nil
 ... in his
 ... quæ
 ... appelat
 ... tate a
 ... figet
 ... Ne
 ... funda
 ... nre fab

219R

Ubi & recte subiungit,
S ilumen quod in te est
S tenebrae sunt ipse
tenebrae quante erunt

Quia si hoc quod bene nos
agere cœclimus & ma
la intentione suscipimus
quante ipsa mala sunt
quae mala esse & iam
cum agimus non igno
ramus, Et ubi nil
cernimus, ubi quasi
discretionis lumen
tenemus, qua caeci
tate in illa offendi
mus, quae sine disce
tione p̄p̄ramur,

Uigilanti igitur cura
p̄cuncta opera inten
tio nobis n̄ra pensan
da est, ut nil tem
porale in his quae
agit appellat, tota
se in soliditate aeterni
tatis figat, Ne si ex
tra fundamentum
actionis n̄rae fabrica

ponitur, terra decer
cente soluat, unde hic quoque apte
subiungitur

**SUPER QUO BASES
SILLIUS SOLIDAE SUNT;**

Bases quippe unius
B cuiusque sunt anime
intentiones suae;

Nam sicut fabrica co
lumnis, columnae aut
basibus innitantur;

Ita uita n̄ra in uirtu
tibus; Uirtutes uero
in minima intentione
substantur; Quia
scriptum est;

“ Fundamentum aliud
“ nemo potest ponere
“ praeter id quod posi
“ tum est qui est x̄p̄s ih̄s;

Tunc bases in funda
mento sunt, cum in
tentiones n̄rae in x̄p̄o
roborantur; Incassum
uero alta super se
bases aedificia erigunt;

219^v
Si non ipse infundamen-
tis solitate consistunt;
Quia nimirum quam
libet summa opera ina-
niter faciunt: si inten-
tiones cordium. & extra
aeternitatis certitudi-
ne deflectantur: &
uere uitae praemia
non requirunt;
Tantoq; grauiora ruine
super se damna aedi-
fificant: quanto altio-
ra aedificia extra fun-
damentum portant;
Quia cum aeternae uitae
praemii non intendunt:
quo plus se quasi in
uirtutibus erigunt:
eo in gloriae manis
foueam profundius
cadunt; Non ergo
pensandum est bases
quid sustinent: sed
ubi sustentantur;
Quia profecto humana
corda diuinitus per

scrutantur: non solum
quaefaciunt: sed quid
in operibus quaerunt;
Unde cum districtum
iudicem paulus descri-
beret: atq; actionum
bona narraret: dicens:
" Qui reddet unicuique
" secundum opera eius!
" his quidem qui secun-
" dum patientiam boni
" operis gloriam & in-
" corruptionem!
Quia nominata boni
operis patientia: qua-
si totam electae actio-
nis fabricam dixerat:
subaliter ilico ubi
bases eiusdem fabrice
consisterent: inqui-
siuit dicens; Gloria
& honorem & incor-
ruptionem. quaerentibus
uitam aeternam;
Ac si aperte diceret;
Etsi quidam patientiam
boni operis ostendunt

gloriam & incorrup
tionem non recipiunt.
Sunt intentiones cordis
Idest bases fabrice
infundamento non
figunt; Quia uide
licet dicitur uel honeste
uite edificium non
inhabitat. quod ex
tra se positum non
ipse sustentat; *sup*
Quia igitur intentio
nes electe uniuscuiusq;
anime spei eterni
tatis inuicantur.
Recte uoce dominice
de hac terra dicitur;
Super quo bases illius
solidate sunt; *Resi*
aperte dicitur;
Nisi super me; *sup*
Cui dum iusta quaeq;
anima intendit om
ne quod temporaliter
facit. In me procul
dubio non tempora
liter construit; *sup*

Quia uero tunc robur
tius infundamento
solidamur. cum uer
ba di. & in exteriorib;
preceptis sequimur.
& in intamis sensibus
subtilius intellegendo
pensamus. Recte
subiungitur; *sup*

**Uel quis diuinit
Lapideum angula
rem eius; *sup***

Lapis quippe angula
ris est. ad sacra elo
quia intellectus du
plex; Quia tunc diui
nitatis dimittitur.
quando nequaquam
districto iudicio. Ig
norantie suae tene
bris inligatur; *sup*

Sed quadam libertate
perfruitur. dum in
preceptis di. sufficit.
uel exsequendo exte
riora agere. uel con
templando interna

sentire. Ad quod u
numquam noster intel
lectus adurgeret. Si
ad suscipiendam naturam
nostram. Ipse noster conpi
tor non ueniret.

Quidam angularis la
pis dicitur. qui ad uos
in se populos iunxit.
atque aliter equa con
iuncte utriusque uite
actiue uidelicet & con
templatiue in se exem
pla monstrauit.

Ab actiua enim uita
longe contemplati
ua destitit. Sed in
carnatus redemptor
noster ueniens. dum
utrumque exhibuit
in se utrumque sociauit.

Nam cum in urbe mira
cula faceret. in mon
te uero orando conti
nue pernoctaret.

Exemplum suis fidei
bus praeiuit. ut nec

contemplationis stu
dio proximorum
curam negligant.
Nec rursus cura pro
ximorum inmodera
tus obligati contem
plationis studia dese
linguant. Sed sic
in utrisque. Sine mente
pariendo coniungat
quatenus nec amore
dei prepediat amor
proximi. Nec amo
rem proximi quia
transcendit abiciat
amor dei. Quia igitur
humano cordi
quid ageret ignoran
ti dei atque hominis
mediator apparuit.
qui & agendo transi
toria disponeret
& contemplando
ostenderet. unde cuncta
penderent. Recte
dicitur. Quisquis
misit lapideum angularem

Nisi aperte dñs diceret.
 Nisi ego. Qui unicū
 quem sine tempore
 genui. seruandis ho
 minib: cum tempore
 ostendi. In cuius uita
 discerent. & iam diuer
 sa uiuendi studia non
 discrepare. Et no
 tandum quod eum
 se non emisisse. sed
 dimisisse asserit.

Quia profecto huma
 nam naturam filius
 suscipiens. ad ima
 desublimib: uenit.
 Cuius incarnationis
 mysterium. quia
 & electi angeli mira
 ti sunt. qui eodem
 mysterio redempti
 non sunt.

Recte subiungitur.
**Qua melauda
 RENT SIMUL ASTRA
 MATUTINA.**

Quia ENIAM PRIMO

intempore condita
 natura rationabiliū
 spūum creditur. non
 inmerito matutina
 astra. angeli uocant.
 Quasi ita est. dum ter
 rena esset inuisibilis
 & inconposita. Dum
 tenebre essent super
 abyssum. uenturu
 diem subsequenti
 seculi p lucem sapi
 entie & sistendo pre
 uenerunt. Nec neg
 legenter audiendu
 est. quod additur
 simul. Quia nimi
 rum matutina astra
 & iam cum uespertinis
 redemptoris poten
 tia laudant. dum
 electi angeli & iam
 cum redemptis in mun
 di fine hominib: lar
 gitate gratie supne
 glorificant. Ipsi
 quippe ut nos ad laudē

conditoris accende-
rent hoc quod supe-
rius diximus. ortu p-
carnem luce clama-
uerunt. Gloria in
excelsis dō. & in terra
pax hominib; bone-
uoluntatis. Simul
ergo laudant. quic
redemptionis nostre
uoces suae exultationis
adcommodant.
Simul laudant. quia
dum nos conspiciunt
recipi. suum gaudent
numerum repleti.
Quia & fortasse ideo
matutina astra me-
morantur. quia sepe
ad exhortandos homi-
nes missi sunt.
Et dum uenturū mane
nuntiant. ab huma-
nis cordib; prae-
sentis uite tenebras fu-
gunt. Sed ecce
angeli diuinā poten-

tiam laudant. quia
ipsa eos tantae clari-
tatis uisio dilatat.
Nos autē qui sedimur
sed tamen corruptio-
ne adhuc castus gra-
uamur. donum quod
percipimus qua uir-
tute laudamus.

Quomodo enim ualebit
lingua dicere. quod
non sufficit mens
nrā sentire. Sequit̄.

” **ET JUBILARENT OM-
NES FILII DĪ.**

Jubilatio quippe di-
citur. cum cordis
læticia oris efficacia
non expletur. sed qui-
busdam modis gaudi-
um prodit. quod ip-
se qui gaudet nec tege-
re praeualat. nec ex-
plere. Laudent itaq;
angeli. quia iam tan-
tae claritatis latitudi-
ne insublimib; uident.

Jubilent uero homines
 qui adhuc in inferio-
 rib; oris sui angustias
 sustinent. Quae quia
 certo futura dñs noue-
 rat. non tamen facien-
 da insinuat. quam
 factae narrat.

Sed quid agimus. quod
 cum boni de redemptione
 suae mysterio
 iubilant. malos inui-
 dia inflammant.

Quum electi proficiunt.
 reprobi corabiem fu-
 roris excitantur.

Quae bona nascentia quia
 nolunt imitari. per-
 secuntur. Sed tamen
 inter haec etiam qui
 redemit non derelin-
 quit. Scriptum quip-
 pe est. Fidelis autem
 dñs qui non patietur
 uos temptari supra
 quam potestis. sed
 faciet cum temptatione

etiam prouentum ut
 possitis sustinere.

Nouit enim conditor
 noster. quicquid sur-
 gere persecutionis pro-
 cella sint. quicquid
 surgentem seprimat.

Nouit pro custodia nra
 restringere. quod con-
 tre nos egredi pro nra
 exercitatione permittit.
 Ut reuens nos diluat.
 procella non mergat.

Unde sequitur.

**QUIS CONCLUSIT
 OSTIIS UARE
 QUANDO ERUOPE-
 BAT QUASI DE
 UULUA PROCEDENS.**

Quid enim uare
 nisi saeculum.

Quid uuluum. nisi
 conceptum carnalis
 cogitationis accipimus.

Hoc enim loco uuluae
 nomine occulta &
 malitiosa carnalium

222^v
cogitatio designatur.

Quæ uulua non ad pro-
ferendam prolem
concepit substantiam
corporis. Sed ad ex-
plendam nequitiam
causam doloris.

De hac uulua cordis In-
quorum alias dicitur.

Concepit dolorem & pe-
perit iniquitatem.

Per hanc uulua praua
concipiunt. cum mala
cogitant. Per hanc
uulua pariunt. cum
mala quæ cogitaue-
runt operantur.

Erumpibat ergo mare
quasi deuulua proce-
dens. cum ininarum
secularium fluctus.
de carnalis cogitatio-
nis iniquitate concep-
ti. in scæ ecclesie in-
teritum seruirent.

Sed auctore dō ostis.
hoc mare conclusum

est. quia contra
tumores persequen-
tium scilicet quasi quæ-
dam ostia opposita
sunt. ut eorum mira-
culis atque reuerentia
ire persequentium

fringerentur.
Humilitatis quippe dñs
terrenis principibus
per eos scām ecclesiam
supra mundi culmen
euexit. & seuentes
maris impetus. erecta
eiusdem ecclesie po-
testate coheruit.

Sed huic seuenti mari
quid dñs fecerit
audiamus. Sequitur.

Cum ponerem nu-
Beam uestimentū
eius. & caligine illud
quasi pannis infantie
obuoluerem.

Mare seuiens nube
induitur. quia cru-
delitas persequentium.

stultitiae suae uelamen
 to uestitur. Interpo
 sita enim caligine in
 fidelitatis suae perspicue
 ueritatis lucem uidere
 non sufficit. Et id quod
 agit per crudelitatis
 impulsu peccitatis
 suae meritum non ag
 noscit. Nam si cog
 nouissent aut aposto
 lus. Numquam dominum
 glorie crucifixissent,
Haec nubes non solum
 sola infideles extra
 positos praemere
 Sed quosdam etiam
 uiuentes carnaliter
 intra ecclesiam tene
 brare. Unde sancti uiri
 qui aliene etiam neg
 legentiae compatiuntur
 & se pati aestimant
 quod perpetrati alios
 sentiunt. Dolores
 dicunt. **O**pposuit
 nubem ne transeat

oratio. **A**chi aperte
 dicant. Mentire
 terrenis uoluptatibus
 aduete curarum
 suarum phantasmata
 iusto iudicio obicit
 quibus eam in ipsa ora
 tionis suae intentione
 confundit. **Q**uam
 desideris infirmis
 dedita non ignoras.
 Recte cecata ab intalen
 da lucis tue perspicui
 tate reuerberas.
Ut cum mente intenditur
 ipso atque cogitationu
 suarum nubilo reflec
 tatur. **Q**uae terrena
 haec ad iduam cogitat
 quia uult. haec etiam
 tolerat in oratione
 cum non uult.
Quia igitur ipsa psecu
 torum nequitia supra
 dispensatione constri
 gitur. **N**e contra scos
 uiros in quantum

uoluerit effrenetur.
 " Postquam dixit. Cum
 " ponerem nubem uesti-
 " mentum eius. apte
 " subdidit. & caligine
 " illud quasi pannis in-
 " fantie obuoluerem.
 Pannis quippe infantie
 pedes uel brachia cons-
 tringuntur. ne hac
 atq; illac dissoluta
 libertate iacentur.
 Quia ergo persecutores
 scē ecclesie instabili-
 tate cordis inquisi-
 atq; huic seculo delecto
 non grandæua. sed
 puerilia sapiunt.
 Qui quidem obscuritate
 atq; caligine non intel-
 lecti superni iudicii
 constringuntur. ne
 tantum persequi uale-
 ant quantum uolunt.
 Pannis infantie refe-
 runtur obuoluta. quia
 sicut dictum est.

Puerilia quidem sapiunt
 sed diuina dispensa-
 tione constricta. quo
 uolunt. brachia non
 extendunt. Etsi
 cuncta mala perpe-
 trare leuiter appetunt.
 Nequaquam tamen im-
 plere cuncta que appe-
 tunt. præmittuntur.
 Se qui tur-

" **CIRCUM DEDI ILLUD**
 " **TERMINIS MEIS.**

TERMINIS SUIS DÑS
 mare circumdat.

Quia iras persequentium
 iudiciorum suorum
 dispensatione modifi-
 cat. Ut insani tumida
 unda feruoris. plano
 frangatur litore
 occulte dispositionis.
 Se qui tur-

" **ET POSUI UECREAS**
 " **ET OSTIA. ET DIXI.**

" huc usq; uenies & non
 " procedes amplius.

& hic confringer
tumentes fluctus tuos.

QUID PER OSTIA. NISI
PREDICATOSES SCAI

QUID PER UECTEM. NISI
INCASMATIS DNS DESIG
NATUR. Qui haec ui
delicet ostia contra

seuientis maris impe
tum tanto ualentio
ra opposuit. quanto

ex sua obseruatione
roborauit. Quia eni
istae scae ecclesiae

ostia uectis huius op
positione solidata sunt.

Potuerunt quidem
tundi fluctib; sed
effringi nequuerunt:

Ut ea exterius unda
psecutionis influeret
sed nequaquam cor

dis eorum interna pe
nstraret. Et quia
doctores scai. praedica

tione quidem sequen
tib; aperta sunt

ostia sunt

Auctoritate autē sua
resistentib; clausi

non inmerito ostia
uocantur. Id est

apertae conuersatione
humilium. & clausa
terrorib; superbiorū

Non inmerita ostia
uocantur. Quia &
ingressum fidelibus

aperiunt. & rursus
se se perfidis ne ingre
diantur opponunt.

PENSEMUS quale eccle
siae ostium extitit pe
trus. qui inuestigantē

fidem corneliū recepit;

Praetio quarentem
miracula simonem
reppulit. Illi dicens

” **I**NUERITATE comperi
” quia non est persona
” rum. acceptor dñi.

Sacra regni benigne
aperit. huic inueniens.

” **P**aecunia tuu tecum
” sit in perditione.

Per districtę damnatio-
nis sententiam cęles-
tis aule aditū claudit.

Quid cuncti apostoli

„ Nisi scęe ecclesię ostia
existunt. Cum uoce
redemptoris sui audi-
unt. Accipite sp̄m
sc̄m. Quorum semise-
ritas peccata semit-
tantur eis. & quos
reuerteris sententia
sunt. Ac si illis apte
diceretur. Per uos
ingredientur ad me
hii quibus uos m̄ ipsos
panditis & repellen-
tur quibus obseratis
igitur dum mare seuit
dñs uectem & ostia
opponit quia ab ama-
ris & perfidis cordibus
dum persecutionis
procella se dilatat
in mundo dñs unigenita
sui gloriam prædica-
torum que eius

reuerentiā exaltat
& dum innotescit mys-
teria diuine fortitudi-
nis frangit in impiis
fluctus furoris

Bene autem dicitur

„ Hucusq; uenies & non pro-
cedis amplius. Quia
nimis um iudicii occultę
mensura est. & quan-
do persecutionis pro-
cella prosileat & quan-
do conquiescat

Ne aut non exagitata
electos non exerceat
aut non moderata
in profundū mergat

Cum uero notitia fidei
usq; ad persequentēs
extenditur. turbati
maris tumor sedatur
sibiq; fluctus suos mare
frangit quia ad cog-
nitionē ueritatis ue-
niens. omne quod
nequiter egit erubescit

Fracta quippe unda

in se relinquitur quia
 uicta nequitia & iam
 per cogitationem sui
 cordis accusatur &
 quasi ipsa uim quam in
 tulerat recepit quia
 deprauitate quam ges
 serat reatus sui stimu
 los sentit. Unde qui
 busdam ppaulu dicitur.
 Quem ergo fructum ha
 buistis tunc in illis in
 quibus nunc erubescitis?
 Ac si diceretur. Quid se
 in altum fluctus uis
 prauitatis & tulerunt
 qui nunc in semet ipsis
 fracti. Unde peruer
 sos uos inflauerunt
 conuersos inde con
 fundunt. Recte itaq;
 dicitur. & hic confir
 mes tumentes fluctos
 tuos. Quod uero in
 hac conclusione maris
 secundo de ostiis dici
 tur more sacri eloqui

res semel dicta pro
 confirmatione sepli
 catur. Si autem hoc
 in loco. Si mare acci
 pere non specialiter
 turbam persequentiu.
 Sed generaliter saecu
 lu debemus. Secundo
 contra hoc mare dñs
 ostia opposuit. Quia
 & prius humano generi
 praecepta legis & post
 modum noue gratie
 testamentum dedit.
 Secundo obiecit ostiis
 Shuius maris impetum
 clausit quia eos quos
 ad obsequium sui cultus
 adsumpsit & prius
 ab idolis data lege coer
 cuit & post ab intel
 lectu carnali gratia
 reuelatae corripit.
 Secundo mare ostia
 Sacceptit quia huma
 num genus prius dñ
 ab operibus iniquitate

prohibuit. post modum
 uero & iam a cogitatio
 nis culpa constrinxit.
 Videamus quem admodum
 prima tumentis mari
 dominus ostia imponat.
 Ecce enim per legem dicit.
 " Non occides. non moecha
 " ueris. Non furum facies.
 " Non falsum testimoni
 " um dices. Videamus
 quem admodum secundis
 hoc mare dominus ostia
 claudit. Ecce in euang
 eliom dicit.
 " Audistis quia dictum est
 " Manti quis. Non moecha
 " ueris. Ego autem dico
 " uobis. quoniam omnis qui ui
 " derit mulierem ad con
 " cupiscendum eam. Jam
 " moechatus est eam
 " in corde suo. Rursusque
 " dicitur. Audistis quia
 " dictum est. Diligis pro
 " ximum tuum. & odio
 " habebis inimicum tuum.

" Ego autem dico uobis
 " Diligite inimicos uos
 " benefacite his qui uos
 " oderunt. Qui igitur
 prius nequitias operis
 prohibet. post modum
 culpas cordis & aurit.
 Nimirum tumentis
 mari. Nec istum ducta
 iustitiae litora transe
 at bis ostia imponit.
 Bene autem cum diceret.
 Quis conclusit ostia mare
 Quislico & tempus ad iun
 xit dicens.
 " **QUANDO ERUOPEBAT**
 " **QUASI DE UULUA**
 " **PROCEDENS.**
 Quia uidelicet tunc
 humani generi pre
 ceptis legis obuiauit.
 quendo adhuc seculum
 suae origini uicinum.
 quasi abortiu proprio.
 ad prouectum uitae car
 nalis & iebat.
 De uulua quippe pcedere

est. In luce presentis
 glorie carnaliter appa
 rere; & recte subiungit;
**Cum poneream nu
 beam uestimentu eius;**

Quia nimirum d's.
 hominib; non tunc
 aperte ostensione se
 intulit. Sed dum eos
 ab errore perfidiae
 eripit. nec tamen illis
 claritate sui luminis
 pate facit. quasi &
 tenebris eos abstulit;

Sed adhuc nube uestiuit
 ut & pristina prauita
 tis acta relinquerent.
 & tamen uentura bona
 adhuc certius non ui
 derent; Ubi & apte
 sub dicitur;

Et caligine illud.
 quasi pannis infantie
 obuoluerem;

Quia enim rudes po
 pulos. non aperta
 sp's praedicatione

edocuit. Sed figurata
 locutione. preceptis
 littere adstrinxit.

Adhuc infirma sapien
 tes uerborum suoru
 caligine. quasi pannis
 infantie obuoluit. ut
 mandatis grossiorib;
 ligata crescerent. Ne
 male liberi. in suis uo
 luptatib; perirent.
 Quos ad uitam iustitiae.
 dum non iam caritas.
 sed adhuc timor ad
 stringeret. diuina
 dispensatio. quasi prae
 sit ut nutrisset;

Infirmus namq; popu
 lus. cum preceptorum
 pannos nolens pestu
 lit. ad firmiore statu.
 & ipsa suae ligetione
 peruenit;

Quia enim timor eum
 prius a culpa coeuit.
 competenter post
 modum in libertate

sp̄s & iure; Hos pannis
 infantie. quos inchoan-
 tib; dedit. ipse p̄pro-
 phetam dñi repr̄ehen-
 dit. dicens; Ego dedi
 eis p̄cepta non bona;
 Mala enim quasi mala
 esse desinunt. compara-
 tione peiorum; & bo-
 na quasi bona non
 sunt. comparatione
 meliorum; Nam sicut
 peius delinquenti iudee.
 de sodoma atq; sama-
 ria dicitur; Justifica-
 sti sorores tuas. in omni-
 b; abominacionib; tuis
 quas operata es;
 Ita meliorib; testamen-
 ti noui p̄ceptis sub-
 sequentib; p̄ceptis
 bona que rudibus
 data sunt. Non
 bona esse memorant;
 Neq; enim merces. usui
 uite carnalis inhe-
 rent. euelly ab infimis

possent. Nisi gradatim
 ducta p̄dicatione
 proficerent; Hinc quip-
 pe est. quod in egypto
 postas. pio iustoq; mo-
 deramine latent. eoru
 concupiscentie condes-
 scenditur; & uicino-
 rum suorum uasis.
 aureis argenteisque
 sublati. discedere iubentur
 qui ad p̄na montem
 ducti. accepta lege
 mox audiunt;
 Non concupisces sem pro-
 ximitati; Hinc est
 quod in eodem lege.
 oculum pro oculo den-
 tem pro dente. p̄eci-
 piuntur exigere;
 & quandoq; tamen seue-
 lata gratia. percussa.
 maxillam alteram
 iubentur p̄bere;
 Quia enim plus semper
 ira inuidia & q̄rit.
 quam in misericordia accipit.

dum discunt mala non
multiplicius reddere.
quandoq; discerent ea
& multiplicati sponte
tolerare; Hinc est
quod eundem rudem
populum a quibusdam
prohibuit quaedam
vero ei in usu pristino
servavit. Sed haec ipsa
tamen in meliores uite
figura composuit;
Bruta namq; animalia.
idolis in aegypto multa
bant eiq; in usum post
modum animalium
mactatione reuocant.
Sed idolorum cultum
uitant. Ut dum de
usu suo aliquid admittit
teret & consolaretur eius
infirmitas. pro hoc quod
de usu suo aliquid ha
beret; Mira autem
dispensatione consilii
quod ei dñs de consue
tudine carnali reuocant

hoc in figura sps poten
tius uertit; Quid enim
sacrificia illorum ani
malium. Nisi unigeni
ti mortē designant?
Quid sacrificia illorum
animalium. Nisi & p
tinctionē carnalis
nræ uite significant?
Unde ergo imbecillitatis
populi rudis condescen
ditur. Inde ei p obum
bratas allegoriarum
species. maior forti
tudo sps nuntiatur;
Recte itaq; dicitur;
Et taligine illud quasi
pannis infantiae ob
uoluerem; Quia unde
eius teneritudinis in
firmitas perculit. Inde
altam significationū
spirituum nubem
fecit; Quem quia
praeceptorum limite.
ab inmoderatis animi
euagationib; cinxit.

„ Recte subicit; Cistum
 „ dedi illud terminis meis;
 & quic huius humani
 generis motus. misso
 mediatore coheruit.
 apte subiungit; **Q**
 „ Et posui ueltem & ostia;
 Ueltem quippe & ostia
 posuit. quia redemp-
 ptore nro. contra culpas
 delinquentium misso.
 noue uite predicamen-
 te firmavit; Clausa
 namq; ostia opposito
 ueltem roborantur;
 Ueltem ergo ostia opposuit.
 quia contra lasciuos
 motus humani generis.
 unigenitum misit.
 qui precepta spiritalia
 quae loquendo docuit.
 agendo solidauit;
 Bene autem subditur;
 „ Et dixi; Huc usq; uenies.
 „ & non procedes amplius.
 „ & hic confringes tu-
 „ mentes fluctus tuos;

Hoc quippe mare. ostia
 priora transcendunt.
 quia claustra legis
 opposite. humani tumo-
 ris unda saliebat;
Apost quam mundus
 oppositum sibi unigenitum
 repperit. elationis
 suae impetum fregit.
 & transire non ualuit.
 quia eius fortitudine.
 furoris suae terminum
 clausum inuenit;
Unde recte per propheta
 dicitur; Mare uidit
 & fugit; Possunt
 & iam per ostia apte
 passiones eius non in-
 conuenienter intellegi;
Quib; & occulto ueltem
 posuit. quia eas & in-
 uisibili diuinitate robo-
 rauit; Contra quas
 mundi fluctus ueniunt
 sed fracti dissilescunt.
 quia superbi eius ui-
 dendo despiciunt.

228R

sed earum vires & pe-
riendo per timentur;

Nam dum passiones
unigeniti humanum
genus prius intravit
post modum & pavit
quasi contra opposita
ostiamore elidendi
maris & timore ela-
tum uenit & fractum
uirtute dissiluit;

Sed quia id cito hoc ad
beatum iob dicitur
ut de tot uirtutibus
cordis eius gloria
premeretur ne sibi
fortasse tribuat quod
se stare sublimiter
non ignorat. Cum
quanta eius aedifica-
tione sint dicta per-
pendimus si haec & ia
moraliter differamus;

Dicitur itaque; Quis con-
clisit ostium mare;

Quid est mare nisi cor
nr̄m furore turbidum.

Rixa amarum. Ela-
tione superbie tumi-
dum fraude malitiae
obscurum. Quod ma-
re quantum sauiat
at̄tendit. Quisquis
in se occultas cogitatio-
num temptationes
intellegit; Ecce enim
iam peruersa relinqui-
mus. Jam desideris
sectis inheremus.
Jam praua opera foras
abscidimus. Sed tamen
latenter intus ea
cum qua huc uenimus
uite ueteris procella
fatigamus;

Quam nisi respectu iudi-
cii & aeterni pauore
tormenti. immensi ti-
moris claustra con-
stringerent. cuncta
in nobis penitus sup
aedificati operis fun-
damenta corruissent;
Si enim quod psuggestione

seuit Intrinsicus per
deliberationē foras
erumperet. uite nr̄e
fabrica funditus euer
sa lacuisset. Inim
quitate namq; concep
ti & indelicto editi p
insite corruptionis
molestias. pugnam
nobiscum huc deferi
mus. quam cum labo
re uincamus.

Unde recte de hoc mari
dicitur. Quando
erumpebat quasi de
uulua procedens.

Uulua enim prauę cogi
tationis. adulescentiā ē.

De qua per moy. senon̄s
dicit. Sensus enim
& cogi. Statio huma
ni cordis. prona est
in malum ab adules
centia sua. Corrup
tionis namq; malum
quod unusquisq; n̄m
Abortu desideriorum

carnaliū sumpsit. In
proueltu & atis & exa
Et nisi hoc citius diuine
formidinis manus
reprimat. Omne
condite nature bonū.
rum repente culpa
in profundum uorat.

Nemo igitur sibi cogita
tionū suarum uicto
riā tribuat. cum ue
ritas dicat. Quis
concluserit ostiis mare.
quando erumpebat
quasi deuulua proce
dens. Quia nisi ab
ipso cogitationis pri
mordio cordis fluc
tus gratia diuina
retineret. temptatio
num procellis mare
sæuiens. terrā procul
dubio humane mentis
obruisset. ut salis
fluctibus perfusa aser
ceret. Id est. p̄nitio
sis castis uoluptatibus

delectata deperire. **S**olus ergo dñs ostendit mare conclusum qui prauis motibus cordis claustra inspirate formidinis obicit. Quia uero ex quæceni mus sequi prohibemur quia ad corporearum serum delectatione relundimus. Libet iam ad inuisibilia oculos mentis at tollere atq; hæc ipsa quæ seqi precipimus uidere. Sed quid agimus quia infirmis illa obturb; nec dum patent ecce eccleorum amore uocamus. Sed tamen auisione restringimur. Qui & si quando alicjio fustim parumque aspiciamus sub incerto nimis adhuc uisu caligamus. Unde apte subiungitur

“ Cum ponerem nubem
 “ uestimentum meum &
 “ caligine illud quasi
 “ pannis infantie ob
 “ uoluerem. Hoc mare
 tumultuosum uideli
 cæ cogitationib; cor
 nñm nube uestitur
 quia ne intemā quie
 tem pure conspiciat
 iniquitatis suæ con
 fusione tenebratur.
Hoc mare caligine qua
 si infantie pannis
 obuoluitur quia ad
 contemplandis subli
 mib; adhuc teneris
 sensib; suæ infirmita
 tis ligetur. **U**ideamus
 paulum quadam cali
 gine quasi infantie
 pannis inuolutū ait
 “ Uidemus nunc per spe
 “ culum in enigmate
 “ tunc autē facie ad fa
 “ ciem. Nunc cognosco
 “ ex parte. Tunc

" cognoscam sicut &
 " cognitus sum. Quisi
 se uiconprehendenda
 caelestia infantem
 non cerneret. & aetatis suae
 adhaec comparatione
 nullomodo praemisit
 " & dicens, Cum esse
 " paruulus loquebar
 " ut paruulus. Sapiebam
 " ut paruulus. Cogitabam
 " ut paruulus.

Tunc ergo ad robar lu
 uenale conscendimus.
 cum forte sensu eam
 adquam tendimus ui
 tiam uidemus.

Nunc autem quia inten
 tionis nostrae acies per
 infirmitatem suam ab
 interna luce retrandi
 tur. uentis nostris ligata
 infantis pannis tenet.

Ubi apte subiungitur.

" Circumdedit illud testi
 " nis meis. Terminis
 enim suis. Dominus hoc

mare circumdat.
 quia cor nostrum adhuc
 corruptionis suae
 molestia & cura tur
 bulentum. sub mensura
 contemplationis. hu
 miliat. ut licet plus
 appetat. ultra tamen
 quam sibi conceditur
 non ascendat.

Uel certe testimoniis suis
 dominus hoc mare circumdat.
 quia cor nostrum temp
 tationibus tumidum.
 occultis donorum
 distributionibus miti
 giet. modo agens ne
 praua suggestio. ad
 delectationem ueniat.
 Modo ne praua delec
 tatio usque ad consensum
 prorumpat. Qui ergo
 illicitos motus cor
 dis respicit. & in qui
 busdam eos usque
 ad consensum peruenire
 prohibet.

In quibusdam uero
 illos & iam ad delecta
 tione restringit. ni
 mirum furens mari
 terminos imponit. ut
 ut nequaquam inope
 re & eat. Sed intra
 sinum mentis temp
 tationum submissu
 rans se unda conlidat,
 Quae quia tunc ualen
 ter restringitur. cum
 ei delectatione
 di atq; inspiratis uir
 tutib; obuiatur.
 Recte subiungitur
 Et posui uectem & ostia
 & dixi. Huc usque
 uenies & non proce
 dis amplius. & hic con
 fringes timentes
 fluctus tuos. Quid eni
 moraliter p ostia
 Nisi uirtutes. Quid
 per uectem. Nisi ro
 bor caritatis accepi
 mus. Haec itaque

ostia scilicet uirtutes
 operationum. Mare
 seuens dissipat. Nisi
 ea & occulto mentis
 opposita caritas astrin
 gunt. Facile autem
 omnem uirtutem bonum
 temptatione cordis
 inruente destruetur.
 Nisi ab intus fixa
 caritate solidetur.
 Unde & paulus in suis
 praedicationib; dum
 quaedam uirtutum
 ostia mari tempta
 tionis opponeret. illico
 eiusdem ostis quasi
 robor uectis adiun
 xit dicens. Sup om
 nia autem haec cari
 tate habentes. quod
 est uinculum perfec
 tionis. Perfectio
 nis enim uinculum
 caritas dicitur. quia
 omne bonum quod
 agitur. Nimirum

per illam ne pereat
ligetur. A temptato
re namq; citius quod
lib& opus euellitur. Sed
solutum auunculo cari
tatis inuenitur.

Si autem mens di acco
proximi dilectione
constringitur. cum
temptationu motus
quælib& ei iniusta
suggererint. obicem
se illis ipsa dilectio
opponit. & prauæ
suctionis undâ virtu
tum ostis. aucte in
timi amoris frangit.
Quia ergo dñs per in
spiratē caritatis for
titudine nascencia
in corde uirtia reprimi
t. Insurgens ma
ris impetū. per abra
rata claustra con
percit. Ira fortasse
in occulto exasperat.
Sed ne quies superbia

perdatur. per turba
tioni mentis officium
lingue subtrahitur.
Ne usq; ad uocē & eat.
quod in sinum cordis
tumultuosum sonat.

Luxurie in occultis
cogitationib; accen
dit. Sed ne superna
mundiciam mens
amittat. concepte
inmundicie. ea quæ
famulari poterant
membra castigat.
Ne usq; ad corruptio
nē & alit corporis.
f&or cordis.

Quarta stimulat
sed ne cælesti regno
mens caseat. intra
claustra se parsimo
nie contenta. pro
priis liget. ne in pra
uo se opere dilata
& usq; ad exteriores
actos interne concu
piscencie æstus

231 R

& sudat. Superbia
 inflat. Sed ne ue
 ram celsitudinē amitt
 at. considerando
 quisq; quia pul. ^{vir} ab al
 titudine se concepte
 elationis humiliat.
 Certans nimirum ne
 quod insuggestione
 cogitationis tolerat
 in exortatione operis
 erumpat. Bene ergo
 dicitur. Posui uectē
 & ostia. & dixi.
 Huc usq; uenies & non
 proceles amplius. &
 hic confringes tumen
 tes fluctus tuos.
 Quia dum electus quisq;
 & temptatur uitiis.
 & tamen facere male
 suggesta renitatur
 quasi mare clausum
 tenetur. Quod & si
 intus tumultuosus
 cogitationum fluctu
 bus mentē peuet.

Statuta tamen bene
 uiuendi litora non ex
 cedit. Quod mare
 quidem intumore
 se erigit. Sed dum fixe
 deliberationi cordis
 inlioratur. fructū redit.
 Beatus igitur iob ne sibi
 tribuat. quod contra
 procellas cordis for
 titer stat. uoce diuina
 audiat. Quis conclu
 sit ostiis mare. quan
 do erumpebat quasi
 deuulua procedens.
 & cetera. Ac si ea apte
 diceretur. In cassum
 te exterius in bonis ope
 rib; pensas. si non me
 interius quante temp
 tationis undas conpesto
 consideras. Ut enim
 fluctus ferre posses.
 in opere meae uirtu
 tis est qui fluctus
 frango temptatio
 nis in corde.

EXPLICIT LIBER
XXVIII. INCIPIT

LIBER XXVIII.

QUONIAM DOMINUS DOMINUS NOSTER
IESUS XPIS

IN EO QUOD
uiras & sapientia dOMi
est. de patre ante
tempora natus est.
uel potius. quia nec

coepit nasci nec desit.
Dicamus uerius. Semp
natus. Non autem
possumus dicere semp
nascitur. ne imperfec
tus esse uideatur.

MI uero ut aeternus
designari ualeat &
perfectus. semper
dicamus & natus.

Quatenus & natus ad
perfectione pROineat.
& semp ad aeternitate.

Ut quocumq; modo illa
essentia sine tempore
temporal; ualeat

designari sermone.

Quam uis hoc ipsum
quod perfectum dicimUS
multum ab illius ueri
tatis & praesione de
uiamus. quia quod
factum non est. non
potest dici perfectum.

Et tamen infirmitatis
nOSTRAE uerbis dOMINUS condes
cendens. ait.

” Estote ergo perfecti.

” Sicut & pater uester

” celestis perfectus est.

IN illa itaq; natuRAta
te diuina ab humano
genere cognosci non
poterat. proinde

inhumanitate uenit.
ut uideretur. Uideri
uoluit. ut limitaretur.

Quae castus natuRAtas.
despecta uisa est sapi
entib; mundi.

Contempserunt namq;
infirma humanitatis
eius. dOMINUS haec indigna

judicantes. Cui tan-
to magis homo debitor
fuit. quanto pro illo
dñs & iam indigna sus-
cepit. Quia enim
non cognouit mundus
p̄ sapientiã dñi. pla-
cuit dō per stultitiã
prædicationis. saluos
facere credentes.

Ac si diceret. Cum dñi
qui est sapientiã. ne-
quaquam p̄ sapientiã
suam mundus inueni-
ret. placuit ut eĩ
homine factum. per
humanitatis stultitiã
cognosceret. quatenus
eius sapientiã. ad in-
stultitiã descenderet.
& lucem supernã
prudentiã. luto sue
carnis inluminata
nrã cecitas uideret.

Natus igitur ex patre
sine tempore. ex ma-
tre nasci est dignatus

intempore. Ut per hoc
quod ortum suum inter-
initium finemq; conclu-
deret. humane mentis
oculis. ortum quine
initio sumitur. nec
fine angustatur ape-
riri. Unde bene
nunc ad beatum
Iob dicitur.

” **P**OST ORTUM TUUM
” **P**RÆCEPISTI OILU-
” culo & ostendisti
” aurore locum suum.

Sub audis. ut ego.
Ortus quippe diuinita-
tis eius. ante & post
non habet. Cui dum
semp esse est. per
æternitate. dum
omne quod labitur
circum scribit intra
sem&ipsum tempo-
rum discursus clau-
dit. Ortus uero
humanitatis eius. quia
& cepit & desit.

& ante & post habere
 a tempore accepit,
 Sed quia dum ipse um-
 bras nrae temporali-
 tatis suscepit lumen
 nobis suae aeternita-
 tis infudit. Recte
 per hunc ortum quae
 creator sibi in tem-
 pore condidit. locum
 suum sine tempore
 aurora cognouit,
 Quia enim diluculum
 uel aurora a tene-
 bris in lucem uertitur.
 Non immerito dilu-
 culi uel aurore no-
 mine omnis electo-
 rum ecclesia desig-
 natur, Ipsa namque
 dum ab infidelita-
 tis nocte ad lucem
 fidei ducitur. uelut
 aurore more. in
 diem post tenebras
 splendore superne
 claritatis aperitur.

Unde & bene incanti-
 canticorum dicitur
 " Quae est ista quae pro-
 " greditur quasi auro-
 " ra consurgens,
 Sca enim ecclesia cae-
 lestis uite premia
 appetens. aurora
 uocata est, Quia
 dum peccatorum te-
 nebras deserit. iusti-
 tiae luce fulgescit,
 Habemus tamen subti-
 lius aliquid quod con-
 siderata euclitate
 diluculi uel aurore
 pensemus, Aurora
 namque uel diluculum
 noctem quidem praeter-
 terisse nuntiant
 N& tamen diei clari-
 tate integram osten-
 tant, Sed dum illa
 pellunt hanc suscipi-
 unt lucem tenebris
 pmixta tenent,
 Quid itaque in hac uita

233A

omnes qui ueritatem
sequimur. Nisi aurora
uel diluculum sumus,

Quia & quaedam iam
quae lucis sunt agimus.
& tamen in quibusdam
adhuc tenebrarum
reliquis non caesemus,

Per prophetam quippe
dicitur, Non iusti
ficabitur in conspectu
tuo omnis uiuens.

Rursumque scriptum est.

In multis offendimus
omnes, Paulus quoque
ait, Uideo aliam le
gem in membris meis
repugnantem legi men
tis meae & captiuum
me ducentem in lege
peccati, quae est in mem
bris meis, Ubi ergo
lex peccati, cum lege
mentis intendit, pro
fecto aurora est.

Quia lux quae iam
emicuit, nec dum pre

tereuntes tenebras
fuditur praesit, do
huc aurora est.

Quia dum lex carnis le
gem mentis, & lex
mentis legem carnis
percutit, inter se uicis
sim lux & umbra con
fligit, Unde rursus
paulus cum diceret,

” Nox praecessit. Nequa
quam subdidit dies
” uenit. Sed dies autem
” uero propinquauit,

Qui enim post discessu
noctis, non iam uenis
se, sed ad propinquasse
diem insinuat, esse
proculdubio ante
solem, post tenebras
adhuc in aurora de
monstrat.

Tunc autem plene scilicet
electorum ecclesiam
dies erit, cum & iam
mixtae peccati umbra
iam non erit.

Tunc plene dies erit
 quando intermi-
 nis perfecto feruore
 claruerit. Tunc
 plene dies erit. quan-
 do nulla malorum
 suorum temptante
 memoria tolerant.
 omnes a se tenebrarum
 & iam reliquias abscon-
 dit. Unde & bene
 haec aurora quae ad
 huc intrinsecu de-
 monstratur. cū dicit.

” Et ostendisti aurore
 ” locum suum. Cui enim
 locus suus ostenditur.
 profecto & alio. ad
 aliud uocatur.

Quid est enim locus au-
 rore. Nisi perfecta
 caritas uisionis æternæ.

Ad quem cum perducta
 uenerit. Jam de trans-
 acte noctis tenebris
 nihil habebit.

Nunc autem uel huc

temptationum molen-
 tias sustinens. quia
 per intentione cordis
 uel aliud festinat eccle-
 sia ad locum suum
 tendit aurora.

Quem locum si mente
 non cerneret. in hu-
 ius uite nocte sema-
 neret. Sed dum
 cotidie contendit
 perfici. & in lucem
 cotidie augeri. locum
 suum iam conspiciat.
 & plene sibi clarificare
 solem querit.

Locum suum aurora
 considerat. quando
 scā anima ad con-
 templandā condito-
 ris sui speciem flagrat.

Ad locum suum pertin-
 gere aurora satia-
 gebat. cum dauid
 diceret.

” Siquit anima mea

” S ad dñm uiuum

234R

quando ueniam & pa
 rebo ante faciem dñi
Locum suum ueritas
 aurore monstrabat
 cum per salomonem
 diceret, Quo habet
 amplius sapiens ab
 stulto & quid pauper
 nisi ut pergat illuc ubi
 est uita, Quem pro
 fecto locum & iam
 precedentib; incarna
 tionē suam patribus
 post ortum suum dñs
 ostendit, quia nisi p
 prophēiā spm incar
 nandum supernae
 patriae regem cognos
 cerent, bona eiusdem
 patriae quam essent
 desiderabilia non uide
 rent, Locum suum
 ueritas aurore pate
 ficit, Cum patrem
 coram discipulis pēit
 dicens, Pater quos
 dedisti mihi uolo ut

ubi ego sum & illi sint
 mecum, Locum suum
 aurore monstrauit
 cum diceret, Ubicumq;
 fuerit corpus illuc
 congregabuntur aq̄le,
Ad hunc locum quem
 cognouerat peruenisse
 aurora festinabat,
 Cum paulus desiderium
 habere se diceret dis
 solui & cum xp̄o esse,
 & rursus, Mibi uiue
 re xp̄s est & mori
 lucrum, & rursus,
Scimus quā sit tērestis
 domus nr̄a huius habi
 tationis dissoluatur
 quod aedificationē sedō
 habemus, domum non
 manu factā aeternā
 in caelis, Bene autem
 post ortum suum locū
 proprium aurore
 ostendisse se perhibet,
 quia future rētribu
 tionis beatitudinem.

prius quam per corpus
 ipse innotesceret & in
 paucorum intellectu
 contenuit. Cum uero
 humane natiuitatis
 infirma suscepit uen-
 ture claritatis notitia
 in multitudine innu-
 mere amore dilata-
 uit. Sed cum diuine
 operis mysterium sic
 misericordia peragat
 ut tamen & ira comi-
 tetur. quatenus occul-
 tus arbiter alios respi-
 ciens reclinat. Alios
 deserens perdat.

Quia cognouimus quo
 modo per incarnatione
 suam electos in lumine
 audiamus nunc quo
 modo reprobos dam-
 na sequitur.

" Numquid tenuisti concu-
 " tens extrema terre
 " & excussisti impios & ea.
 Extrema terre dñs

tenuit. quia in fine
 seculorum ad destitu-
 tionem iam & alienigenis
 regibus subortae synago-
 gem uenit. Atque ex
 illa impios excussit.
 quia spalia fidei pre-
 dicamentis penueni-
 tes. & iam a carnalis
 sacrificii gloria repulsi.

Vel certe extrema terre
 tenuit. quia & iudea
 paucos abiectos & hu-
 miles elegit. Extre-
 ma terre tenuit. quia
 legis doctores deserens
 piscatores sumpsit.

Quinque eius extrema
 tenet. & ea impios ex-
 cutit. Quia dum in-
 firmos fideles roborat
 fortes in illa infideles
 damnat. Recte uero
 & iam concutens ad-
 didit. quia per ad-
 uentum suum in in-
 mensa formidine

235R

etiam reproborum corda
 commouit. Conculsi
 quippe fuerant qui
 dicebant. Nihil pro
 ficimus. Ecce totus
 mundus post eum uadit.

Res autem quae conueniunt
 hic illucque ducta facti
 guntur. Conculsa ergo
 iudeis fuerat quae de
 xpo per alios dicebat
 quia bonus est & per
 alios dicebat & resis
 tebat dicens non
 sed sed uocet turbas.

Per alios dicebat Nisi
 esset hic adu non pote
 rat facere quicquam.

Ateq; uocet extremum per
 alios clamabat.

Si non esset hic malefac
 tor non tibi credidi
 semus eum. Conculsi
 quidem sed non prostra
 ti sunt reprobi. cum
 modo miracula obstu
 percenter cernerent.

modo infirmitatis
 ab propria despicentes
 inridere. An non
 conculsi fuerant qui
 dicebant. Quousq;
 anima nram tollis.
 Si tu es xps. indica nobis
 palam. Vel certe
 extrema terre con
 cussit & tenuit. quia
 cum infirma corda
 humilium pio timore
 terruit. Nequaquam
 ac iudicio districto
 dereliquit. Inde enim
 multitudo credentium
 in domum robustius stetit
 unde se humiliata
 trepidauit. Nam quia
 eum dicit quem concul
 tit tenet. Insinuat p
 propheta dicens.
 Super quem requiescit
 spiritus meus. Nisi super
 humilem & quietum
 & timentem sermones
 meos. Quia eum

quem concutit tenet
 Salomone attestante
 nos instruit qui ait,
 " Beatus uir qui semper
 " est pauidus. Qui autē
 " mentis est dure cor-
 " rux in malum,
 Igitur quia extrema
 iudee dñs in apostolis
 tenuit - atq; ex illa
 scribas phariseos ac
 pontifices impietatis
 suae merito exigente
 reprobauit. Quid ad
 huc de eorum damna-
 tione subdatur. audia-
 mus. Sequitur

" **R**estituetur uultus
 " **T**ui signaculum
 " & stabit sicut uesti-
 " mentum

Quid aliud dñs ple-
 bem israheliticam
 Nisi litam repperit
 quam obsequis genti-
 lium deditam in aegyp-
 to seruente lateribus

inuenit. Quam dum
 tot miraculis ad terrā
 se promissionis duxit.
 dum pducta cognitio-
 nis suae scientia imple-
 uit. dum tot archana
 secretorum & per pro-
 phetiam contulit. quid
 enim aliud quam seruan-
 di mysterii signaculum
 fecit? Ipsa quippe
 diuina propheta clau-
 sum contēnuit. quid
 quid de se ueritas in fine
 reuelauit. Sed dum
 post tot diuina
 secreta. post tot di-
 uina miracula in re-
 demptoris sui uentum
 plus terram quam ue-
 ritate dilexit. per
 sacerdotes dicens.

" **S**i dimittimus eum sic
 " **S**omnes credent in eum
 " & uenient romani &
 " tollent nr̄m locum
 " & gentem.

Quasi uideos quos in
 Aegypto reliqu erat
 lateres relict & que
 facta iam di signacu
 lum fuerat. Ad hoc se
 iterum quod desue
 rat infligit. Lutaq;
 se post signaculum
 in oculis ueritatis ex
 hibuit. Cum per im
 pietatis malitia accep
 ti uerbi mysteria p
 didit & sola terrena
 sapere quae inquinant
 elegit. Ubi apte
 subiungitur

Et stabit sicut uestimen
 tum. In polita nam
 q; & grossiora uesti
 menta & iam cum in
 duta fuerint. quia
 induentis membra
 bene complicata non
 inherant. sticse refe
 runtur. Judea igit
 circa ueritatis notitia. „
 & iam cum seruire „

uideretur. sicut uesti
 mentum stetit.

Quia per exteriora man
 data seruire se dno
 ostendit. Sed adhe
 rere ei p caritatis In
 tellegentiam noluit.

Quum sola in preceptis
 di litteram tenuit
 & nequaquam se
 p spm sensib; intamis
 iunxit. quasi ei qui
 se induerat. non ad
 herit. Ubi & apte
 subditur

AUFERETUR AB IO PUIS LUX SUA.

Quia dum credere
 ueritati rennuunt.
 cognitione legis in
 perpetuum amittunt.
 Et dum de accepta lege
 supbiunt. Nimirum
 descendentiae suae gloria
 caecantur. Scriptam
 quippe est. Obscu
 rentur oculi eorum

236^v
" ne uideant. Rursusque
" scriptum est, Excelsa
" corporali huius & au
" ses eius ad graua,
" Et rursus scriptum est,
" Iudicium ego in hunc
" mundum ueni. Ut qui
" non uident uideant,
" & qui uident caeci
" fiant, Et quia se
" m& ipsos legis ope
" ribus contra condito
" rem legis exculerunt.
" apte subditur,

**ET BRACHIUM EX
CELSUM CONTERETUR.**

Exelsuum quippe
brachium conteretur
quando predicata
fidei gratia superba
legis operatio repro
batur cum dicitur,
" Ex operibus legis non
" iustificabitur omnis
" caro, Cuncta tamen
" haec intellegi & aliter
" possunt, Terram

quippe scriptura sacra
uocare consuevit ecc
lesiam, Extrema
igitur terre dñs tenet
& concutit quia eccle
siae suae ultima per ad
uentum antixpi per
secutione inmanissi
ma turbata per m̄tatur.
Nec tamen p̄mittendo
deserit, Hanc terram
aliquando dñs tenet
& non concutit. Aliquan
do tenet & concutit
quic modo eum
tranquilla pace fidei
possidet, modo com
moueri impetu perse
cutionis iubet,

Bene autem cum diceret,
" Numquid contenuisti
" concutiens extrema
" terrae, Ilico adiunxit,
" Et excusisti impios & ea,
" At testante enim paulo
" plerumque in eis sunt.
" Qui confitentur se

nosse dñm factis aũ
 negent, Impios ergo
 & ec dñs & cutit quia
 hi quos nunc intima
 uita possident tunc
 in uoragine aperta
 infidelitatis cadent
 atq; in aceruum pa
 learum transeunt
 cum temptationis illi
 us aura commouent
 Et quam uis se nunc
 subspecie fidei intra
 areæ sinum tegunt
 tunc nimirum extra
 granorum cumulum
 districta & amnis
 uentilabro resiliunt
 Unde apte subiungit
 Restituetur ut lutum
 signaculum, Resi
 aperte dixerit
 Hi qui nunc uidentur
 in ecclesie sinu signa
 culum tunc ante
 oculos omnium resti
 tuentur ut lutum

Jdest nequaquam iudi
 cia hominum de profes
 sione religionis fallunt
 Sed quã terrena sapi
 ant demonstrantur
 Sol & enim scriptura
 sacra perfide appella
 re signaculum proli
 quitate lutum
 Nam filius iunior qui con
 sumpta substantia ad
 patrem redit in mu
 nere anulum accepit
 Centalis enim populus
 qui immortalitate per
 dita ad dñm peniten
 do reuertitur perfidei
 signaculum munitur
 Unde & absponso suo
 ecclesie dicitur
 "Pone me ut signaculũ
 sup cor tuum"
 Jdeisco namq; signacu
 lum reb; ponitur ne
 qua diripientium pre
 sumptione temeretur
 Sponsus ergo in cor

signaculum ponitur /
 quando fidei eius myste-
 rium in custodia nr̄e
 cogitationis imprimitur /
 Ut ille infidelis seruus /
 nimirum nr̄e aduersa-
 rius / cum signata fide
 corda considerat / tēp-
 tando ea in ludere non
 praesumat / Per luto
 uero quia terrena
 contagia demonstran-
 tur / At testatur psal-
 mista / qui ait /
 " Eduxit me de lacu mise-
 " riae & de luto fecit /
 Quia igitur multi inter
 renis contagia inuenti /
 per ducti uero ad eccle-
 sia / caelestis fidei sacro-
 menta signantur /
 & tamen ab iniquis
 operibus non recedunt /
 Sed cum tempus inue-
 nerit / quid sint

ueraciter ostendunt /
 " Recte dicitur / Restraie-
 " tur uelut a signaculo /
 Quos enim nunc fideles /
 ipsos tunc fidei hostes
 inuenimus / Et quam-
 uis appareant non temp-
 tati signaculum / erunt
 procul dubio temptati
 lutum / Ubi & recte
 dicitur / Restrauetur /
 Quia qualis eorum con-
 scientia esse ante
 fidem potuit / tales
 eos ut post modum
 reprobata uitae conuertit /
 De quibus apte subiungit /
 " Et stabit sicut uesti-
 " mentum / Tot nunc
 quasi uestibus / sc̄a eccle-
 sic induetur / quod si-
 delium ueneratione
 decoratur / Unde &
 ei ostensis gentibus / ad d̄no
 per prophetam dicitur /
 " Quia ego dicit d̄ns / quia
 " omnibus his uelut

ornamento uestieris, R
 Multas tamen quasi fide-
 lib: nunc speci etenus
 induerunt. Sed pulsan-
 te persecutionis impetu
 tunc eis scuta nudabitur,
 De quorum sorte hic dicitur,
 Stabit sicut uestimentum,
 Stare uero hoc loco po-
 nitur. In peccato per-
 sistere, Unde scrip-
 tum est, In uia pec-
 catorum non stetit.
 Vel certe reprob: quis
 q: sicut uestimentum
 stare dicitur. Ut non
 post stare monstre-
 tur. Quia sicut in-
 duta uestis in uisionis
 suae specie per corpus
 tenditur. Scuta autem
 facta complicatur.
 Ita unusquisq: qui
 a scie ecclesie tunc
 statu recesserit. tensus
 ac decorus quasi diu
 induerunt fuit.

Sed & utur post modum
 confractus atq: abie-
 tus lacebit. Si uero
 sticre intellegimus
 per durare. sicut uesti-
 menti stat quisque
 reproborum. quia in
 hac uita quam diligit
 breui durat. Unde
 & p proph&am dicitur,
 " Omnia sicut uestimen-
 " tum uiderescent & si-
 " cut optorium mutabis
 " ea & mutabuntur.
 Haec itaq: quae allego-
 riarum nube tecta
 intulit. Nunc uerbis
 apertiorib: innotescit
 subdens. Auferetur
 ab impiis lux sua.
 Neq: enim eos nunc di-
 lumen inlustrat. qui
 iniquitatis suae mac-
 litiam fidei nomine
 palliant. Nam dum
 iuxta praedicatione
 fidei uiuere neglegunt.

& tamen eundem fi-
 dem speciem tenus ue-
 nerantur. honorem
 uite presentis & no-
 mine religionis qua-
 runt. Hoc quod eis
 & fide lucet quod eos
 fides coram hominib;
 refouet. Sunt uero
 nonnulli. **S** qui eter-
 na quae audiunt uera-
 citer credunt. & ta-
 men eidem quam te-
 nent fidei male uiuen-
 do contradicunt.
Habent huius quoque inter
 tenebras lucem suam.
 quidam puerfa agunt.
 & tamen de deo recta
 sentiunt ne tenebras
 cant funditus.
Ex quadam parte ful-
 gore luminis inlus-
 trantur; quidam
 plus terrena quam
 caelestia. plus quae
 uidentur quam quae

audiunt diligunt.
Pulsante persecutionis
 articulo. quod rectum
 credere uidebantur
 amittunt. Quod illo
 maxime tempore
 multiplicius agitur.
 quando surgente ipso
 iniquorum capite.
 in sca ecclesia perse-
 cutione ultima. libe-
 rissimis uirib; eius for-
 titudo crassatur.

Ibi tunc cor unius cuiusque
 ostenditur. Ibi quic-
 quid in occultis late-
 bat aperitur.

Et qui nunc ore sunt pii
 & corde sunt impii.
 publicata malitia cor-
 ruunt. & lucem fidei
 quam specie tenus te-
 nuerant. perdunt.

Sed inter haec necesse
 est. ut unusquisque nram
 ad cordis sui secretum
 redeat. & actionis sue

damna per timescat,
Ne exigentibus meritis
 per districte iusticie
 iudiciorum di in adiu
 hominum numerum
 currat, **N**emo au
 sibi incaute blandiat
 & id cito se atale casu
 & traneum credat
 quic ad illius temper
 tactis procellam per
 uenire non existimat,
Quantum illius tempta
 tionis tempora non
 uiderunt & tamen
 in eius temptationis
 procella uersantur,
Cain tempus ante xpi
 non uidit & tamen
 membrum ante xpi
 per meritum fuit,
Judas seuitiam persecu
 tionis illius ignora
 uit & tamen
 iure crudelitatis eius
 auaritia succedente
 succubuit, **S**imon

diuisus longe ab ante
 cristi temporibus &
 tunc & tamen eius
 superbie miraculoru
 potentia peruersa
 appetendo coniunxit,
Sic iniquum corpus
 suo capiti sic mem
 bris membra iungunt
 cum & cognitione
 senesciunt & tamen
 praua sibi actione
 copulantur, **N**eq;
 enim per gemus balaam
 libros aut uerba cog
 nouerat & tamen
 eius nequitiam sequens
 uoce superne incre
 pationis audiebat,
 „ **H**aber illic tenentes doc
 „ trina balaam quido
 „ cebat balaac mittere
 „ scandalum coram fi
 „ lis ihu edere & fornicari,
Tyathire quoq; eccle
 siam ab hiezabel not
 tia & tempora

R

& loca diuidebant,
 Sed quia eam par uice
 reatus costrinxerat
 in esse ei hiezabel dici
 tur. Atq; operib; per
 uersis insistere. ange
 lo attestante qui ait,
 "Habeo aduersus te quic
 " permitas mulierem
 " hiezabel. quæ se dicit
 " proph&ando docere
 " & seducere seruos meos
 " fornicari & mandu
 " care ^{de} idolotias.
 Ecce quia repperiri po
 tuerunt qui hiezabel
 uitam reproba actio
 ne secuntur. hiezabel
 illic inuentæ memorat.
 Quia uidelicet prauum
 corpus coniunctis mo
 res unum faciunt.
 & iam si hoc loca uel
 tempora scindant,
 Unde fit ut in peruersis
 suis imitatorib; & ini
 quis quisq; maneat

qui iam præterit &
 in suis operatorib; ipse
 iniquorum auctor. iam
 appareat. quinecdu
 uenit. Hinc iohan
 nes ait. Nunc anti
 " christi multi facti sunt,
 " Quia iniqui omnes iam
 " membra eius sunt.
 Quæ scilicet peruerse
 " edita caput suum ma
 " le uiuendo præuener.
 Hinc paulus ait,
 " Uereuel&ur in suo tem
 " pore. Nam mysteriũ
 " iam operatur iniquitas.
 Ac si diceret.
 Tunc antixps manifes
 tus uidebitur. Nam
 in cordib; iniquorum
 secreta sua iam nunc
 occultis ^{operatur} apparet.
 Ut enim de apertiorib;
 criminib; taceat.
 Ecce alius fratri in
 corde suo tacitus in
 uidet. & si occasione

240 R

reperiat eum sub
 plantare contendit
 cuius alterius membrum
 est. Nisi eius de quo scrip-
 tum est. Invidia dia-
 boli mors intrauit in
 orbem terrarum.

Alius magni meriti esse
 se estimans. per tu-
 morem cordis cunctis
 se preferens. omnes
 semetipso inferiores
 cepit. cuius alterius
 membrum est. Nisi eius
 de quo scriptum est.

Omne sublime uidet &
 ipse est rex super uni-
 uersos filios superbiae.

Alius mundi huius poten-
 tia querit. Non quo
 alius pro sit. sed quo
 ipse alteri subditus
 non sit. Cuius alterius
 membrum est. Nisi
 eius de quo scriptum est.

Quia dixit. Sedebo
 in monte testamenti

» in lateribus: aquilonis.
 » Ascenda super altitu-
 » dine nubium. Similis
 » ero altissimo.

Solus quippe altissimus.
 Itac dominatur super
 omnia. Ut alteri sub
 esse non possit. Quem
 diabolus imitari per-
 uerse uoluit. cum suum
 dominium querens.
 ei subesse recusauit.

Imitatur ergo diabolus.
 quisquis id circo potesta-
 tem suam appetit.

Quia ei quisibi est supra
 ordinatione preposi-
 tus. sub esse fastidit.

Sunt praeter ea plurima
 quae quosdam in ipsa
 pace ecclesiae consti-
 tutos infideles esse
 renuntiant. Uideo
 nempe nonnullos ita
 personam potentis acci-
 pere. ut requisita ab eo
 profauore eius. non

240^v
dubitent incausam
proximi uerū negare.
Et quis est ueritas. Nisi
" ille qui dixit. Ego sum
" ueritas & uita.
Nec enim baptista iohannes de confessione
xp̄i. sed de iustitiæ
ueritate requisitus
occubuit. Sed quia
xp̄s est ueritas. ad
mortem usq; idcirco
pro xp̄o. quic uidelicet
proueritate puenit.
Ponamus ergo ante
oculos quod aliquis
personatus personā
potentis accipit. &
ne uerbi saltim inui
riā pateret. ueri
tate negat.
Quid ergo iste faceret
in dolore pœnarum.
qui xp̄m erubuit inter
flagella uerborum.
Ecce & post hæc ante
oculos hominum.

adhuc xp̄ianus est.
& tamen si eum dñs
districte disposuit
iudicare. iam non est.
Uideo autem alios quib;
per locum magistrum
& hortandi sunt offi
cia arguendiq; com
missa. quia uident
aliquid illicitum ad
mittere. & tamen
dum quorundam
potentiū offendere
gratiā mēiunt
arguere non presu
munt. Quisquis
iste est. quid aliud fe
cit. Nisi uidit lupum
uenientem & fugit.
Fugit. quic tacuit.
Tacuit. quia desperta
æterna gratia. tem
poralem gloriam
plus amauit.
Ecce ante potentis fa
ciem intra sui se late
bras silentii abscondit.

& sicut persecutioni
publice sic occulte lo-
cum dedit timori,

Bene de alibus dicitur,

Dilexerunt gloriam
hominum magis quam dei,

Quisquis igitur tacet e-
st haec districte iudican-
tur & persecutio pu-
blica defuit & tamen
tacendo xpm negavit,

Non ergo desunt uel in
pace ecclesiae anti xpi
temptamenta, Nemo
tamen illa persecutio-
nis extreme tempora
quasi sola perhorres-
cat, Apud iniquos
namque cotidie ser-
anti xpi agitur quia
in eorum cordibus

mysterium suum iam
nunc occultis operat,

Et multi nunc specie-
tenuis intra ecclesiam
constituti simulant
se esse quod non sunt.

In aduentu tamen iu-
dicis prodentur quod
sunt, De quibus bene
salomon ait,

” Vidi impios sepultos qui
” etiam cum adiuerent
” in loco scilicet erant & lau-
” dabantur in ciuitate
” quasi iustorum operum,

Igitur postquam de ini-
quis dictum est

” Restituetur ut litam
” signaculum & stabit
” sicut uestimenta & au-
” feretur ab impiis lux sua,

Quod utique illa est anti-
christi persecutione
faciendum, vox de
eiusdem anti xpi per-
ditione nos consolans ait,

**ET BRACHIUM EXCEL-
SUM CONFINGETUR.**

Quid namque aliud
excelsum brachium
accipitur, Nisi supbia
anti xpi celsitudo que
super reprobas mentes

hominum - fastu glorie
 secularis erigitur - Ita
 ut homo peccator - &
 tamen aestimari homo
 despiciens - dñm se super
 homines mentiatur ,
Unde paulus apostolus
 " dicit - Ita ut in templo
 " dñi sedeat - ostendens
 " se tamenquam sit dñs ,
 Cuius ut timorē plenius
 ostenderet & præmisit ,
 " **Q**ui aduersatur & tolli
 " tur super omne quod
 " dicitur dñs - aut quod
 " colitur , **D**ñs enim dici
 " a. liquando & homo
 potest . Juxta quod
 ad moy. sen dicitur ,
 " **E**cce constitui te dñm pha
 " raonis , **D**ñs uero coli
 purus homo non potest ,
Quia uero se ante xp̄s -
 & sup scōs quosq; homi
 nes - & super ipsius po
 tentiā diuinitatis &
 tollit . Per & altum

sibi nomen glorie - &
 hoc quod dñs dicitur - &
 hoc quod dñs colitur -
 transire conatur ,

Notandum uero ē inquan
 tum superbie fouet
 cecidit - qui in mensu
 ram ruine quæ lapsus
 ē non pesmansit ,

Diabolus quippe uel homo
 ob statu conditionis
 propriae - elata mente
 corruerunt , **U**t uel
 " ille diceret - Ascendam
 " sup altitudinē nubiu -
 " similis ero altissimo .

" **U**el iste audiens crede
 " ret - **A**perientur oculi
 " ur̄i - & eris sicut dii ,

Ideo cisco ergo uterque
 cecidit - quia esse dō
 similis non per lustitiā
 sed per potentiā con
 cupiuit , **S**ed homo
 per gratiā **L**iberatus -
 quidō similitudinem
 peruerse appetendo

cēderat. Insecuti cri
minis sui longe dō in
paxem se esse cognos
cens. clamat,

” **Q**uē quis similis tibi
Diabolus uero in lapsus
sui crimine iuste di
missus. in mensuram
ruine sue. minime
permansit. Sed quan
to diu ab omnipoten
tis gratia defuit. tan
to magis peccatum cri
minis cumulauit.

Nam qui ideo cecidit
quic peruerso ordine
dō esse similis uoluit.
eo usq; per ductus est.
ut in antixp̄m ueniens.
uideri dō similis de
dignetur. Atq; eum
quem habere non po
tuit superbi; aequalē
damnatus. inferiore
putat. Nam cum de
illo hoc quod iam præ
misimus dicitur.

” **E**xtollens se supra om
ne quod dicitur d̄s.
” Aut quod colitur. apte
monstratur. quia ap
petendo dudum dī simi
litudinē. quasi iuxta
dīm se erigere uoluit.
Sed in supbia culpa ces
cendo. Jam se supra
omne quod d̄s & dicit̄
& colitur. extollit.

Quia ergo hæc eius super
bia districti iudicis
erit uentus ferien
da. sicut scriptū est.

” **Q**uem dñs ih̄s interfi
” ciat & spū oris sui. &
” destruat in illustratio
nem uentus sui.

” **R**ecte dicitur. **E**t brachii
” excelsum confringetur.

Cunctis tamen hæc que
bis discussa sunt. adhuc
intellegi & aliter pos
sunt. **U**erba & enim
dī quasi pigmentum.
quanto plus tertur.

h̄p̄ pigmentum. etc. quædam. n̄ri f̄ adiutori. & licet

242^v

tanto in poculo eius
uiras augetur

Ita diuina eloquia quo
magis exponendo con-
terimus - eo audientes
amplius quasi bibentes
iuuamur. Quia igitur
misericors deus diu pec-
cata hominum tolerat
& cum iam uicinum fi-
ne respicit - plerumque
mentes peccantium
inmutat. Recte de se-
uim tante pietatis
insinuans ait:

**"NUUQUID TENUISTI
CONCUTIENS EXTRE
MA TERRE - & excussisti
impios & ec"**

PER TERRAM quippe
homo infirma sapi-
ens designatur. Cui
peccanti dictum est:

**"Terra es - & in terram
reuer-
tetur. Sed quia pius
conditor facturam
suam non deserit -**

mala hominum - & p.
suam patientiam tolerat.
& per eorum quandoque
conuersionem relaxat.
cum duras atque insensi-
biles mentes respicit.

Modo eius minis - modo
uerberibus - modo seue-
rationibus terre;

Ut quae pessima securi-
tate duruerant - salu-
bri timore mollescant.

Quatenus uel sero sede-
ant - & hoc ipsum
saltem quod diu expec-
tati sunt - erubescant.

Scit enim deus quia ex-
trema uite nostre plus
iudicat. & idcirco
electos suos in finem
sollicitius purgiet.

Scriptum quippe est:

"Dñs iudicabit fines terre"

Tanto ergo in pensius
ultimis nostris inuigilat.
quoniam in ipsis pende-
re in tota uite sequentis

243R

pensat. Quod quia
 misericorditer facit.
 pietate sua in medium
 ducta. Quia etiam
 sero conuersos pecca-
 toses respicit. Beatus
 iob iustitiam erudit
 dicens, Numquid
 tenuisti concutiens
 extremam terre. & ex-
 cussisti impios & cetera.
 Subaudi ut ego. qui
 in suis ultimis. saepe
 peccatores terrendo
 concutio. conuer-
 tendo teneo. atque ab eo-
 rum cordibus impios cogi-
 tationum motus euello.
 Et recte beato iob dominus
 quomodo iuxta sine
 peccatores conuertat
 insinuat. Adhuc apte
 dicat. Misericordie
 meae potentiam respice.
 & tuae iustitiae elatio-
 nem preme. Quae ex-
 tremam hominis quia

etiam cum conuer-
 tur. per carnis mortem
 illa antiquae culpe uin-
 dictae comitatur.
 Prognus insinuat
 cum dicit.

" **RESTITUETUR UT LU-
 TU SIGNACULUM**
 " & stabit sicut uesti-
 " **MENTUM**

Hominem quippe dominus.
 quae ad suam similitu-
 dinem condidit. quasi
 quoddam suae potentiae
 signaculum fecit.

Quod tamen. ut lutum
 restituetur. quia licet
 aeterna supplicia per
 conuersionem fugiat.
 In ultione tamen per
 peccatae superbiae
 castis morte damnatur.

Exluto quippe homo
 conditus. & mentis
 & accepta ratione
 similitudine diuine
 imaginis decoratus.

elatione cordis intumescens - quod de infirmis formatus esset oblitus est. Unde mira conditoris iustitia actus est. ut quia per sensum intumuit quem rationabilem accepit.

Rursus terra per mortem fieret. quam se esse considerare humiliter noluit. Et quia peccando dei similitudinem perdidit. moriendo uero colimi sui materiam fecit.

” Recte dicitur, Restituetur ut lutum signaculum, Et quia de corpore cum spiritus uocatur. quodam quasi in uolucro sue carnis sequitur. Aperte de eodem luto subiungitur, Et stabit sicut uestimentum, Luto namque nostrum sicut uestimentum

stare est. Usque ad resurrectionis tempus inane & utrumque perdurare. Sed quia hanc poenam superbiae nec illi transeunt. qui & eandem superbiam uiuendo humiliter uincunt. quae sit superbientium specialis poena subiungit dicens,

” **AUFERETUR AB IMPIS LUX SUA,**
” **& BRACHIUM EXCELSUM**
” **CONFRINGATUR,**

MORS ENIM CARNIS quae electos lucis suae restituit. lucem suam reprobis tollit. Lux namque superbientis est gloria uiae praesentis, Quae ei lux tunc subtrahitur. cum peccatis interitum adorationum suarum tenebras

uocatur. Ibi tunc & celsum brachiū confringatur. quia celsitudo cordis ultra naturæ ordinē uolenter arrepta opprimentis se diuine iustitiæ mole dissipatur. Ut quā se puerse in breui erexerat. p pondus iudicii in æternum fracta cognoscat. Nullus autē nrm̄ quid post mortem sequeretur agnosceret. Nisi uite nr̄e conditor. ad penam usq; nr̄e mortis ueneret. Nisi enim ipse misericorditer infima p̄deret. nequaquam nos post suam imaginē p̄ditos. iuste ad summa reuocaret.

Unde & recte subiungit. **NUMQUID INGRESSUS ES PROFUNDUM MARIS.** & in nouissimis

abyssi deambulasti.

MESI DICAT. Ut ego. qui non solum mare. id est sæculum p̄ adsumptæ humanæ carnē atq; animam p̄cū. Sed & iam per eam sponte in morte positæ. usq; ad ultima inferi. quasi ad maris profunda descendi. Si enim mare more di. Quam eloqui sæculum debet intelligi. Nil prohibet profunda maris inferni claustra sentiri. Quod profundum maris dñs p̄cū. Cum inferni nouissimæ electorū suorum animas ereptis intrauit.

Unde & per phetiam dicit. **POSUISTI PROFUNDUM MARIS UIAM.** Ut transirent liberati.

Hoc namq; profundū maris. ante redemptoris aduentū. non uia

Sed carcer fuit.

Quia in se & iam bonorum
animas quamuis non
in locis penalibus clausit.

Quod tamen profundum
dominus uiam posuit. quia
illuc ueniens electos
suos ad astra inferi.

ad caelestia transire
concessit. Unde &
aperte ilico dicitur. ut
transirent liberati.

Quod uero profundum
maris dixerat. hoc
aliis uerbis replicans.
abyssi nouissimum uocat.

Quia sicut aquarum
abyssus nulla nostra ui
sione comprehendit.
Ita occulta inferi
nullo a nobis cogniti
onis sensu penetrant.

Quia enim hinc subtra
hantur. cessimus.
Sed quae illos iuxta
meritum retributio
suppliciorum maneat.

Non uidemus. Uigi
lanti uero est cura pen
sandum quod in nouis
simo abyssi deambu
lasse se perhibet.

De ambulare quippe
non constricta. Sed
liber est. Quae enim
uincula adstringunt.
eius nihilominus gres
sus impediunt.

Quia igitur dominus nulla
peccati uincula per
tulit. in infernam
deambulauit. Liber
quippe ad ligatos ue
nit. Unde scriptum est.

Factus sum sicut homo
sine uoluntario inter
mortuos liber.

In nouissimis ergo
abyssi domino deambula
re est. in loca damna
tionis. Nil suae reten
tionis inuenire.

Ad testante patre qui
ait. Solutus doloribus.

infernū - iuxta quod in
 possibile erat - tenere
 illum ab eo. Vel certe:
 quic de ambulandō
 nos - cum de loco ad lo
 cum ducimur - hic illicq;
 presentes inuenimur.

Ambulare in inferno
 dñs dicitur. Ut electis
 animab; in locis singu
 lis - per diuinitatis po
 tentiā. presens fuisse
 monstratur. Unde
 & sp̄s sapientię mobi
 lis describitur. Ut per
 hoc quod nusquam de
 est - ubiq; nobis occur
 rere designatur.

Quam descensionem sua
 dñs quicquid mirabile
 respicit - tanto eam
 repleto homini cre
 brius infudit. Eam
 namq; adhuc repli
 cans subdit.

Nuamquid aperte
 sunt tibi porte

” mortis - & ostia tene
 brosa uidiſti.

PORTE ENIAM MORTIS
 sunt potestates aduer
 se. quas descendens
 dñs aperuit - quia earū
 fortitudine moriendo
 superauit. Quę ap
 pellatione quoq; alia
 tenebrosa ostia uocant̄.

Quia dum occultatio
 nis suę insidias non
 uidentur - deceptis
 mentib; uiam mortis
 aperunt. Quę te
 nebrosa ostia dñs
 uidet - quia in mundo
 rum spūum fraudu
 lentā malitiā - & respi
 cit & premit.

Quos nisi nobis nescien
 tib; uidendo prohibe
 ret - & nil de insidiis
 mens nr̄a cognosce
 ret - & eisdem insidiis
 capta deperiret.

Quę tenebrosa ostia

Nos & iam cernimus
 quando superne lucis
 radius inlustramur,
 Unde & per prophetam
 " dicitur. Dñs mihi ad
 " iutor est & ego uide
 " bo inimicos meos,
 Hostes igitur nr̄os ipse
 uidit. qui suo eos mu
 nere nobis uisibiles
 facit. Vel certe te
 nebrosa ostia tunc
 dñs uidit. cum claus
 tra inferni penetrans.
 crudelis sp̄s perculit.
 & mortis prepositor
 moriendo damnauit,
 Quod idcirco hic non
 adhuc defuturo. sed
 iam de preterito di
 citur. Quia hoc quod
 facturum erat inope
 re nimirum iam fe
 cerat in prædistingna
 tione. Quia uero
 post mortem resur
 rectionēq; eius creuit

æcclesia. atq; incune
 tis ē gentib; dilatata.
 Aptē subiungitur,
 " **NUMQUID CONSIDE**
 " **RASTI LATITUDINE**
 " **TERRE** .
 Quom̄ enim angusti
 as mortis perculit
 fidem suam ingentib;
 dilatauit. atq; in innu
 mera corda creden
 tium scām æcclesiam
 extendit. Cui per pro
 phetam dicitur,
 " Dilata locum tentorii
 " tui. & pelles taberna
 " culorum tuorum
 " extendende ne paruas.
 " Longos fac funiculos
 " tuos. & clauos tuos
 " consolida ad dextrā
 " enim & uoleuam pe
 " netrabis. & sementiū
 " gentes hereditabit.
 Quæ latitudo terre pro
 fecto non fiet. Nisi
 ipse prius & uitam

246R

quam nouimus mo-
riendo dispiceret. &
uitam quam non noui-
mus resurgendo mon-
straret. In morte quip-
pe sua nre oculos men-
tis aperuit. & que
esse uitae & que ue-
sequeretur ostendit.

Unde & hunc in euange-
lio ordine tenens
discipulis dicit

Sic oportebat xpm pati
& resurgere a mortuis
tertia die. & predica-
re in nomine eius pe-
nitentiam & remissio-
nem peccatorum per
omnes gentes.

Pauci enim ex plebe isra-
helitica ipso predican-
te crediderunt.

In numeri uero gentium
populi uicem uitae illo
moriendo secuti sunt.

Superb' namq; dum ad
huc passibiles uiueret

per tulit. A passibili
uero uitae mortuus
strucit. Quod bene
samson in semetipso
dudum figuratiter &
pressit. qui paucos
quidem dum uiueret
interemit. Destruc-
to autem templo hos-
tes innumeros cum
moreretur occidit.

Quia nimirum dñs ab
elatione superbie pau-
cos dum uiueret plures
uero cum templum
sui corporis solueretur
& tinxit. Atq; electos
& gentib; quos uiuendo
substenuit. Simul om-
nes moriendo posttra-
uit. Recte itaq; post
quam inferna pene-
trasse se edocuit. con-
siderandam mox tesse
latitudinem subiunxit.
Aesi flagellato homini
diceret. Perpende

quid periculi & pensa
quod emi. Nequeraris
ipse de uerbere. dum
nescis. que te premia
maneant. In retribu
tione. Inter hæc itaq;
uerba. Creatoris ope
re pretium puto. si
ab uno communi ac
publico. parum per
oculos flectimus. &
quid in singulis nobis
latenter agit. intue
mur. Dicit enim.

NUO QUID INGRESSUS
ES PROFUNDUM
MARIS.

Mare quippe est mens
humana. Cuius
profunda dei ingredi
tur. quando per cog
nitionem suam. ad la
mentum penitentiae.
ab intamis cogitatio
nibus perturbatur.
Quando prioris uitae
nequitias ad memo

ria reducit. & fluctuante inconfusione
sue animum concutit.

Profundum maris dei
penetrat. quando
etiam desperata cor
da permutat. Sic
enim mare intrat.
quando cor saeculare
humiliat. Profundum
maris ingreditur
quando uisitare men
tes etiam precessas sce
leribus non dedignatur.

Unde & recte per conitan
do subiungitur.

**ET IN NOUISSIMIS ABYSSIS
DE AMBULASTI.**

Quid enim est abyssus
Nisi mens humana.
Quae dum semetipsam
comprehendere non
uidet. sese in omne
quod est. uelut obscu
ra abyssus latet.

Unde bene per prophe
tiam dicitur.

Oedit abyssus uocē suā
 ab altitudine phantasie
 sue. Quia dum semel
 ipsam mens humana
 non penetrat & conpa
 ratione sui diuine na
 ture potentia quam
 comprehendere non suf
 ficit humilius laudat.
In nouissimis ergo abys
 si dō de ambulare est.
 Etiam nequissimorum
 hominum corda con
 uertere & desperatas
 mentes uisitacionis
 suae uestigis tingen
 do mirabiliter refor
 mare. Cum enim
 post inmensa scelera
 unus quisq; conpunga
 tur. Quid aliud qua
 in nouissimis abysso
 dō de ambulans uideret?
 Quasi in abysso namq;
 dō de ambulat cum
 obscurum cor penetrans
 fluctus inuisibiles

uitiorū calcat, Ple
 rumq; enim præterita
 alia plangimus & alius
 presentibus urguemur.
 Ut modo superbia
 modo ira modo luxu
 sic modo auaritia
 temptante fatigemur.
Sed cum cuncta hæc in
 corde nro dñs occulte
 uisitacionis suae timore
 reprimit. Quid aliud
 quam abysso gressus
 ponit. Quos gressus
 mente conspiciamus
 quendo contra insur
 gentia uitia quomodo
 timoris eius obuenient
 dona pensamus. Hæc
 namq; gressus prophe
 tæ conspexerat cum
 dicebat. **N**isi sunt
 gressus tui dñs. Ingres
 sus dñi mei regis qui e
 in scō ipsius. Qui enim
 inordinatos motos
 animi diuinorum

De gressu dñi

iudiciorum memoria
in se reprimi conspiciat
quasi de ambulantes in
se dñi gressus uideat.

Dicatur ergo beato iob.

” Numquid ingressus es
” profundum maris &
” in nouissimis abyssi de
” ambulasti. Sub audis.
Ut ego qui mira mise-
ricordia in peccatorum
cordibus modo iram
modo luxuriam modo
auaritia modo sur-
gentem superbiam calco.

Ac si aperte diceretur
Si latentia cordis uita
Sine solum reprimere
conspicis. tu & tolli de
propria iustificatione
cessabis. Et quia cum
diuinitus uisitemur
& iam de occultis & in-
licitis motibus mentis
ad confessionem ducimur.

Recte subiungitur

” Numquid aperte sunt

” tibi portae mortis.
Portae enim mortis sunt
cogitationes prae-
uaras dō pandimus
quando eas in peniten-
tiam flendo confitemur.

Quas & iam non confes-
sas intuetur. Sed con-
fessas ingreditur.

Tunc quippe uiam sibi
in portis mortis aperit
quendo solutus prauis
cogitationibus ad nos
post confessionem uenit.

Quae portae mortis. id
circo uocatae sunt. quia
profecto uiae ad inter-
itum per iniquas sem-
per cogitationes ape-
riuntur. Quod adhuc
replicatur. cum subditur.

” Et ostia tenebrosa uidisti.
Tenebrosa namque ostia
sunt. latentia mentis
mala. quae & haberi
intrinsicis possunt.
& tamen ab altero

248 R

uideri non possunt.

Quae tamen dñs cernit. quando ea occulto respectu gratie destruit. Scriptum quippe est. Rex qui seclit. in folio iudicii dissipat omnem malum in tuitu suo. Et quia omnes uirgū angustat. omnis uero uirtus animum dilatat.

Post destructa uicia. Recte subditur.

Numquid considerasti latitudinem terre.

Nisi enim uirtus animum dilataret. nequaquam paulus corinthis diceret. Dilatamini & uos. & nolite iugum ducere cum infidelib;

Sollester uero intuentum est. quod dicitur.

Considerasti. Latitudo namq; bonorum interior est. & nequa

quam comprehenditur.

Nisi caute consideretur.

Nam plerumq; eos ex terius inopia humiliat. p̄na cruciatum angustat. Sed tamen in hac semper interiori fortitudo. usq; ad speranda caelestia dilatat.

Angustati apostoli. ueterius fuerant. qui flagella sustinebant. Sed in magna stiebant intus latitudine liberi. Quia apud se haec ecce flagella. in gaudium uerterunt. Scriptum namq; est. Ibant gaudentes a conspectu concilii. quoniam digni habiti sunt pronomine ihu contumeliam pati. Hanc latitudinem inter angustias paulus inuenerat. quidicebat. Scire autem uos uolo fr̄s. quia quae

„ circa me sunt - magis
 „ coprofectum uenerunt
 „ euangelii - Itaque ut mecum
 „ la mecum manifesta fie-
 „ rent in omni praetorio.

Hanc latitudinem dauid
 inter angustias opti-

„ nebat dicens - In tri-
 „ bulatione dilatasti me.

Tunc tunc; haec terra
 id est - scorum conscien-
 tia dilatatur - cum
 mundi huius uersu-
 tactis; & terius praemittit.

Nam cum a praesentis
 uitae securitate repellitur -
 Intra uerse impin-
 gitur - ut in speranda
 superna tendatur.

Cumque euagari & terius
 non permittitur - qua-
 si in sinum suum reuo-
 cata dilatatur; Nos
 autem quae boni uiri aduer-
 sa tolerent cernimus -
 sed in uis quantum gremio
 decet non inuidemus.

Deus eorum latitudi-
 nem modo in uerbis
 modo in operibus; consi-
 derando cognoscimus.

Sed tamen quanta in
 eis amplitudo sit eiusdem
 latitudinis - ignoramus.

Audiat ergo humana
 sapientia - & se insipi-

„ ente discat - Num
 „ quid considerasti lati-
 „ tudinem terre.

„ Ac si
 „ dicat - ut ego - qui fla-
 „ gellis circum occul-
 „ tam iustorum laetitia -
 „ solus plene considero -
 „ quicquid solus misericor-

„ formo - Uel certe
 „ idcirco beatus iob utri-
 „ terre latitudinem con-
 „ siderauit inquiratur.

„ Ut exemplo aliene
 „ latitudinis humilietur.

„ Ac si aperte diceretur -

„ eos quos innumera
 „ mala praesentis uitae
 „ nequeunt angustare.

considera & de statu
cordis tui. Inter uerbe
re gloriari cessa. Secit

**JNDICA MIHI SINOS
TI OMNIA. INQUA**

uia habitet lux & tene
brarum quis locus sit.
Ut ducas unum quodq;
ad terminos suos &
intellegas semitas
domus eius.

BEATUS IOB GRAUI QUES
TIONE DISCUTATUR. UT

de uia lucis & tenebrarum
loco requiratur.

& unumquodq; ad
terminos ducat. de
semitis domus eius
intellegat. Quid
enim lucis nomine

Nisi iustitia accipitur?

ET QUID PER TENEBRAS

Nisi iniquitas desig
natur? Unde quib;

dam conuersis a pec
catorum nequitia

dicitur.

“ Eratis aliquando tene
“ bre. Nunc autem lux
“ in domino. & de quibus
“ dam in peccato manen
“ tibus memoratur.

“ Quid dormiunt. nocte dor
“ miunt. Beato taceq;
“ iob dicit. JNDICA MIHI
“ SINOS TI OMNIA. INQUA
“ UIA HABITET LUX. & TE
“ NEBRARUM QUIS LOCUS
“ SIT. Ac si dicatur ei.

SI PLENUM TE HABERE SCI
SENTIAM SUSPICARIS. DIC

uel inculus corde. que nunc de omnino con
ueniat ut incurat corde.

quaenunc est malitia
perseueret; & in qua
uia habitet lux. Idest
Cuius mentem ueniens
iustitia impleat.

“ & tenebrarum quis
“ locus sit. Idest. In quo
iniquitas coxa perduret.

“ Ut ducas unum quodq;
“ ad terminos suos. Idest.

Ut iudicet. si uel is qui
nunc iniquus censetur.

In iniquitate vitam
 finiat. Uel is qui ius-
 tus cernitur. & termini-
 tate uite sue cum ius-
 titie perfectione con-
 cludat. Et intelle-
 gis semitas domus est.
 Idest. Consideres atq;
 discernas. uel cui bona
 actio perseverans eter-
 nam mansionem pres-
 tet in regnum. uel que
 usq; coterminu suum
 actio praua constri-
 gens. In eternu damnæ
 supplicium; Domus
 quippe pro mansione
 ponitur; Semita pro
 actione; Semita. Igi-
 tur ad domum ducit.
 Quia actio ad mansio-
 ne pertrahit. Sed
 quis hominum istuc dis-
 cussus dicat. Quis ista
 saltem imperterritus
 audiat. Multos eni
 uidemus cotidie

quia iustitie luce
 respiciunt. & ac-
 tamen coterminu suum
 nequitiæ obscuritate
 tenebrantur; & mul-
 tos ceterum peccato-
 rum tenebris obuolu-
 tos. & tamen iuxta
 uite sue terminum
 repente reddi luce
 iustitie liberos.
 Multos etiam nouimus
 semel inuentæ uiam
 iustitie in libate usq;
 coterminu tenuisse.
 & plerosq; conspexi-
 mus usq; coterminu
 ceptæ semel crimina-
 sine cessatione cumu-
 lasse. Quis uero
 inter istuc occultoru
 iudiciorum nubila
 mentis sue rictum
 mittat. Ut aliqua
 consideratione dis-
 cernat. uel quis
 perdurat

in malo uel quis perse
 uerit in bono, Uel quis
 ab infimis conuertat
 ad summa. Uel quis
 a summis reuertatur
 ad infima. Latent hæc
 sensus hominum. Nec
 quicquam de cuius libet
 sine cognoscatur. quia
 diuinorum iudiciorum
 abyssus humane men
 tis oculo. nullatenus
 penetratur. Uidemus
 namque quod illa deo
 aduersa gentilitas
 iusticie luce perfusa
 est. & iudea dudum
 dilecta perfidie est
 nocte cæcata.

Scimus & iam quod latro
 de patibulo transiit
 in regnum. Judas de
 apostolatus gloria est
 lapsus in tartarum.

Rursumque quia aliquan
 do sortes quæ cepe
 rint non mutantur.

& latronum nouimus
 alium peruenisse ad sup
 plicium. & apostolor
 scimus percepisse propo
 situm quod desiderauer
 regnum. Quis ergo
 discutiat in qua uia ha
 betur lux & tenebrarum
 quis locus sit. ut ducat
 unum quod est ad termi
 nos suos. & intellegat
 semitas domus eius.

Uideo paulum & illa per
 secutionis seuitia ad gra
 tia apostolatus uocatum.
 & tamen sic inter iudi
 cia occulta formidat.
 ut reprobari se & iam
 postquam uocatus est
 timeat. Sic enim.

Castigo corpus meum.
 & seruituti subitio. Ne
 forte alius predicans.
 ipse reprobus efficiar.
 & rursum. Ego me
 non arbitror compreh
 hendisse. Unum autem

" quæ rēro oblitus ad ea
 " quæ sunt in priora ex
 " tendens me ad destina
 " tum sequor. copalmain
 " superne uocationis dī
 " in xpō ihū sequor. autē
 " si cōprehendam. in quo
 " & cōprehensus sum.

Et certe iam de illo uoce

" Uas electionis mihi est.
 Et tamen adhuc castigans
 corpus suum. mēuit
 ne reprobetur.

Quæ miseris nobis. quide
 electione nrā nullam
 adhuc dī uocē cogno
 uimus. & iam in otio
 quasi de securitate
 torpemus. Debet pro
 fecto. debet in spe esse
 securitas. Sed etiam
 timor. In conuersatione.

Ut illa ceratites foue
 at. & iste torpentes
 pungit. Unde recte
 per prophetā dicitur.

" Qui timent dñm sperant
 " & in dño. Ac si aperte di
 " ceret. Despe in cassu
 " præsumit. qui timere
 " dñm in suis operib: terminat.

Sed quur. beatus iob de
 tam uelida questione
 sequitur. quæ omni
 no ab hominib: igno
 ratur. Ut iustorum
 iniquorumq: terminū
 cōprehendat. Nisi
 ut aliorum finē cog
 noscere non uclens.
 ad suum recurrat.

Quia sicut aliorum. sic
 etiam suum nesciat.
 & nesciens timeat. Ti
 mens humilietur.

Humiliatus iam de ope
 rib: suis. & tolli non de
 beat. & non elatus
 ingratis a se persistat.

" Dicatur ergo ei. In dica
 " mihi si habes intellegen
 " tiam. In qua uita habitā
 " lux. & tenebra sum.

quis locus sit. Ut du-
 cas unum quodque
 coterminos suos.
 Ac si diceretur, Sicut
 quidem alii conuertan-
 tur ad bona. uel qui
 de bonis ad mala rede-
 ant nescis. Ita etiam
 nec de te quid tuis meri-
 tis exigentibus agatur.
 intellegis. Et sicut
 alienum nullatenus
 comprehendis. Ita etiam
 tuum terminum. pre-
 noscere non uales.
 Jam enim quantum
 ipse profeceris. scis.
 Sed quid adhuc de te
 ego in occultis sentia
 nescis. Jam iustitie
 alta consideras. Sed
 quam districte apud
 me pensetur. Ignoras.
 Ne etiam laudabili uite
 hominum. si remota
 pietate iudicetur.
 Quia districte discussa

Inde ante oculos iudi-
 cis. unde se placere
 suspicatur obrutur.
 Unde recte dō per pro-
 phetam dicitur.
 Ne intres in iudicio cum
 seruo tuo. quia non
 iustificabitur in conspec-
 tu tuo omnis uiuens.
 Unde bene psalomonē
 dicitur. Sunt iusti
 atq; sapientes & opera
 eorum in manu dī. &
 tacmen nescit homo
 utrum amore. an odio
 dignus sit. Sed omnia
 in futuro seruantur in
 certa. Hinc rursus
 per eundē salomonē
 dicitur. Quis hominū
 intellegere poterit uia
 suam. & nimirum
 bona mala ue quis fa-
 ciens. conscientia at
 testante cognoscit.
 Sed id circo dicitur quod
 S uia sua ab hominibus

nesciatur. quia & iam
si sectae quisq; opera
agere intellegat. sub
districto tamen exami-

Igitur postquam illam
de ista finis sui conside-
ratione perterritus
coexaminandum eius
scordium sedit.

Ne ne conqueratur ^{cur} fine
suum nesciat. comme-
moratur & iam quia nec
quo huc initio accessit
intellegat. Nam sequitur.

” **S**ciebas tunc quod
” **N**asciturus esses
” Aut numerum dierum
” tuorum noueras.

Ac nulli aperte diceret.

Quid uirum siter
minum tuum non in-
tellegis. quia nec ini-
tium comprehendis.

Et qui ignoras quo huc
initio ueneris. quid
mirum. si nescias

quo fine subtraharis.

Sic ergo meum fuit te
per intuitum & occultas
ad prompta produ-
cere. meum quoq;
erit & iam te & promp-
tis ad occulta reuocare.

Quor de uite tue dispen-
satione aliquid qua-
reris. qui in manu
astificis te & ipsum
nesciens teneris.

Ex tolli itaq; tanto ma-
gis non debes in eo quod
agis. quanto intra
sinum aeternitatis
clausus. Nec quo huc
ordine ueneris. nequa-
do uel quomodo hinc
educaris agnoscis.

Haec tamen intellegi &
aliter possunt.

” **S**ciebas tunc quod nasci-
” turus esses. & nume-
” rum dierum tuorum
” noueras. Sub audis.

Ut ergo. qui me nasciturum

nouū. quia & ante hu
 manitatis ortum indi
 uinitate semp substan
 tialiter uixi. Homines
 quippe tunc esse inci
 piunt. cum in matrū
 suarum uentre nas
 cuntur. Nam ipsa
 quoq; conceptio. Na
 turas dicitur. iuxta
 hoc quod scriptū est.
 Quod in eis natū est. de
 spū scō ē. & uicisti
 se nascituros nesciunt.
 quia nec prius quam
 creentur & sistunt.
 Oī uero quis sine initio
 semper & tūc. præs
 ciuit de se hoc quod in
 utero uirginis per
 initium sumpsit. &
 quic præs ciuit dispo
 suit: ^{quia disposit} Nihil profecto
 inhumana forma.
 sine sua uoluntate
 tolerauit. Conuin
 catur ergo quur de

flagellis suis homo
 queritur. qui ortum
 suum præs cire non
 potuit. Si ipsi & iam
 qui ortum suum præs
 ciendo disposuit. Se
 lter. homines ad
 flagella præs parauit
 Se qui tur.

**NUOQUID INGRESSUS
 ES THESAUROS NIUIS.**

„ Aut thesauros gran
 „ dinis aspexisti. quæ
 „ parauit intempus hos
 „ tis indiem pugne &
 „ belli.

Quid aliud in niue
 uel grandine. Nisi
 frigida ac dura intel
 legenda sunt corda
 prauorum. Sicut
 enim feruore caritas
 sic sole & in sacro eloquio
 frigore malitia desig
 nari. Scriptū namq; ē.

„ Sicut frigidam facit
 „ cisterna aquam.

252
" Sic frigidam facit ma-
" litiam suam, & rur-
" sum, Abundauit
" iniquitas, & refriger-
" cit caritas multorum.
I N frigore ergo niuis
uel induritia gran-
dinis, quid accipi ap-
tius potest, quam uita
prauorum, quae &
torpore frigescit, &
per duritiae malitiam
percutit, Quorum
tamen uitam dñs
tolerat, quia eos ad
iustorum suorum
probationem seruat,
Unde & apte subiunxit,
Quae preparauit intem-
pus hostis, in diem
pugnae & belli.
Ut cum conuersarius
noster diabolus tempta-
re nos nitatur, eorum
moribus quasi suis con-
tra nos armis utatur,
Per ipsos quippe nos

seuientes cruciat
sed nescientes purgat,
Peccatis namque nostris ip-
si flagellum fiunt,
de quorum tali uitae
dum percucimur, ab
aeterna morte libe-
ramur, Unde agit,
ut electorum uitae
proficiat, & iam per-
ditae uita reproborum.
Et utilitatem nostrae dum
illorum perditio mi-
litat, mira dispensa-
tione fiat, quatenus
electi dei non pereant,
& iam omne quod
perit, Intellegi quo-
que hoc aliter potest,
ut quia uerbis prece-
dentibus uideatur ad ne-
xum, a superioris uer-
sus expositione non
discrepare, Nam quia
indicauerat, uel bo-
nos ad malum, uel malos
ad bonum posse conuesti-

Ilico secutus adiunxit,
Nuncquid Ingressus
 es thesauros nivis
 & thesauros grandinis
 aspexisti. quae prepara-
 rui intempus hostis
 in die pugnae & belli.
In nive uel grandine
 frigida uel dura utdic-
 tum est accepimus
 coram prauorum.
Sed quia omnipotens scilicet
 suos de talibus elegit
 & quam multos electos
 adhuc inter prauorum
 uitam repositos habeat
 nouit. apte in nive
 & grandine thesauros
 habere se perhibet.
Thesauri quippe a potis
 thesauris. id est a positi-
 one nominantur.
Et plerisque inuita frigi-
 da diuidentes respi-
 cit. quos a medium
 cum iubeat producit
 & iustitiae nitore

candidos per supernam
 gratiam ostendit.
 Scriptum quippe est.
 " Lauabis me & super nive
 " de alba bor. Quos ad
 diem belli pugnaeque pre-
 paratos. diu intra sue
 praescientiae sinum
 tegit. Sed cum repen-
 te eos decluxerit.
 Resistencia aduersario-
 rum pectora illorum
 uerbis ac redargutio-
 nibus quasi quibusdam
 grandinibus percutit.
 Unde alias dictum est.
 " Praefulgore inconspec-
 " tu eius nubes transie-
 " runt grando & carbo-
 " nes ignis. Praeful-
 " gore enim nubes tran-
 seunt. quia praedica-
 tores scilicet uniuersa mun-
 di spatia miraculorum
 claritate percurrunt.
 Qui etiam grando & car-
 bones ignis uocati sunt.

quia & per correptionē
feriunt. & per flammā
caritatis accendunt.

Ipsa quoque libera scōrū
inrepatio natura gran-
dinis conuenienter &
primitur. Cricndo
enim ueniens percutit
liquata riget. Scīaū
uiri corda audientū
& terrentes feriunt
& blandientes infun-
dunt. Nam quem

comodum feriunt
prophēa testatur
dicens. **U**iritatē terri-
biliū tuorum di-
cent & in magnitudine
tuam narrabunt.

Et quem comodum blan-
dientes rigent. Secutus
adiunxit. **M**emo-
riam abundantis sua-
uitatis tuæ eructua-
bunt & iustitia tua
exultabunt. **I**n iue-
ergo uel grandine

habentur thesauri. quia
pleriq; iniquitatis tor-
pore frigidi. a superbia
gratia adsumpta. in scā
ecclesia iustitia & luce
fulgescunt. & prauā
aduersariorum scien-
tiam doctrine suae
istib; tundunt. **U**ix

aperite & subortum.
Quae praeparauit in tem-
pus hostis in diem pug-
ne & belli. **N**ix quip-
pe uel gricndo fuerat
saulus p̄ frigida in sen-
sibilitatē. **S**ecundum
& grandine contra ad-
uersariorum pectora
factus ē. uel candore
iustitiae. uel districti
eloqui correptione.
Qualem hunc thesaurū
in iue & grandine
habuit. quando illū
inter prauorū uitam
positum. **J**am tunc
electū suū. dñs latenter

254R

uidit . **O** uoquanta
 couersariorum pecto
 ric ferienda hanc in
 manusua grandinem
 sumpsit . per qua tot
 sibi resistencia corcla
 prostrauit . Nemo
 lacq; desuis operib; &
 tollatur . Nemo despe
 re eos quos adhuc fri
 gidos uidet . quiather
 auros di inmie & gran
 dine nonuidet .

Quis enim crederet
 quod per apostolatur
 gratiam lapidatum
 stephanum ille pre
 cederet qui morte
 eius omnium lapidan
 tum uestimenta ser
 uaret . **S**iergo ad
 ista dona uel iudicia
 occulte recurrimus .
 nullos omnino despe
 rantes . Nec illis nos
 in corde nro preferi
 mus quib; pro tempore

praelati sumus . Quia
 & suam uidemus quan
 tum precessimus . nesci
 mus quantum dum
 currere ceperint pre
 cedamur . Bene ergo
 uobeatum iob dicitur .

” **N**umquid ingressus es
 ” thesauros niuis . aut
 ” thesauros grandinis
 ” aspexisti . quæ prepa
 ” rati intempus hostis
 ” indiem pugne & belli .

Nesi aperte diceretur
 Nulli te de operib; tuis
 preferas . quic de his
 quos intueris . adhuc
 per culpam frigidos .
 quentos operatores
 iustitie . & defensores
 recte fidei scificaturus
 sim . Ignoras . Quod
 quic per uentum
 mediatoris agit .
 Recte subiungitur .

” **P**ER QUAM UICIA
 ” SPARGITUR LUX .

Ipse quippe uia est.
 quia ait; Ego sum uia.
 ueritas. & uita;

Per hanc ergo uiam lux
 spargitur. quia per
 eius praesentiam. cuncta
 gentilitas illustratur;

Spargit autem. conue-
 nienter dixit. quia
 per apostolorum uoces.
 non angustata atque
 coartata. sed late
 fulgens lux praedica-
 tionis emicuit;

Quia uero accepta luce.
 conuersionis. in ardor
 scit intrinsecus uis
 amoris. ut uel trans-
 acta mala anxie
 lugeantur. uel uentu-
 ra bona flagrantis-
 simae requirantur.
 compescerentur adiun-
 gatur; Diuiditur aestus
 super terram; Sparsa
 enim luce. aestus sup-
 terram diuiditur.

quia apertum praedi-
 cationis iustitiae. ad requi-
 rendum dominum cordis.
 anxietas. in uirtutum
 & exercitatione dilatat;

Ut iste in sermone sapi-
 entiae. ille in sermone
 scientiae fulgeat;

Hic in curationum gratia.
 Ille in uirtutum opera-
 tione conualescat.
 & dona sancti spiritus. dum dis-
 pariliter singuli acci-
 piunt. necessario sibi
 in unum. omnes
 unanimiter accen-
 dantur; Sed post
 quem spargi lux dicitur.
 potest conuenienter
 intellegi. quod per
 aestum persecutio de-
 signetur; Quia enim
 lux praedicationis in-
 claruit. & uox aper-
 fidorum cordibus
 ardor persecutionis
 & arsit; Nam quod

per aetum persecutio
 & primitur / dominicus
 sermo testatur de iac
 ctatis super petrosa se
 minib; dicens; Sole au
 orto aetua uerunt
 omnes; Quia non
 habebant radicem
 aruerunt; Quod pau
 lo post cum & posuit
 aetum persecucionem
 uocauit; Sparsa igitur
 luce aetus super
 terram diuisus est
 quic clariscente uita
 fidelium accensa est
 crudelitas perfidoru;
 Diuisus nemq; aetus
 erat; quando nunc
 hierosoly-mis nunc
 damascum nunc in
 aliis longe regionib;
 persecutio seuebat;
 Scriptum quippe est;
 Facta e in illa die per
 secutio magna in ec
 clesia quae erat hiero

” soly-mis & omnes disp
 ” sisunt per regiones
 ” iudee & samariae;
 ” Rursumq; scriptum est;
 ” Saulus adhuc inspirans
 ” Sinarum & cedens in
 ” discipulos omni acces
 ” sit ad principem sacer
 ” dotum & petiit ab eo
 ” epistolas ad damascum
 ” ad synagogas; Utr
 ” quis inuenisset huius
 ” uie uiros ac mulieres
 ” uinctos duceret in hie
 ” rusalem; Quia ergo
 ” nunc hic nunc illic
 ” persecutio & creuerat
 ” hi qui lucem ueritatis
 ” agnouerat quasi sub
 ” ardore diuisi aetus
 ” anhelabant; Sed quia
 ” beatum iob de occultis
 ” iudicis requisitum
 ” superiorib; dicitur au
 ” diuimus oportet ut hoc
 ” quod de sparsa luce
 ” uel diuiso aetis dictu e

subtilius perscrutemur;
 Adhuc enim alac inter
 rogatione discutitur.
 Utralam quic nesciat
 doceatur. eiq; dicitur;
 " Perquam uiam spargi
 " tur lux; diuiditur aë
 " tur super terram;
 Quid enim lucis nomine;
 nisi iustitia designat?
 de qua scriptum est;
 " Populus qui sedebat
 " in tenebris uidit lucem
 " magnam; Omne
 aū quod spargitur.
 Non continue. sed sub
 quadam intermissio
 ne iactatur; & id
 circo spargi lux dicit.
 quia & silam quaedam
 ut sunt perspicimus.
 quaedam tamen ita
 ut uidenda sunt. non
 uidemus; Cor namq;
 patri. lux sparsa tenuer
 rat. qui tanto fidei.
 tanto miraculorum

fulgore claruerat.
 & tamen conuersis
 genib; dum eis uinci
 sionis pondus impone
 rat. quid rectum dice
 rat nesciebat; Lux
 ergo in hac uita spar
 gitur. quia ad omnis
 ser intelligentiam
 continua non habetur;
 Dum enim aliud sicut
 ē. comprehendimus.
 & aliud ignoramus.
 quasi sparsa luce. &
 ex parte cernimus. &
 in obscuritate ex parte
 remanemus;
 Tunc uero lux nobis
 sparsa iam non erit.
 quicndo mens nra ad
 dñm funditur raptac
 fulgescit; Et quia
 hæc eadem lux. quib;
 modis. humano cordi
 insinuatur. ignoratur.
 Recte in pcontatione
 dicitur. Per quam

uiam spargitur lux;
 Nisi apte diceretur;
 Dic quo ordine iustitiae
 meae occultas sinibus
 cordis infundo. cum &
 p'accessu non uideor.
 & tamen uisibilia opera
 hominum inuisibiliter
 immuto; Cum unam
 eademque mentem. mo
 do hac. modo illa uir
 tute irradiat. & tamen
 per sparsa lucem.
 adhuc & parte aliqua
 eam intemperacionis
 tenebris remanere
 permitto; Requira
 tur homo nesciens per
 quam uiam spargitur
 lux; Nisi ei patienter
 dicatur; Dum dura
 corda emollio. dum
 rigida inflecto. dum
 aspera mitigo. dum
 frigida accendo. dum
 debilia roboro. dum
 uaga stabilio. dum

nuquantia confirmat.
 intueri si uelles. incor
 poraliter ueniens. quib;
 ecc. meatib; illustrat;
 Haec quippe omnia nos
 facta cernimus. Nam
 qualiter intrinsecus
 efficiantur. ignoramus;
 Hanc uiam lucis esse
 nobis inuisibilem. In
 euangelio ueritas osten
 dit dicens; Sp̄s ubi
 uult spirat. & uocem
 eius audis. & nescis
 unde ueniat & quouadat;
 Sed quia cum lux spar
 gitur. mox ab occulto
 aduersario. contra
 fulgentem mentem temp
 tamenta succrescunt.
 Recte subiungitur;
 Diuiditur aestus super terram;
 Hostis namque callidus.
 quos luce iustitiae ente
 scere conspiciat. eorum
 mentes inlicitis deside
 riis inflammare

contendit. Ne plerumque plus se urgere temptacionibus sentiant. quā tunc cum lucis interne radios non uidebant;

Unde & israhelice postquam uocati sunt. contra moysen de & crescenti labore conquisuntur dicentes; **U**ideat dñs & iudicet. quoniam fetere fecisti odorem nostrum coram pharao & seruis eius. & præbuidisti ei gladium ut interficeret nos;

Uolentibus quippe & ægypto discedere pharao paleas subtraxerat. & tamen eiusdem mensuræ opera requirebant;

Quasi ergo contra legem mens submurmurat. Post cuius cognitionem. temptacionum stimulos acriores portat;

Et cum sibi labores crescere conspiciet. In eo quod

aduersario displicet. quasi fetere se in oculis pharaonis dolet;

Post lucem ergo æstus sequitur. quia post illuminationem diuini muneris. temptacionis certamen augetur; Recte uero & iam diuidi æstus dicitur. quia nimirum non singulis omnibus. Sed quibusdam uicinis ac iuxtae positos uitis fatigantur;

Prius enim conspersionem unius cuiusque antiquus aduersarius perspicit. & tunc temptacionis laqueos apponit; Alijs namque læis. alijs tristibus. alijs timidis. alijs elatis moribus existit;

Quo ergo occultus aduersarius facile capiat. uicinas conspersionibus deceptiones parat;

Quia enim lætie

uoluptas iuxta est.
 lais morib; luxuriam
 proponit; Quia
 tristitia in iram facile
 labitur. tristib; pocu-
 lum discordie porrigit;

Quia timidis supplicia
 formidant. & uentib;
 terrores intentat;

Et quia elatos & tolli
 laudib; conspicit. eos
 adqueq; uoluerit. blan-
 dis fauorib; trahit;

Singulis igitur homini-
 b; suis conuenientib;
 insidiatur; Neque
 enim facile captuar&.
 si aut luxuriosis prae-
 mia. aut auariss scosta
 proponer&; Si aut
 uoraces de abstinentie
 gloria. aut abstinen-
 tes. de gula imbecillita-
 te pulsar&; Similes
 per studium certami-
 nis. aut iracundos
 capere per pauorem

formidinis quærer&;
 Quia ergo. in temptationis
 ardore. callide singular
 insidians. uicinos morib;
 laqueos abscondit.

Recte dicitur; Diuidit
 æstus super terram;

Nimirum. per eodem
 uiam per quam lux
 spargitur. & iam diuidi
 æstus indicatur; Atque
 quippe atq; incompre-
 hensibilis sc̄i sp̄i gratia.
 cum luce sua nr̄as men-
 tes insidiat. & iam
 temptationes aduer-
 saru. dispensando modi-
 ficat. ut simul multe
 non ueniãt. ut ipse tunc
 tum modo quæ ferri
 possunt. illustrata
 iam dō animã tangant.

Ut ^{cum} tactus sui ardore nos
 cruciant. & perfectio-
 nis incendio non
 exurant; Paulorū
 testante. qui ait;

*cu ymactat qm uia
 spargit lux. atq; sub
 iungit diuidit est sup
 ep̄a. num*

" Fideles autem dicitur quoniam
 " si patitur uos temptare
 " supra quodam potestis.
 " Sed faciet cum tempta
 " tione etiam prouentum
 " ut possitis sustinere.
 Hunc ergo aestum aliter
 diuidit callidus supplan
 tator. Alter misericors
 conditor. Ille di
 uidit ut per illum citi
 us interimat. Iste ut
 eum tollerabilem red
 dat. Et quia cum
 temptatione fatigamur
 non solum inter
 no di spū instrumur.
 Sed etiam exterioribus
 predicantium uerbis
 adiuuamur. Recte
 post diuisum aestum
 subditur

" **Quis dedit uehe-**
 " **mentissimo sibi**

" **BRICURSUM**

S uero ut superius
 diximus diuisi aestus

nomine. Illa in uide
 regionibus; persecutio
 designatur. quia ipsa
 persecutionis asperitas.
 predicatores scōs supno
 munere adiutor. apre
 dicationis suae myste
 rio. nullo timore con
 pascuit. Aperte subiunxit

" Quis dedit uehementis
 " simo sibi cursum?
 Ac si diceret; Nisi ego;
 Diuiso enim aestu. cursum
 uehementissimo sibi
 dedit se est. Inter ipsas
 persecutionis angustias.
 predicationis impetū
 roborasse. Ut tanto
 magis uirtus predi
 cantium cresceret.
 quanto magis perse
 quentium crudelitas
 obuiaret. Quatenus
 arenia corda audien
 tum pluuie guttas in
 funderent. Et sic ita
 tem perfidiae uberius

Irriguerent; Utquam
 uis contraxerit seuitie
 aestus candesceret; per
 eos tamen uox gratie
 non taceret; Hunc p[er]
 secutionis aestum. pau-
 lus & tolerabat & irri-
 gibat. cum diceret;
Laboro usque ad uincula
 quasi male operans;
 sed uerbum d[omi]ni non est
 alligatum; De hoc
 Imbre. alias dicitur;
 Mandabo nubib[us] ne plu-
 ant super eum imbrem;
 De hoc cursu Imbris. qui
 in electorum cordib[us]
 agit. psalmistic
 testatur dicens;
Velociter currit sermo
 eius; Plerumq[ue] uero
 Imber est & cursum
 non habet; quia pre-
 dicatio ad aures uenit.
 sed cessante interna
 gratia. ad corda audi-
 entiu non transit;

Decius praedicationis
 uerbis. propter electos
 dicitur; Venim sa-
 gitte tuae pertransier[unt];
Sagitte quippe d[omi]ni per-
 transeunt. quando
 uerba praedicationis
 eius. ab aurib[us] ad corda
 discendunt; Quod quia
 solo diuino munere
 agit. Imbr[is] cursum
 d[omi]ni se dedisse testatur;
Sed notandum uideo.
 quod eundem Imbrem
 non uehementem.
 sed uehementissimu[m]
 uocat; Imber uehe-
 mens est. Uis magna;
Imber uero uehemen-
 tissimus. uis immensa
 praedicationis;
Uehemens namq[ue] Imber
 erat. cum praedicato-
 res sc[ilicet] credi aeterna
 succedebant; Imber
 au[tem] uehementissimus.
 cum propter spem

258^v
Admonebant Rem de
seri cuncta uisibilia con
temni. & propter audi
ta gaudia. presentes
penas cruciatuſque
tolerari. Sed cum fide
cognita. ſeuiente
aſtu perſecutionis. tot
electi poſſeſſa. relinque
runt. carnales affec
tus obliuſi ſunt. & pro
gredio ſp̄s. in cruciatu
b; membra poſuerunt.
Quid aliud dñs fecit.
Nisi & iam uehementiſ
ſimo. ſimbri curſum. &
pr̄buit. quiuſq; ad ex
ſequenda ſumma pre
cepta. per uerba corpo
ris. in uisibilia cordis.
inſtigauit. Ubi & apte
ſubiungitur.

» **ET IUDICII SONANTIS**

» **TONITRUI**

Quid enim per toni
trum. Nisi prædica
tio ſuper ni terroris.

accipitur. quem terro
rem dum percipiunt hu
mana corda. quatunt;
Aliquando uero in toni
tru ipſe incarnatus dñs
figuratur. quic & anti
quorum patrum con
ueniente propheta.
connotat. nram. quaſi
& nubium concuſſione
prolatus. e. qui inter
nos uisibiliter appaſent.
ex qua ſuper nos erant.
terribiliter ſonuit.

Unde & ipſi ſc̄i apoſtoli.
de eius gratia generati.
boanherges. Ieſt. filii
tonitru ſunt uocati;

Aliquando autē ſicut
dictum e. tonitru ipſe
eius prædicatione accipi
tur. per quam ſuper
norum iudiciorum
terror auditur.

Sed quia quilibet prædi
cator uerba dare au
rib; poteſt. corda uero

aperire non potest /
 & nisi per internam
 gratia / solus omnips
 ds. praedicantur uerbis.
 ad corda audientium
 inuisibiliter aditum
 praestet. In cassum
 praedicatio aure audi
 entis percipitur. quae
 peruenire uoluit ma
 surdo corde prohibetur;

Sed se dñs uiam sonan
 tis tonitru dare adse
 rit. quicum praedica
 tionis uerba tribuit.
 per terrose corda com
 pungit; Hanc uia.
 paulus praedicator
 egregius. dum supna
 mysteria terribiliter
 insonaret. se ase habe
 re non posse conspici
 ens. discipulos animo
 nebat dicens;

Orantes simul & pro
 nobis. ut eis aperiat
 nobis ostium uerbi.

ad loquendum my-ste
 rium xpi; Qui ergo
 loquebatur my-steria.
 Sed in corde audientium.
 eisdem mysteris adno
 aperire ostium preca
 batur. habebat quide
 iam tonitruum. Sed
 dare ei desuper uiam
 querebat; Hanc uia.
 nequaquam se iohannes
 dare posse cognouerat.
 quid dicebat; Non neces
 se habebat. ut aliquis
 doceat uos. Sed sicut
 unctio eius docet uos
 de omnibus; Hanc uia
 rursus paulus. quis
 dare. intamabat dicens;

” Neq; qui plantat est ali
 ” quid. Neq; qui rigat.
 ” Sed qui incrementum
 ” dat ds; Accepta igit
 uia. quid iste simber
 ac tonitrus agiet. au
 diamus; Sequitur;

PLUET^{RE} SUP TERRAM.

“ Absq; homine in deserto.
 “ ubi nullus mortaliū
 “ commoratur ;

SUPER TERRAM ABSQUE
 homine in deserto plue
 re est. / uerbum dī genti
 litati prædicare. / quæ
 dum nullum cultam
 diuinitatis tenuit. / nul
 lam in se speciem boni
 operis ostendit. / uideli
 cē in deserto fuit ;

INQUA quia legis lator
 non fuit. / & qui ratio
 nabiliter dīm quereret
 non fuit. / quasi homi
 num nullus fuit. / &
 uelut solis bestis occu
 pata. / uacua a morta
 lib; & q̄t̄t̄ ; De hac de
 terra terra. / alias dicitur ;

“ **P**osuit in deserto uiam ;
 De hac prædicatione gen
 tilitati concessa. / psal
 mista testatur dicens ;

“ **P**osuit flumina in deserto ;
 Notandum uero. ē. quod

postquam æstus super
 terram diuisus. ē. / cursu
 uehementissimus imber
 accepit. / Ut in deserto
 plueret. / Quia post
 quam in iudea asperitas
 persecutionis inhorruit
 ut non solum fidem
 minime reciperet. /
 Sed etiam gladius
 impugnet. / ad israhel
 missus quisq; prædica
 tor. / ad euocandas gen
 tes deflexit ; **U**nde
 scī apostolus. hebreis per
 sequentib; quos deserunt
 dicunt ; **U**obis oportet
 uelut primum loqui
 uerbum dī. / sed quia
 reppellit̄ illud. & in
 dignos uos iudicatis
 æternæ uitæ. / ecce con
 uertimur cogentes ;
Diuiso igitur æstu. / deser
 ta & absq; homine
 terra compluētur. /
Quia dispersa in iudea

regionibus: persecutio
 ne fidelium. derelicta
 dudum. & quasi in
 fusione rationis alie
 na. praedicationis
 guttas genitalitas hinc
 ratur; Quae genitali
 tas. quicquid adhuc apud
 dicatorem; sit inuenta.
 ostenditur. cum subdit;

**UT IMPLERET IN
 VIAM ET DESOLATA;**

QUID UERO COMPLUTA
 reddidit demonstrat.
 cum ilico adiungitur;

**ET PRODUCERET
 HERBAS UIRENTES;**

INUIA NAQ; DUOTIA
 genitalitas fuit. Ad qua
 uia di uerbo non patuit;

Redemptore quippe
 nro ueniente. Sic ac
 cepit uocationem gra
 tie. ut non in ea prius
 fuerit uia prophetae;

Desolata & iam recte
 uocata e. uel ratione

uidelicet consilii. uel
 fructu boni operis de
 stituta; Declit ergo
 dñs uehementissimo
 timbri cursum. & uiam
 sonantis tonitruu. ut
 in deserto plueret. &
 impleret inuia & deso
 lata. & produceret
 herbas uiuentes;

Idest. & terriori praedi
 cationi. inestiam aspi
 ratione contulit. At
 corda genitalium aren
 tia uirescerent. clausa
 patercerent. Inania
 completerentur. Infa
 cunda germinarent;

Inscriptura enim sacra.
 Aliquando herba uiror
 glorie temporalis
 accipitur. Aliquando
 refectio diaboli. Aliquan
 do sustentatio praedi
 catorum. Aliquando
 bona operatio. Ali
 quando aeternae uite

Scientia atq; doctrina. "
 Uiror namq; glorie
 temporidit accipitur.
 sicut propheta ait.
 " Mane sicut herba tran
 " seat. mane floreat
 " & transseat. Mane
 namq; sicut herba
 florere atq; transire
 ē. In prosperitate
 huius seculi. tempora
 li gloriae uelociter
 decus auertere.
 Herba refectio diaboli
 accipitur. Sicut de illo
 ad nō dicitur. Huic
 montes herbas ferunt.
 Ac si diceret. Superbi
 ac tumidi. dum se in
 licitis cogitationib;
 atq; actionib; effert.
 suis illum iniquitati
 b; pascunt. Herba
 sustentatio praedican
 tum demonstratur.
 cum dicitur. Produ
 cit in montib; faenum.

& herbam seruitutis.
 hominum. In montib;
 quippe faenum & ser
 uita hominum herba
 producitur. cum subli
 mer huius seculi ad fi
 dei cognitionē uocati.
 Scis praedicatoribus
 in huius uitae tanere
 transitoria alimen
 ta largiuntur.
 Herba bona operatio
 ponitur. Sicut scrip
 tum est. Germina
 terra herba uirentē.
 Quod licet in conditio
 ne mundi ita histori
 ce factum teneamus.
 terram tamen eccle
 sia figurasse. non in
 conuenienter accē
 pimur. Quae in eo
 germinauit herba
 uirentē. In quo ad
 uerbum dī fecunda
 misericordie opera
 protulit.

Herbam aliquando sci
 entia uicij: doctrina
 eterne uiriditatis
 accepimus. Sicut p
 hieremia dicitur,
 Onagri steterunt in ru
 pib; traxerunt uen
 tos quasi dracones,
 Defecerunt oculi eoru
 quia non erat herba,
 Quo dicto. superba ac
 nequissima iudeoru
 e persecutio propheta,
 Ipsi quippe onagri pro
 mentis elatione. Ipsi
 dracones prouerulen
 ac cogitatione uocati
 sunt, Qui steterunt
 in rupib; quia non in
 do. Sed in summis po
 testatib; huius mundi
 confisi sunt. dicentes,
 Regem non habemus
 Nisi caesare, Traxe
 runt uentos quasi dra
 cones. quia spu elatio
 nis inflati. supbia

malitiosa tumuerunt.
 Defecerunt oculi eoru,
 Quia scilicet spes eoru
 ab eo quod intendebat
 corruit. quae tempo
 ralia diligens. praesto
 lari eterna neglexit.
 & terrena ideo quia
 do preposuit amisit,
 Dixerunt enim,
 Si dimittimus eum sic
 Somnes credent in eu.
 & uenient romani.
 tollent nr̄m locum
 & gentē. Timuerunt
 ne locum. non occiso
 dno perderent. & ta
 men occiso. perdidit.
 Sed quur ista miseris
 euenerint. subdit.
 Quia non erat herba.
 Idest. quia eorum cor
 dib; defuit aeternita
 tis scientia. & nullo
 eos refecit pabulo uiri
 ditatis eterne doctri
 ne. Hoc igitur loco.

quid aliud uirentes her-
bar. Nisi sc̄e doctrine
scientiā uel congruas
operationes accepimus.

Deserta igitur terra
conpluitur. ut ab ea
uirentes herbe produ-
cantur. Quia dum sc̄e
predicationis imbrē
gentilitas percepit.
& uitę opera. & doc-
trinae uerba gēmi-
nauit. It̄c uiriditas
uoce prophētica. de-
sertę terrę pollicetur.

„ cum dicitur. In cubi-
„ lib; in quib; prius dra-
„ cones habitabant.
„ oritur uiror cala-
„ mi & iunci. Quid
enim per calamum.
Nisi scriptores?

Quid per iuncum qui
iuxta aque semper
humorē nascitur.
Nisi pusilli ac teneri
auditores sacri

eloqui designantur.

In draconū ergo cubi-
lib; uiror calami &
iunci oritur. quia
in eis populis quos anti-
qui hostis malitia pos-
sidebat. & doctorum
scientia. & auditorū
obediētia coacerua-
batur. Hęc tamen
quę generaliter de gen-
tilitate dictę sunt.
Si solerter aspiciamus.
Intra sinum sc̄e eccle-
się agi in singulis
uidemus. Sunt enim
pleriq; ad uerba ual-
de insensibiles. fidei
quidem nomine cen-
sentur. uerba uite
aurib; audiunt. Sed
ec̄ transire usq; ad
interna cordis minime
pmittunt. Hū quid
aliud quam deserta
terra sunt. Quę sc̄li-
cē terra hominem

non habet quic eorum
 mens sensuratonis
 care & nullus mortu
 lum in hac terra com
 moratur, Quia & si
 quendo in eorum con
 scientia rationabilium
 sensuum cogitationes
 ueniunt. Non persistunt.

Praua enim desideria
 in eorum cordib; sedem
 inueniunt. Recte uero
 si quando uenerint
 ac si impellantur. decur
 runt, Sed cum mise
 ricors dñs. imbri suo
 cursum & sonantur to
 nitru uiam dare dig
 natur. Compuncti per
 internam gratiam uer
 bis uite aures cordis
 aperiuunt, & imple
 tur terra inuia.

Quia dum prebet audi
 tum uerbo. cumulat
 mysterio. & produ
 cit herbas uiuentes.

Quia per gratia compunc
 tionis infusa. predica
 tionis uerba non solu
 libenter recipit. sed
 & iam ubestim reddit.

Ut quod audire non po
 terat. iam loqui con
 cupiscat. & que
 non audiendo & iam
 intrinsecus aruerat.

Jam loquendo quæscã
 sunt. uiriditate sue
 quos libet esurientes
 pascat, Unde & be
 ne per propheta dicit.

” Emitas spirituum &
 ” renouabis faciem terre.

Sic enim sic facies ter
 re uiriditate renouatio
 nis inmutatur. dum
 sicca dudum mens.
 gratia ueniente con
 pluitur, & post
 ariditate pristina
 quæsi productis her
 bis. scientie uiridita
 te uestit. que conditoris

nri gratia cohuc nobis
aliquis commendatur
cum subditur

" **Quis est pluuie**
" **pater uel quis ge**
" **nuit stellar roris**

ACSI DICERET. Nisi ego
quis siccam terram hu
mani cordis guttis sci
entiae gratuito aspergo.

De hac enim pluuia alias

" dicitur. Pluuia uo
" lunaria segregans
" ds hereditati tuae.

Uoluntaria quippe
pluuiam hereditatis
suae dñs segregat
quia non eum nobis
pro nr̄is meritis. Sed
pro sua munere benign
nitatis praestat.

Et idcirco hoc loco pater
pluuie dicitur. quia
superna nobis prae
dicatio. non nr̄o merito.
Sed de eius gratia ge
neratur. Stelle enim

roris. ipsi sc̄i praedicato
res sunt. quia sua pec
toris nr̄i inter mala
uitae praesentis. quasi in
ter tenebras sicce noctis
arenia. gratia superne
largitatis infundunt.

De his stellis contumaci
iudae dicitur.

" **P**ropterea prohibita sunt
" **S**telle pluiarum. & se
" **r**otanus imber non fuit.

Ipre quippe stelle roris
sunt. quae stelle pluiarum

Quando enim dispensa
tione aliqua praedica
tionē temperant. quasi
ros tenerum aspergunt.

Quando uero ea quae de
superis sentunt. uir
tute qua praevalent
locuntur. quasi uberē
manente pluiarum
fundunt. **R**os asper
gebat paulus. cum co
rinthus diceret.

" **N**on enim iudicavi scise

me aliquo inter uos
 Nisi xpm ihm & hunc
 crucifixum & rursu
 pluuiam manabat di
 cens. Os nr̄m patet
 ad uos. o corinthu. cor
 nr̄m dilatatum est.
 Hinc e quod moyres quia
 & uelida fortib; & tene
 ra infirmis dicturum
 se nouerat dicebat.
 Expectetur sicut pluuiam
 eloquium meum &
 descendant sicut ros
 uerba mea. Sed ecce
 audiuimus quod mune
 re gentilitas uocatur.
 Audiamus nunc que dis
 trictione iudeic reppel
 litur. Audiuimus quo
 modo deserta & colat
 arenia infundat.
 Audiamus nunc quomo
 do eic que quasi uiden
 tur interna proiciat.
 Neq; enim sic colligit
 electos. ut non & iam

iudicet reprobos. 263R

Neq; sic quib;dam culpas
 relaxat. ut non & in
 quib;dam feriat.
 Scriptum quippe est.
 Misericordia enim &
 ira ab illo. Unde hic
 quoq; postquam tot
 dona gratie intulit.
 & iam ire sue iudicia
 non abscondit. Nam
 se qui tur
 Decius utero
 egressa e glacies.
 & gelu de celo q̄is genuit.
 Quid eniam alio in
 gelu uel glacie. Nisi
 frigida & perfidie
 torpore constricta
 accipimus corda iudeo
 rum. qui quondam
 per acceptione legis
 per custodia manda
 torum. per ministe
 ria sacrificii. p̄ mys
 teria prophetae. sic
 intra sinum gratie.

Quasi in tric uterum
 creatoris habebantur.
Sed quia ueniente dño
 constricti frigore per
 fidię feruorem fidei
 & caritatis amiserunt.
 Ascendō gratię sinu
 proiecti quasi glacies
 de utero creatoris egres
 si sunt. Et gelum de
 " caelo. quis genuit?
Quid hic aliud caelum
 " Nisi sublimis debet in
 " tellegi uita scōrum?
 " Cui caelo dicitur. **N**oten
 " de caelum & loquar.
Non enim insensibili
 Sed rationali creature
 loquebatur. De hoc
 " caelo dñs ait. Caelum
 " mihi sedes est. De qua
 " sede alias scriptū est.
 " **A**nima iusti. Sedes sa
 " pientię. Quia ergo
 sapientia ē dñs. Sedes
 dī caelum est. & ani
 ma iusti. sedes est

sapientię. Caelum ē
 utiq; anima iusti.
Caelum fuit abraham.
 caelum isaac. caelum
 iacob. Sed quia per
 secutores dñi pontifices
 iudeorum perfidię tor
 pore frigidi de illorū
 patrum progenie pro
 cesserunt. quasi de caelo
 gelu genuit. Quia de sub
 limi prole scōrum pro
 cessit frigida plebs
 infidelium. Cum enim
 de abraham natus est
 caiphas. quid aliud nisi
 gelu de caelo processit.
Quod tamen gelu idcirco
 dñs genuisse se dicit
 quia iudeos quos natu
 raliter ipse bonos con
 didit. iusto iudicio per
 eorum malitiā frigi
 dos a se gire pmisit.
Dñs enim auctor est na
 ture. non culpe.
Genuit ergo creando

naturaliter quos iniquior
permisit uiuere tole
rando patienter

Et quia illa quondam
tenera ac fidei pene
trabilia corda iudaeo
rum in perfidie post
modum obstinatione
durata sunt

Recte subiungitur

INSIMILITUDINE LA
PIDIS AQUE DURANT

Quas ex iudaeos
populos
accipi iam saepius edo
cuisse me memin

Lapis uero pro ipsa du
ritia aliquando gen
tilis populi designant

Ipse quippe lapides co
luerunt & de eis per
propheta dictum est

Similes illis fiant qui
faciunt etc & omnes
qui confidunt in eis

Unde iohannes iudeos
aspiciens se de stemmate
generationis & tollere

& gentiles praeuidens
ad abrahae prolem fi
dei cognatione transi
te ait

Ne uelitis di
cere intricuos patre
habemus abraham

Dico enim uobis quic
potens est deus de lapidib;
istis suscitare filios
abrahae

Lapides quo
que duros perfidia gen
tilis uocant

Quia
ergo primum iudeis
deum non credidit gen
tilitate omni in perfidie
suae obstinatione se
manente

post modum
uero ad fidem genti
lium corda mollita
sunt & iudeorum in
fidelitas obdurata

Benedictum est

INSIMILITUDINE LAPIDIS
AQUE DURANT

Ac si diceret Illa mollia
& penetrabilia fidei
corda iudeorum

In insensibilitate uer-
 tuntur gentium
 Cum enim misericors
 dñs gentes traxit. Ira-
 tus iudeos reppulit.
 Atumq; e. ut sicut du-
 dum uocati fuerant
 fidem gentilitate sus-
 cepta. iudee populus
 perfidie corpore duser-
 cerat. Unde paulus
 apostolus eisdem gen-
 tib; dicit. Sicut ali-
 quando uos non credi-
 distis dō. Nunc autē
 misericordiam conse-
 cuti estis. propter illo-
 rum incredulitate.
 Ita & isti non crediderunt
 in uisā misericordia.
 Ut & ipsi misericordiam
 consequantur.
 Concluit enim dñs om-
 nia in incredulitate.
 Ut omnium misereat.
 Quam sententiam suam
 primo quidem de-

uocatione iudeorum
 & repulsione gentium
 & repulsione iudeorum
 subtiliter pensans. Secq;
 occulta diuina iudicia conp-
 hendere non posse con-
 siderans. & clamando
 subiunxit. O altitudo
 diuitiarum sapientie
 & scientie di. Quam in-
 comprehensibilia sunt
 iudicia eius. & inuesti-
 gabiles uie eius.
 Unde hic quoq; cum iudeo-
 rum perfidia dñs diceret.
 In similitudine lapidis
 aque durantur. Ut de
 repulsione eorum oc-
 culte esse sua iudicia
 demonstraret. Apertē subdō
ET SUPER FACIES ABYS
SI CONSTRIKITUR
 Quia super iectis quo-
 dam ignorantie
 nise uelamine incomp-
 hensibilitate diuini iudi-
 cii humane mentis

* gentilitas fuerit obdurata. ite post modum ad fidem

265R

oculo nullatenus pene-
tratur. Scriptum quip-
pe est. Iudicia tue
abyssi multac.

Nemo ergo perferitari
appellatur quia cum
alius repellitur alius
ut autem malum eligit
eligitur. alius repella-
tur quia superficies
abyssi constringitur.

Et coestante paulo
in scrutabilia sunt
iudicia eius. & inuesti-
gabiles uiae eius.

Per hoc uero quod dictu
est. Decurrit utero
egressa e glacies. &
gelu decelo quis genuit.
& iam satan in gelu
& glaci e nil obstat
intellegi. Ipse quippe
quasi decli utero glaci-
tes processit. quia aca-
lore secretorum eius.
malicie torpore frigi-
dus. magister iniqui-
tatis exiit. Ipse

gelu decelo est geni-
tus. quia constrictu-
rus corda reproboru-
a summis. cadere est
coima permissus.

Qui bene in caelestibus
conditus. in culpe fri-
gore mentes sequaciu
quasi gelu dum e cecidit.
astrinxit. Qui co
terra ueniens. quid
in hominibus egerit. &
plexus cum subditur.

In similitudine lapidis
aque duratur.

Per aquas namque populi
per lapidem uero
eiusdem satan duritia
designatur. Illo igitur
coima ueniente. In si-
militudine lapidis
aque durate sunt
quia eius malitiam
imitati homines. mol-
lia uiscera caritatis
amiserunt. Cuius
fraudulentae consilia

265^v
quic a se ductas homi-
nib; deprehendi non
possunt. Recte sub
iungitur, & super-
ficies abyssi constringit,
Aliud quippe ei intrin-
secus latet, atq; aliud
extrinsecus ostendit,
Transfiguratur enim se
uelut angelum lucis,
& callida deceptionis
aste. plerumq; propo-
nit laudabilia ut ad
inlicita pertrahat,
Abyssi ergo superficies
constringitur, quia
dum quasi bona persua-
sionis eius species,
uelut solida de super-
glacis ostenditur,
In profundo latens
eius maligna non uidet,
Cuncta tamen hec in-
tellegere & aliter pos-
sumus, si moraliter
sequamur,
Mentes namq; hominū

omps dñs. dum in suo ti-
more format, quasi
concepit, euscq; ad aper-
tas uirtutes dum pro-
uehit gignit, Sed si
de acceptis uirtutibus
extolluntur, relinquit.
Et saepe quosdam cogno-
uimus, maloru suoru
consideratione conpun-
gi, diuini terroris
pauore feruescere,
& per pauoris & cordia
usq; ad uirtutu summa
peruenire, Sed dum
de eisdem uirtutibus
quas accipiunt extol-
luntur, inanis glorie
laqueo astricti, ad
antiquum corporem
redeunt, Recte ergo
cum acies proicit dñs
dicit, Decius utero
egressa ē glacies,
Quasi enim de di utero
glacies egreditur,
quendo hii qui iam

266R

intus incaluerant & uirtutum dono frigerunt. Et tunc & exteriorē gloriā torpentes appetunt. unde interiora diligenter ardentius flagrare debuerunt.

Qumq; iste signis ille scientia. Iste prophētia. ille magnis operibus pollēt atq; per hęc dona placere hominib; appetit. omne quod prius intimum caluerat. & exteriorē laude diligens. intorporē uertit. Quasi ergo glacies de utero egreditur. dum post donorum beneficia a uiscerib; pietatis superne separatur. Annon sunt glacies. qui uirtutib; quas accipiunt. laudes ab hominibus querunt. & acmen ueniēti iudici dona

sua ad eius memoriam reuocantes dicunt.

Quē dñe. Nonne in nomine tuo prophētauiimus. & in tuo nomine demonia eiecimus. & in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Sed quomodo hanc glaciem dñs proiciat ostendit dicens. Nescio uos unde sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis. Hanc glaciem nunc in utero dñs portat. quia intra sinum ecclesie tolerat. Sed tunc aperte eicit. cum tales a secretis celestib; per extremum & publicū iudiciū repellit. His itaq; uerbis quid aperte agitur. Nisi ut beatus iob de summis suis uirtutib; humiliēt. Nem hoc quod bene uiuendo

caluerat. superbiendo
 frigescat. & ad iumi-
 tatis utero repulsus
 & exeat. Si intra sinum
 sui cordis se tumidus
 extollat. Et quia iusto
 iudicio supbas mentes
 ad culpam egredi &
 accepta uirgite per-
 mittat. Recte adhuc
 " subiungitur. Et gelu
 " de caelo quis genuit.
Plerumque enim sacri
 eloqui scientiam prestat.
 Sed dum eadem scientia
 is qui accepit extollit.
 In adstricta iudicis
 in ipso sacro eloquio
 cecatur. ut exterior
 fauores per illam se-
 quens. eius iam inter-
 na non uideat. & qui
 intus manens calere
 poterat. & uindo fri-
 gescat. Duratusque
 in lina conruat. qui
 ad cognitionem di-

prius tractabilis. in sum-
 mis liquidus stabat.
 An sacrum eloquium
 caelum non est. quod diem
 nobis intelligentiae ape-
 riens. solenos iustitiae
 inlustrat. Quod dum
 nos uitae praesentis nox
 contingit. Stellis nobis
 mandatorum fulget.
Sed quia oportet here-
 ses esse. ut probata ma-
 nifesti fiant. cum ab
 intellectu sano mens
 supba repellitur. ultio-
 ne districta iudicii. gelu
 de caelo generatur.
Ut cum ipsa scriptura
 sacra in electorum
 cordibus caleat. eos qui
 se superbe scire appetunt.
 a se frigidos emittat.
Ibi quippe errant. ubi
 corrigere errata de-
 buerant. & dum
 a superna intelligentia
 resplendentis eloqui-

& obdurati ipsi & se
 ducturi ceteros corru
 unt ad inveniētes
 ut gelu & alios astringunt
 Semetipsum tamen dñs hoc gelu
 gignere perhibet non
 quo pravorum mentes
 ipse ad culpam format
 sed quo a culpa non li
 berat. Sicut scripta ē
 Ego obdurabo cor pha
 raonis, Quod quia
 misericorditer emolli
 re noluit profecto
 districte obdurare
 nuntiavit, Quia uero
 cum inchoata diuini
 timoris uirtus amitt
 itur propter huma
 nas laudes uirtutis
 imago relinquitur. Rec
 te subiungitur
 In similitudinē lapidis
 aque durantur & sup
 ficies abyssi constringit
 Aque enim per glaciem

insufficie durefcunt
 sed fluide in intamis
 remanent, Et quia
 per aquas nisi fluxa
 accipimus corda sep
 borū, que cum se pro
 posito uirtutē deserunt
 fortes se in bonis operib;
 per ypochrifin osten
 dunt, Dumq; in int
 missis ad uitia difflu
 unt & foras se scōrum
 ac fortium imitatores
 fingunt, Aque in simi
 litudinem lapidis du
 rantur & superficies
 abyssi constringitur
 Quia per super ductam
 scētatis speciem fluxa
 ac instabilis eorum
 conscientia hominibus
 tegitur, Nam cum
 sibi metipsis intrinse
 cus turpessint ante
 alienos tamen oculos
 quadam uiuendi uenustate
 uestiuntur

Sed ne quis hæc uerba
 Sõni in bonam intelle
 gi partem uelit. debe
 mus sic & iam queren
 tib; astruere. dum
 modo minime iudice
 mur. quæ per scrutan
 da fuerant neglexisse.

Superiorem enim uersu
 " dicitur. Quis est plu
 " uie pater. uel quis ge
 " nuit stellar roris.
 Sicut inq; additur
 " Decius utero egressa e
 " glacies. & gelu de caelo
 " quis genuit. Si ergo
 dicitur præcedentib;
 sequens sententia non
 dispari sensu coniungi
 tur. profecto & in bo
 nam partem nobis eius
 intelligentia sine
 obstaculo difficultatis
 aperitur. Terra
 enim cum conpluitur.
 lactata in eam semina
 feracius ligentur.

Sed sursum nulla pluuia
 Sin moderatus inrigat.
 In culmi pinguedinem
 frumenti uirtutem mutat.

Sin uero lactatū semen
 Spost pluuiam gelu pre
 mitur. quo foras citius
 appare repellitur. eo
 intus fecundius radicat.

Et quo uelatur progre
 di cogitur multiplicari.

Quia cum ab immaturo
 A ortu restringitur. in
 conceptionis sue terti
 tate laxatum. ad fruc
 tum uberius implatur.

Quid est ergo quod dicitur
 prius quidem patre
 re pluuie insinuat.
 post modum uero de
 suo egredi utero glacie
 narrat. Seq; gelu
 gignere de caelo pronun
 tiat. Nisi quod miro
 modo nri pectoris
 terra. ad suscipiendi
 uerbi semina & prius

268R

per occulte gratie
pluuiam infundit &
postmodum ne incon
ceptas uirtutes; immo
deratus profluat
discipline intime dispen
sationis praemittit

Utquam perceptae gratie
pluuiam irriget & iam
discipline rigor astringit
Nesi aut ante
quam debeat aut plus
quam necesse est con
ceptas uirtutes pro
ferat fruges inher
bam uertat Plerumq;
enim ubi inchoantibus
opus bonum dum prius
quam oportet osten
ditur agricolo perfec
tionis inanitur

Et plerumq; uirtutes
dum plus quam necesse
est exuberant & calant

Unde & electorum suo
rum dñs uel ante tem
pus desideria seminuit

uel rursus in tempore
ultra mensuram pro
uectus praemittit

Nesi aut ante quam de
bent aut plus quam
debent proficiant
per prouectus sui mag
nitudine inelationis
defectum cadant

Nam cum cor post pecca
tae compungitur terra
que aruerat infusione
pluuiie rigetur

Et cum relictis iniquita
tib; bona & sequi opera
proponit quasi post
infusione semina acce
pit Et pleriq; cum
desideria sc̄a concipi
unt in summis & exerci
tam uirtutib; inardesc
cunt At non solum
culpa operationem
non inquinat sed nec
cogitationem pulsat

Et adhuc quidem incor
pose positi sunt

268^v
Sed nil iam perpēi.
decommunione uitæ
presentis uolunt,
imitari per intentionē
æternam mentis sta-
bilitatē appetunt.
Sed interuenientibus
temptationib; reuer-
berantur. Ut uide-
licet infirmitatis sue
meminerint. ut ela-
ti de uirtutib; quas
accipiunt non sint.
Quod dum mira disci-
pline repressione
agitur. quid aliud
quam super infusam
terram gelu de celo
generatur? Quid
aliud quam de di uite-
ro glacies producit.
quando de interno
secretō dispensatio egre-
ditur. & uoluntatis
nr̄e. & iam in bonis de-
sideriis frenantur.
Uideamus paulum.

infusa uidelicet terra.
quæntac discipline gla-
ci e præmatur. ait.
„ Uelle uolacæ mihi per-
ficere autem bonum
„ non inuenio. Qui enim
„ uelle habere se adre-
rit. Jamper infusio-
nē gratiæ quæ in se
lateant semina osten-
dit. Sed dum perfi-
cere bonum non inue-
nit. profecto indicat.
quænta illum dispen-
sationis superne gla-
cies præmat.

At istæ glacies eorum
corda non præsserat
quib; dicebat. Ut non
quæcumq; uultis illa
faciatis. Ac si apte
diceret. Occultæ
cordis ur̄i semina
iam prodire in fru-
gem quærunt. Sed
supni moderaminis
gelu præmuntur.

Ut tanto post pecun-
dus & cetera. quanto
diuini iudicii premen-
tia pondera patienti-
us portant. Et quia
plerumque humana cor-
da quoniam erumpere
conuulsiones quas appe-
tunt non ualent. eo
ipso quo ab intentionis
sue perfectione resi-
liunt. temptationum
stimulis fatigantur.

Sed tamen easdem temp-
tationes cogitationum
comprimunt. Seque-
per & exercitationis usu.
in quodam uiuendi ri-
gore conponunt.
Bene subditur. In simi-
litudine lapidis aque
durantur. Quia & si
fluxe cogitationes in-
terius lacessunt. Ne-
quaquam tamen usque
ad consensum prauis
operis trahunt.

Sed mens submolita.
Bene uiuendi consuetu-
dine. quiesci sub quada-
duritia & terius abscon-
dit. quidquid intus
& temptationis pulsa-
tione mollescit.

Ubi & bene subiungitur.
Et superficialiter abissi
constringitur.

Quia praua cogitatio.
& si usque ad suggestio-
nem uenit. usque ad con-
sensum non prosilit.
quae fluctuantes mo-
tus animi supducit
rigor sanctae deliberatio-
nis premit. Docet
& iam in gelu uel glacie.
presentis uitae aduer-
sitas designari. Que-
dum sub asperitate sua
scos comprimit. ualen-
tiores reddit. Dum
enim nos omnipotens deus mo-
lestis & exerceri permit-
tit atque ad melioris

uite stictum interueni
 ente tristitia prouehit.
 miro consilio super fu
 turam frugem. gelu
 & glaciem gignit.
 Ut electus quisq; in hac
 uitae tamquam in hie
 me. aduersa uentoru
 & frigorum toleret.
 & uelut in aestiua
 serenitate. post modum
 fructus quos hic con
 ceperit. demonstrat.
 Inoe & sponsi uoce uni
 cuiq; animae. post
 huius mundi turbines.
 ad illa aeternitatis
 amoena properanti
 dicitur. Surge pro
 pera amici mea.
 formosa mea & ueni.
 Jam enim hiemps tran
 sit. Imber abiit & re
 cessit. Et quae si sola
 nobis adsunt prospe
 ra soluiuntur. Ad uir
 tutem uero melius per

uersa solidamur.
 Recte subiungitur.
 In similitudine lapidis
 aquae durantur.
 Mentes enim quae per
 prospera molliter
 fluere. constrictae
 uersitacibus durefcunt.
 Et in similitudine lapi
 dis aqua perducitur.
 quando infirmis quisq;
 per acceptam de sup
 tolerantiam. passionis
 sui redemptoris limitat.
 In similitudine quippe
 lapidis aqua durauerat.
 Ille prius inpatient.
 Ille persecutor. post
 modum paulus dicebat.
 Impleo ea quae desunt
 passionum xpi in car
 ne mea. Et quia cum
 deprimuntur aduersis
 soles. uis interna dona
 custodiunt. Recte
 uocatur. Et super
 ficies abyssi constringit.

Sola enim lætitia archana mentis aperire. utq; aperiendo amittere. **A**duersa uero cum nos exterius deprimunt. Interius cautiones seddunt.

Post gelu itaq; uel glaciem superficies abyssi constringitur. quia mens nra ad conseruanda profunda dona quæ acciperit. ipsis uersitatib; munitur.

Abyssi enim sui superficiem esaias constringerat. cum dicebat.

Secræum meum mihi. **S**ecræum meum mihi.

Abyssi superficiem paulus constringerat qui tot periculis uersitatis insudans sub pre-textu cuiusdam desermæ ipso loquitur dicens.

Audiuit archana uerba quæ non licet hominib;

loqui. & rursus. **270R**

.. **P**asco autem nequis me existimet supra id quod uidet aut audit & me.

Quigitur foris uersa tolerant. Ne fortasse in laudib; deflueret. archana sue perire metuebat. quid aliud quæ secretorum suorum abyssum per constrictam superficiem preserat. **S**equitur.

Nuquam conuincere ualebis ancantes. **S**tellas plyades. aut **G**yrum asturi poteris dissipare.

Plyades stelle. apotulystu. idest. a plurilitate uocate sunt.

Ita autem uicine sibi & diuise sunt condite. ut & simul sint. & tamen coniungi nequaquam possent. quatenus

uiciniacete quidem con-
iuncte sint. Sed tacti
disiuncte. **A**stutus
uero tac nocturna tem-
pora inlustrat. ut in
caeli axe. positus per
diuersa seueritat. nec
tacimen occidat.

Neq; enim extra currens
uoluitur. Sed in loco
situs. in cunctis mundi
partib; nequaquam
casurus inclinatur.

Quid ergo est. quod homo
extra factus atq; inter
ra positus. de caelesti
comunis. **T**ratio
ne disartur.

Quia plyades coniungere
non ual& quas uici-
nas sibi in& ipsis condi-
tas & pene coniunctas
uid&. **Q**uia asturi-
gyrum dissipare non
potest. quem tamen
cernere ipsa sua uer-
tiginis pene dissipati

potest. **A**n ut in istis
mysteriis auctoris
potentiam pensans
infirmitatis sue me-
minerit. & cum que
adhuc in maiestate
sua uidere non pote-
rat. quam sit inesti-
mabilis in ipsa minis-
teriorum caelestium
gubernatione ppendat.

Sed quid ista loquimur.
qui stimulo rationis
urguemur. **U**t haec
uerba mysticis sensi-
bus grauida cognos-
camus. **Q**uid enim
micantes plyades
quae & septem sunt.
aliud quam scos om-
nes denuntiant. qui
interpretantis uite
tenebras. sps septi-
formis gratie nos
lumine inlustrant.

Quid ipsa mundi origi-
ne usq; uo eius.

testimonium diuersis
 temporibus: ut prophete
 tendum missi. Iuxta
 aliquo sibi coniuncti
 sunt. & iuxta aliquo
 nonconiuncti.

Stelle enim plyades
 sicut supra dictum est
 uicinitate sibi coniunc
 te sunt. tactu disiuncte.

Simul quidem stesunt
 & tamen lucis suae ui
 ram radios fundunt.

Ita sci omnes alii atq;
 alii ut praedicandum
 temporibus apparen
 tes. & disiuncti sunt
 per uisionem suae imagi
 nis. & coniuncti per
 intentionem mentis.
 simul migrent. quia
 unum predicant. sed
 non se in ipsos tangunt.
 quia in diuersis tempo
 ribus parantur.

Quam diuersis tempo
 ribus: abel. esaias. & io

hannes apparuit.

Diuisi quidem fuerunt
 tempore. sed non pre
 dicatione. Nam abel
 redemptoris nri passio
 ne significans. agnum
 in sacrificio obtulit.

Decuius passione esaias ait
 " Sicut agnus coram tan
 dente se obmutescit.
 & non aperuit os suum.

De quo iohannes quoq;
 ait. " Ecce agnus di
 qui tollat peccata mundi.

Ecce diuisis quidem tem
 poribus: missi. & tamen
 concorditer de redemp
 toris nri innocentia
 sentientes. eundem
 agnum iohannes osten
 dendo. esaias preui
 dendo. abel offerendo
 locutus est. Et quem
 iohannes in ostensione.
 quem esaias in locutio
 ne. hunc abel signifi
 cando in manibus

tenuit, Quia igitur
 quomodo pleyades stel-
 le de humanitate re-
 demptoris sibi concin-
 nant. Diximus nunc
 quomodo in ostendenda
 unitate trinitatis con-
 corditer luceant de-
 monstremus. Diver-
 sis quippe temporibus
 huic mundo - dauid
 esaias & paulus appa-
 ruit. Sed tamen
 nullus eorum alteri
 diuersum sensit.
 Quia & si semet ipsos non
 nouerant facie - unum
 tamen didicerant &
 diuina cognitione.
 Dauid quippe ut aucto-
 rem omnium dnm tri-
 nitatem ostenderet dixit
 " Benedicat nos ds ds nr
 " benedicat nos ds
 Ac ne tertio dnm nomi-
 nans ipse ds dixisse
 putaretur. Ilico uni-

tatem eiusdem trinita-
 tis insinuans addidit,
 " Et intemuit eum omnes
 " fines terre. Quid enim
 non eos - sed eum subdi-
 dit - unum tria quae
 dixerat intemuit.
 Esaias quoque cum laude
 de unitate trinitatis
 aperiret. Seraphim
 uoces exprimens ait
 " Scs scs scs. Ac ne testio
 " scm nominans - uni-
 tatem diuine substan-
 tiae scindere uideretur
 " coiunxit. Dns ds
 " sabaoth. Qui ergo
 non dnm diu. Sed dnm
 ds addidit - unum & is-
 tere quod tertio scm
 uocarat indicauit.
 Paulus quoque ut opera-
 tionem scae trinitatis
 ostenderet ait
 Ex ipso per ipsum & in
 ipso sunt omnia. atque
 ut unitatem eiusdem

trinitatis inquam &

Procinus uodidit

Ipsi gloria in saecula saeculorum amen

Quigaur non ipsis sed ipsi subidit unum naturaliter tria secundum personas innotuit quod superius tergo id ipsu dix

Quasi ergo & uno in loco plyades stae sunt quia deo concorditer sentunt & tamen sem& ipsas non tinguunt quia sicut dictum est Per huius mundi tempora diuersa partuntur

Quo bene ac breuiter hiezechiel propheta describit quicum diuersi generis animalia uidere se dicer& adiunxit Junct& erant penne eorum alterius ad alterum

Penne quippe animalium alterius ad alterum iunctae sunt quia & si dissimilia sunt quae agunt uno tamen eodemq; sensu sibi seorum uoces uirtutesq; sociantur Et quamuis alius rationabiliter cuncta agenda sit homo alius in passionibus fortis uouersa mundi non timendo sit leo Alius per abstinencia sem& ipsum uiuam hostiam offerendo sit utulus Alius se in alta rapiendo contemplationis uolatu sit aquila

Pennis se acmen dum uolant tinguunt

Quia & confessione uocum & uirtutum sibi unanimitate iunguntur

Quod quia solius diuine uirtutis est & disiunctis

temporib; missos infi
 dei praedicatione con
 iungere. & dissimilibus
 uirtutib; praeditos ful
 gore intentionis unise.
 Recte dicitur,
 " Numquid coniungere
 " uidebis micantes stel
 " las plyades. Ac si di
 cat. Ut ego. quia unus
 omnia impleo. atq;
 in unitatis sensu elec
 torum mentes implen
 do coniungo. In astra
 ro autem qui per gyru
 suum nocturna spatia
 non occasurus inlus
 trat. Nequaquam
 particulatim edita
 uitae scōrum. Sed tota
 simul ecclesia desig
 natur. Que fatigac
 tiones quidem patitur.
 Nec tamen ad defectū
 proprii stictus incli
 natur. Cyrum labo
 rum tolerat. Sed ad

occasum cum tempori
 b; non festinat. Neq;
 enim ad ima poli astu
 rus. cum nocturno
 tempore ducitur.
 Sed dum ipse uoluitur.
 nox finitur. Quia
 nimirum dum scā eccle
 sic innumeris tribu
 lationib; quatitur. pre
 sentis uitae umbra
 terminatur. Ea q;
 stante nox praeterit.
 quia illa in sua inco
 lomitate perdurante.
 mortaditactis huius
 uitae percurrit.
 Est in astrauro quod con
 sideratius possumus
 intueri. In septē quip
 pe stellis uoluitur.
 & modo quidem tres
 ad summa eleuat.
 atq; ad ima quatuor
 inclinatur. Modo
 quatuor superius
 erigit. tres Inferius

præmit. Scã quoq;
 æcclesia. Scum mo
 do infidelib; trinita
 tis nottia. modo au
 fidelib; suis uirtutes
 quattuor. Iest. pru
 dentiam. fortitudi
 ne. temperantiam.
 iustitiam prædicat.
 quasi rotatu prædi
 cationis. status sui
 speciem quodam modo
 inmutat. Nam cum
 quib;dam de operib;
 suis gloriantib; con
 fidentiam proprii la
 boris euacuat. & fi
 dem trinitatis exaltat.
 Quid aliud facit. Nisi
 tres stellas axturus
 eleuat. quattuor In
 clinat. Et dum quos
 dam bona opera non
 habentes de sola fide
 presumere prohibet.
 Sed operari enixius.
 quæ præcepta sunt

iubet. quid aliud axt
 turus facit. Nisi quat
 tuor stellas erigit.
 tres deponit.
 Videamus quomodo
 tres eleuat. quattuor
 deponat. Ecce per
 paulum contra fide
 de opere superbientib;
 dicit. Si abraham
 ex operib; iustificatus
 est. habet gloriem.
 sed non apud dñm.
 Quid enim scriptura
 dicit. Credidit
 abraham dō. & repu
 tatum est illi ad ius
 titiam. Videamus
 quomodo quattuor
 eleuat. tres deponat.
 Ecce per iacobum de
 fide contra opera
 superbientib; dicit.
 Sicut corpus sine spū
 mortuum est. ita
 fides sine operibus
 mortua est.

Asturus tacet; uoluitur.
 quia sc̄a ecclesia iuxta
 auditorum suorum
 mentes. in diuerso late
 re. predicationis aste
 uersatur. Asturus
 uoluitur. quia hæc
 innoxia huius tribu
 lationibus rotatur.
Sed hunc asturi gyrum
 quandoq; dñs dissipat.
 qui labores ecclesie
 ad requiem permutat.
Tunc & plyades ple
 nius iungit. cum gy
 rum asturi destruit.
 quia tunc nimirum
 sc̄i omnes. & iam uisionis
 sibi specie copulant.
 quando in fine mundi.
 sc̄a ecclesia ab his
 quos nunc sustinet. la
 boribus soluitur. Dicat
 ergo. Numquid con
 iungere ualebis mican
 tes stellas plyades.
 aut gyrum asturi

poteris dissipare.
Subaudis. ut ego qui.
 tunc sc̄orum uitam & iac
 per speciem unio. cum
 gyrum uniuersalis
 ecclesie corporaliter
 soluo. Et quis hominum
 solius diuine hoc esse
 uirtutis ignorat. Sed
 ut cognoscat homo
 qualis ipse sit. memo
 retur. & conside quid
 solus dñs possit.
Habemus adhuc quod
 de stellis plyadibus
 atq; asturo aliud sen
 tiamus. Plyades quip
 pe ab oriente. asturus
 uero & parte aquilo
 nis surgit. Quacumque
 autem se per gyrum suum
 asturus uerterit.
 plyades ostendit.
Et cum lux diei iam ui
 cina efficitur. stella
 rum eius ordo disten
 ditur. Potest igitur

274R

per aeternum quia
 plagie frigoris nasci
 tur. *lx*. Per *plyades*
 uero quae ab oriente
 surgunt testamenta
 noui gratia designari.
 Quasi enim *abaquilone*
lx uenerat quae tan
 ta subitot rigiditatis
 asperitate terrebat.
 Nam dum proculpis suis
 alios praecipere & la
 pidib; obrui alios
 gladii morte multari
 plaga torpens & uelut
 a sole caritatis aliena
 praceptorum suorum
 semina plus preme
 bat & frigore quam
 & calore nutrebat.
 Cuius oppressionis pon
 dis *peirus* horruerat
 cum dicebat. Quid
 temptatis diu inpro
 nere iugum super
 ceruice discipuloru
 quod neq; patres nri

neq; nos portare po
 tuimus. N& miru
 quod p aeterni septem
 stellas testamentum
 uetus & primitur quia
 & in ueneratione legis
 dies septimus & octau
 & per ebdomadem
 integram constans
 sacrificii uota tende
 bantur. *Plyades* uero
 quae ipse quoq; sicut
 superius diximus
 septem sunt. Testa
 menta noui gratiam
 tanto aperius indi
 cant quanto cuncti
 liquido cernimus
 quod per illud fideles
 suos scilicet septiformis
 muneris lumine in
 lustrat. Quae qua
 igitur se aeternus
 uertit *plyades* osten
 dit quia per omne
 quod testamentum
 uetus loquitur

Testamenta noui opera
 nuntiantur. Subtextu
 enim littere tegit mys-
 terium prophætie &
 quasi inclinat se ascen-
 surus & demonstratur.
 Quicquid uisibile in
 intellectum flectitur
 significata per illud
 lux gratie septiformi
 nis aperitur & pro-
 pinquante die luce
 stellarum eius ordo
 distenditur. Quia post
 quam per semetipsam
 nobis ueritas innotu-
 it ab obsequiis carnali-
 bus littere precepta
 laxauit. Redemptor
 autem noster in carne ue-
 niens pliyades iunxit
 quia operationes septi-
 formis spiritus simul in se
 & cunctas manentes
 habuit. de quo per isaiam
 dicitur. Super
 „ Egre dietur uirga de
 „ radice iesse & flor de
 „ radice eius ascendit.
 „ Et requiescit super eum
 „ spiritus domini. Spiritus sapientie
 „ & intellectus. Spiritus consi-
 „ lii & fortitudinis. Spiritus
 „ scientie & pietatis. & re-
 „ pleuit eum spiritus timoris
 „ domini. De quo zaccharias
 „ ait. Super lapidem unum
 „ septem oculi sunt.
 „ Atque iterum. Et tunc in de-
 „ libro aureo lucebit
 „ septem. Nullus uero
 „ hominum operationes
 „ scilicet spiritus simul omnes
 „ habuit. Nisi solus me-
 „ diator dei & hominum
 „ cuius est idem spiritus. qui
 „ de patre ante secula
 „ procedit. Bene ergo
 „ dicitur. Super lapide
 „ unum septem oculi sunt.
 „ Huic enim lapidi septem
 „ oculos habere est si-
 „ mul omnem uirtute
 „ spiritus septiformis gratie

in operatione rē inere .
M Alius namq; prophētia
 Alius scientiam
 Alius uirtutes . Alius
 genera linguarum
 Alius interpretatione
 sermonum . Juxta
 distributione scī sp̄s
 accepit . Ad habenda
 uero cuncta eiusdem
 sp̄s munera . nemo
 perangit . At uero
 conditor n̄r infirma
 n̄ra suscipiens . quia
 per diuinitatis sue
 potentia . simul se
 habere omnes scī sp̄s
 uirtutes edocuit . mi
 canter procul obio
 plyades iunxit
 Dum uero plyades iun
 git . aucturi gyrum
 dissipat . quia dum
 sem&ipsum faciam
 hominē . habere cunctas
 scī sp̄s operationes
 innotuit . in testamento

uideri littere liborem
 soluit . Ut fidelis quisq;
 iam cum libertate
 sp̄s illud intellegit
 Cui prius in formidine
 inter tot discrimina
 seruebat . Audiatur
 lacq; beatus iob
 Numquid coniungere
 uidebis micantes
 stellar plyades .
 Ac si aperte dice
 retur . habere
 quidem lumina qua
 rundam uirtutum
 potes . Sed numquid
 & exercere simul omnes
 operationes scī sp̄s
 sufficis . De ergo
 coniungente plyades
 incunctis uirtutibus
 contemplare . & ai
 de paucis ab elatione
 conpescere . Audiatur
 quod dicitur . Aut gy
 rum aucturi poteris
 dissipare . Ac si ei

275^v

aperte diceretur . . .
Et ipsam quae alienis
cordibus liborem gros
sioris intelligentiae
destruis. Melacque
considera quicarnali
um stulta corrigo. du
me peccatis stulta
tam manifesto . . .

Ut tanto magis haec
quae putas uirtu
tum tuarum for
tia humiles
quanto nec uesti
gia meae infirmitatis
comprehendis. Quic
uero in ipso dominice
Incarnacionis myste
rio alius lux ueritatis
ostenditur. aliorum
uero per scandalum
corda tenebrantur.

Recte subiungitur .
" **N**unquid produ
ces luciferum
in tempore suo. & ues
perum super filios

terre consurgere facis .
Pater quippe in suo
tempore luciferum
produxit. quia sicut
scriptum est. Cum
uenit plenitudo tempo
ris misit deus filium suum
natum ex muliere fac
tum sub lege. At eos
qui sub lege erant redi
meret. Quinatus
& uirgine. Uelut luci
fer. inter tenebras
noctis apparuit .

Quia fugata obscurita
te peccati. aeternum
nobis mane nuntiavit

Luciferum se innotuit
quia diluculo & mor
tuis surrexit. Et ful
gore sui luminis. mor
talitatis nostrae terra
caligine precessit .

Quibene per iohanne
dicitur. Stella splen
dida & matutina .
Uiuus quippe apparendo

post mortem. matu-
 tina nobis stella fac-
 turus est. Quic dum
 in semetipso & exemplū
 nobis resurrectionis
 praebeuit. quae lux
 sequatur indicauit.
Vesperum uero super
 terrae filios consur-
 gere dñs facit. quia
 infidelib; iudeorum
 cordib; dominari
 antichristū eorum
 merito &igente per-
 mittit. Quia dñs
 uero huc uespere
 iuste subduntur. quia
 ipsi sponte suae filii
 terre esse uoluerunt.
Terrena quippe &
 non caelestia sequen-
 tes. a perspicienda
 luciferi nri claritate
 caecati sunt. Et dum
 praesse sibi uesperū
 & p̄dunt. Subsequen-
 tis damnationis

æterna nocte mergunt.
Hinc in euangelio dñs dicit
 " Ego ueni in nomine pa-
 " tris mei. & non recepistis
 " me. Alius ueniet
 " in nomine suo. & ipsū
 " recipietis. Hinc pau-
 " lus ait. Eo quod ca-
 " ritate ueritatis non
 " receperunt ut scilicet
 " fierent. Ideo mittit
 " illis dñs operationem
 " erroris. ut credant
 " mendacio. ut iudicen-
 " tur omnes qui non
 " crediderunt ueritati
 " sed consenserunt
 " iniquitati. Nequaquam
 " ergo super eos uesper
 " consurgere. Siceli
 " filii esse uoluissent.
Sed dum uisibilia appe-
 " tunt. Amisso cordis
 " lumine. sub noctis
 " duce tenebrescunt.
Quod tamen si moraliter
 " discutimus. quomodo

276
cottorie agitur. Inue-
nimus. Quia nimi-
rum & electus lucifer
oritur. & uesper re-
probis dō permitten-
te dominatur.

Unus enim atq; idem ser-
modi est in ore predi-
cantis. Quem dum
isti gaudendo. illi ue-
ro inuidendo audiunt.
claritate sibi luciferi
in ^{uer} perite tenebras
uertunt. Dum isti
humiliter uocem scē
prædicationis acci-
piunt. quasi ad stelle
lucem oculos cordis
aperiunt. Dum ue-
ro illi benedicenti in-
uident. & non salu-
tis causā. sed elatio-
nis gloriam quærunt.
prosumpente iniqui-
tatis suæ uespere.
in somnum mortis
oculos claudunt.

Per occultum ergo iu-
dicium. is qui electo
est lucifer. reprobo
auditori fit uesper.

Quia & hortatione scā
quæ boni ueritatem seque-
unt. prauis & uerius
in culpa moriuntur.

Unde bene p̄ paulū dicit̄

“ Xpi bonus odor sumus
dō. in his qui salui fiunt
& in his qui perireunt.

“ Aliis quidem odor mor-
tis in mortē. Aliis
“ autē odor uitæ in uitā.

Verbum itaq; suum
auditoribus esse lucife-
rum simul & uesperū
uidit. per quod &
alios ubi iniquitate
suscitari. e contra ali-
os sopiri iniquitate
conspexit. Quod
quia occultis dī iudi-
cis agitur. quæ in hac
uita ab hominibus
conprehendi n̄ possunt.

274R
Et ecce illic subdit.
Et adhuc quis tam idoneus. Ac si diceret
Idonei quidem sumus
Ad haec consideranda
quia fiunt. Sed idonei
non sumus ad haec
investiganda quae
fiunt. Unde hic quoque
dominus quia alius pro
duci luciferum. alius
uero consurgere ues
perum dixerat. ne per
scrutari homo occul
ta dei iudicia audeat.
Illico subiunxit.

**NUM QUID NOS
TI ORDINEM CELI
ET PONES RATIO
NEM EIVS IN TERRA.**

Ordinem caeli nos
se est. supernarum
dispositionum. oc
cultas praedestinati
ones uidere. Ratio
nem uero eius inter
ra ponere est. ante

humana corda talium.

secretorum causis ape
rire. Rationem. uide
licet caeli interra po
nere est super non
iudiciorum mysteria.
uel considerando dis
cutere. uel loquendo
manifestare. Quod uti
que facere in hac uita
positus nullus potest.

Ut enim a paruis ad ma
iora ueniamus. quis
intellegat quae esse
ratio secretorum po
test. quod sepe uir
iustus a iudicio non so
lum non uindicatus.
sed etiam punitus recte
at. Et iniquus eius
aduersarius. non so
lum non punitus. sed
etiam uictor abscedat.
Quis intellegat. quae
uiuunt alius insidiam
mortibus proximorum.
et moritur alius quae pro

futurus esset uitae multorum. Alius culmen potestatis adsequitur qui non nisi laedere studet.

Alius tantum modo laesos defendere concupiscit. et tamen ipse oppressus iacet. Alius uacare appetit. Et in numeris negotiis implicatur. Alius negotiis implicari desiderat. et coactus uacat. Alius male inchoans. usque ad uitae suae terminum apertiora protrahit.

Alius bene incipiens per longitudinem temporum proficit ad augmenta meritorum. Atque e contra alius male uiuens. diu reseruat ut corrigat. Alius uero bene quidem uidetur

uiuere. sed in hac uita eo usque durat quo ad peruersa prorumpat. Alius in errore infidelitatis natus. in errore deficit.

Alius in catholice fidei rectitudine genitus. in catholice fidei rectitudine consummatur.

E contra uero alius catholice matris uentre editus. iuxta uitae terminum^{um} erroris uoragine deuoratur. Alius autem uitam suam in catholica pietate consummat. qui ortus imperfidia cum lacte matris auxerat uirus erroris. Alius celsitudinem bene uiuendi appetere. et uolet et uidet. Alius

nec uolet nec ualet.
 Alius uolet et non ualet.
 Alius ualet et non uolet. Quis ergo ista iudiciorum caelestium secreta discutiat? quis intellegit discretam lanceam aequitatis occulte?
 Ad cognoscendos quippe istos iudiciorum secretorum sinus nullus ascendit. Dicatur ergo homini. ut se nescire cognoscat. Nescientem uero se cognoscat. ut timeat. Timeat ut humilietur. humilietur. ne praesumat in se. Ne praesumat in se ut conditoris sui auxilium requirat. Et qui in se fidens mortuus est. auctoris sui adiutorium appetens. Audivit itaque uir iustus iam quidem

se sciens. sed adhuc quae supra se sunt nesciens. Num quid nosti ordinem caeli. et ponis rationem eius in terra. Idest. Numquid occultos ordines iudiciorum caelestium comprehendis? aut aperire humanis auribus sufficit. Beatus igitur iob de iudiciorum inconprehensibilium inuestigatione requiritur. Ac si ea aperte dicitur
 Cuncta quae pateris. tanto tolerare patientius debes. quanto secretorum caelestium ignarus. quia haec pateris nescis